

Ziemia Suska 5-6/2005

Spis treści:

Barbara Woźniak, Frombork partnerem Suchej Beskidzkiej, s. 2-3.

B.W., *Frombork*, s. 4-5.

Alicja Stopka, Partnerstwo miast, partnerstwo szkół!, 6-7.

BW., Rozmowa z Burmistrzem Miasta P. Stanisławem Lichosytem, s. 8-9

Ewa Pochopień- Sarna, XXIX Sesja Rady Miejskiej Suchej Beskidzkiej w dniu 28 kwietnia 2005 r., s. 10-11.

Z Prac Burmistrza Miasta w okresie pomiędzy XXVIII a XXIX sesją Rady Miejskiej, s. 12-13.

Ewa Pochopień- Sarna, XXX SESJA RADY MIEJSKIEJ SUCHEJ BESKIDZKIEJ w dniu 31 maja 2005 r., s. 14.

Z prac Burmistrza Miasta w okresie pomiędzy XXIX a XXX sesją Rady Miejskiej, s. 15.

Sprawozdanie Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka z wykonania uchwał podjętych przez Radę Miejską Suchej Beskidzkiej w I kwartale 2005 r., s. 16-18.

BW., *Mały Wawel w miniaturze*, s. 19.

Maria Lenart, *Sucha Beskidzka. 600 lat miasta*, s. 20-21.

Program imprez organizowanych w roku jubileuszowym, s. 22.

Magdalena Długołęcka, Magdalena Foltyniak, Janusz Zięba, *Wyniki badań terenowych mających na celu określenie tożsamości regionalnej i świadomości historyczno-kulturowej mieszkańców Suchej Beskidzkiej*, s. 23-30.

Kazimierz Steczek, *Koń w herbie*, s.31-32.

Bartłomiej Sikora, *Wystawa ogrodnicza*, s. 33.

Bartłomiej Sikora, *Wiosenne biegi przełajowe*, s.33.

Bartłomiej Sikora, *Projekcja pod gwiazdami*, s. 34.

Bartłomiej Sikora, *Zawody łucznicze*, s. 34.

XII Rajd Rowerowy, s. 35.

Bartłomiej Sikora, *Bajdurek*, s. 36.

Bartłomiej Sikora, *Konkurs historyczny*, s. 36.

Bartłomiej Sikora, *Turniej piłkarski*, s. 37.

BW., *Kazimierz Twardowski. Malarstwo*, s. 37-38.

600 lat Suchej – prezentacja zespołów, s. 38-40.

Alicja Stopka, *Dąb „Jan Paweł II” posadzony!*, s. 41.

Alicja Stopka, *I Edycja Powiatowego Konkursu Recytatorskiego Poezji Jana Pawła II i Piosenki Religijnej*, s. 41-43.

Alicja Stopka, *Uzupełnienie do artykułu, W intencji Ojca Świętego*, s. 43.

PiMBP, *III Powiatowy Konkurs Recytatorski „W cieniu jodeł i świerków”*, s. 44.

Ewa Pochopień- Sarna, *Pracowniku, znaj swoje prawa!*, s. 45-46.

Marcin Stec, *Trzeźwy nastolatek*, s. 47-48.

E.P.-S., *PIT-y już złożone*, s. 48.

E.P.-S., *Puchar dla skarbówki*, s. 48.

E.P.-S., *Piłka ręczna moja pasja*, s. 49.

ziemia SUSKA

miesięcznik samorządowy

600-LECIE LOKACJI SUCHEJ

5-6/2005 (117-118)

maj - **Czerwiec**

cena 2 zł

ISSN 1425 087 X - Nr Rejestru 169 - Rok XI

FROMBORK

PARTNEREM SUCHEJ BESKIDZKIEJ

Już historia cywilizacji potwierdziła regułę, iż istotnym czynnikiem, który na przestrzeni dziejów miał zdecydowany wpływ na rozwój miast, jest umiejętność nawiązywania kontaktów oraz przyswajanie nowych jakości, które nabywane są w czasie różnych form komunikacji pomiędzy ich społecznościami. Sucha Beskidzka stała się przykładem miasta „otwartego”, które świadomie wychodząc poza region, od kilku lat stara się nawiązywać kontakty na wielu płaszczyznach życia, zarówno społecznego, gospodarczego jak i kulturalnego z europejskimi oraz polskimi miastami.

PATRZĄC już z perspektywy czasu, w roku ubiegłym podpisana została umowa partnerska z Jaszbereny, miastem leżącym w województwie Szolnok w Republice Węgierskiej, kilka lat wcześniej ze słowackim Twardoszynem. Teraz przyszła kolej na polskiego partnera, którym oficjalnie w dniu 23 kwietnia br., stał się Frombork, określanej popularnie „klejnotem Warmii”. To piękne miasteczko portowe, położone nad Zalewem Wiślany w województwie warmińsko – mazurskim, liczy niespełna trzy tysiące mieszkańców. Umowa partnerska, zawarta we fromborskim Ratuszu, którą swoimi podpisami sygnowali Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka Stanisław Lichosyt i Burmistrz Miasta i Gminy Frombork Krystyna Lewańska, jest wynikiem wspólnego przekonania o potrzebie nawiązania wzajemnej współpracy przez oba miasta, które pomimo różnic geograficznych, historycznych i kulturowych, mają z sobą wiele wspólnego. Są miastami, które dynamicznie się rozwijają. Jako dwukrotni laureaci nagrody Kazimierza Wielkiego,

przyznawanego w ogólnopolskim rankingu inwestycyjnym przez „Wspólnotę” oraz zdobywcy tytułu Gminy Przyjaznej Środowisku, mają wspólne cele, których nadrzędną ideą jest rozwój infrastruktury miejskiej, a w efekcie poprawa jakości życia mieszkańców. To miasta o dużym potencjale krajobrazowym, upatrujące dzięki położeniu geograficznemu duże szanse rozwoju w dziedzinie turystyki. Oba leżą również w strefach transgranicznych (Sucha – Słowacja, Frombork – Rosja). Ze względu na dziedzictwo kulturowe, wyróżniające się cennymi kompleksami zabytkowymi, Sucha Beskidzka i Frombork zaliczane są do tzw. „miast historycznych”. Ciekawe oferty

ziemia
SUSKA

miesięcznik samorządowy

Wydawca:

Rada Miejska w Suchej Beskidzkiej

Pismo zrzeszone

w Polskim Stowarzyszeniu
Prasy Lokalnej

Redakcja MS „Ziemia Suska”

ul. Zamkowa 1, Sucha Beskidzka
tel. (033) 874 26 05
e-mail: ziemiasuska@poczta.onet.pl

Redakcja:

Barbara Sochacka – Redaktor Naczelny
Barbara Woźniak – Sekretarz Redakcji
Ewa Pochopień-Sarna – Dziennikarz „ZS”

Współpraca:

Referaty i jednostki organizacyjne
Urzędu Miejskiego

Projekt graficzny:

Maciej Hojda

Druk:

Drukarnia **Grafikon**
34-100 Wadowice, Jaroszewice 324
tel. (033) 873 46 20
fax (033) 873 46 22
e-mail: biuro@grafikon.com.pl

Materiałów niezamówionych redakcja nie zwraca, zastrzega sobie prawo skracania artykułów i korespondencji oraz opatrywania ich własnymi tytułami. Za treść ogłoszeń i reklam redakcja nie bierze odpowiedzialności.

inwestycyjne obu miast, możliwość kontaktów handlowych pomiędzy przedsiębiorcami mogą korzystnie wpłynąć na zdynamizowanie rozwoju gospodarczego.

W sali sesyjnej fromborskiego urzędu, w obecności Gospodarza p. Burmistrz Krystyny Lewańskiej, Zastępcy Burmistrza Mirosława Litwina, Przewodniczącego Rady Miejskiej Fromborka Henryka Bakinowskiego, Sekretarza Miasta i Gminy Marii Rogińskiej, Skarbnika Emilii Nizikowskiej, Radnych Rady Miejskiej Fromborka, którym towarzyszyli honorowi mieszkańcy miasta oraz dyrektorów miejscowych szkół, instytucji, placówek oświatowych i przedstawicieli Suchej Beskidzkiej na czele z Burmistrzem Miasta Stanisławem Lichosytem, Przewodniczącym Rady Miejskiej Bogusławem Ćwiękałą, Sekretarzem Gminy Tadeuszem Woźniakiem, Dyrektorem ZS SP nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II Piotrem Kubińcem oraz Barbary Woźniak Specjalisty w Galerii Sztuki -Zamek i przedstawicielem MS „Ziemia Suska”, nastąpiło uroczyste podpisanie umowy, która, ze zrozumiałych względów,

przyjęła symboliczne określenie traktatu „północ-południe”.

Zgodnie z zawartymi tezami, nasze miasta współpracować będą w zakresie nawiązywania stosunków gospodarczych, handlowych i kulturalnych, pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami wyższej użyteczności publicznej. Pomogą swoim mieszkańcom oraz przedsiębiorcom w nawiązywaniu wzajemnych kontaktów, a pierwszym z efektów o charakterze turystycznym i sportowym, stanie się międzyszkolna wymiana dzieci i młodzieży. Miasta zadeklarowały również, że będą się wspierać w tej dziedzinie, mając na myśli szeroko pojętą wymianę turystyczną. Służba zdrowia, polityka socjalna, kultura, oświata, turystyka, rekreacja i sport to ważne płaszczyzny życia społecznego, gdzie możliwość współpracy, może przynieść wymierne korzyści mieszkańcom obu gmin.

BARBARA WOŹNIAK

FROMBORK

Miasto i Gmina Frombork leżą w północno – zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego, w powiecie braniewskim. Frombork usytuowany jest nad Zalewem Wiślanym na pograniczu Wysoczyzny Elbląskiej i Niziny Warmińskiej. Otoczenie bezpośrednie stanowią gminy: Braniewo, Płoskinia, Młynary i Tolkmicko. Przez teren gminy przebiega m. in. droga krajowa nr 22 Elbląg – Kaliningrad. Dzięki portowi i żegludze Frombork dysponuje połączeniem wodnym zarówno z Krynicą Morską i Elblągiem, jak i Rosją (Kaliningrad, Swietłyj).

FROMBORK to miasteczko liczące ok. 3 tys. mieszkańców. Powstanie miasta związane było z przeniesieniem diecezji z Braniewa do Fromborka przez biskupa I Fleminga pomiędzy 1270-1278 r. i powołaniem kapituły katedralnej. Pierwszymi osadnikami na tych terenach byli przybysze z Lubeki, doloniecty Saksończycy i Flamandzcy.

Na historyczne dzieje Fromborka składają się cztery okresy. Pierwszy datuje się od powstania grodu do 1466 r., kiedy to miasto było w pewnym zakresie uzależnione od zakonu krzyżackiego, drugi od 1466 r. do 1772 r. – to przynależność Fromborka do Rzeczypospolitej, trzeci od 1772 r. do 1945 r. to tzw. okres prusko-niemiecki i czwarty datowany od 1945 r. – ponowne włączenie miasta w granice Polski. Frombork ze względu na swe położenie był obiektem licznych napaści i wojen. Opanowanie miasta dawało możliwość kontrolowania Zalewu Wiślanego i szlaku lądowego z Malborka do Królewca. Od XV wieku Frombork był atakowany przez wojska polskie, krzyżackie, szwedzkie i rosyjskie. Stacjonowały tu także wojska Napoleona. Szczególnie okupacja wojsk szwedzkich w XVII w. przyczyniła się do wywiezienia z Fromborka cennych zasobów archiwalnych i bibliotecznych. Ponadto do upadku miasta przyczyniły się kataklizmy losowe. Największy pożar w mieście kroniki odnotowały 10 października 1703 r., strawił on całe miasto, z wyjątkiem kościoła farnego. Zajęcie Warmii przez Prusy w 1772 r. odebrało biskupom i kanonikom ich dobra ziemskie, pozbawiając podstaw bytu i zubażając diecezję. Wkrótce prowadzone na jej terenie wojny napoleońskie wyniszczyły kraj kontrybucjami, głodem i chorobami. Z tych klęsk miasto już się nie podniosło: od XIX w. żyło życiem małej osady rybackiej, pozbawione możliwości rozwoju. Z liczącego się strategicznie punktu u wód Zalewu Wiślanego stało się osadą, którą nawet w połowach zdystansowało sąsiednie Tolkmicko. Jednocześnie z początkiem XIX w. Frombork zaczyna służyć jako miejsce pracy, życia i śmierci **Mikołaja Kopernika**. Zainteresowanie miastem rośnie, Frombork staje się odwiedzanym obiektem turystycznym.

W 1945 r., zabudowa miasta kolejny raz ulega zniszczeniu. Ocalał jedynie kościół katedralny. Zniszczenia zabudowy miej-

skiej powstałe w wyniku działań wojennych szacuje się na około 60-70%. Większość domów pozbawiona była dachów, z kilku zachowały się tylko fragmenty murów obronnych. Nieznacznie zrujnowany ratusz z początku XX w. i wiele domów mieszkalnych w nienajlepszym stanie rozebrano przed 1954 r. Jeszcze tego roku na terenach południowych starego miasta znajdowało się dużo rozbiórkowego kamienia polnego w stanie, który pozwalał mówić, iż kamień na kamieniu tam się nie ostał.

Z historycznej zabudowy mieszkalnej po rozbiórkach zachowało się siedem domów na starym mieście i niewiele więcej na terenie Szpitalnego Przedmieścia. Poważnie uszkodzony został gotycki kościół parafialny p.w. św. Mikołaja, średniowieczna Baszta Rybacka oraz Wieża Wodna.

Frombork, zwany „klejnotem Warmii”, oferuje swoim gościom wiele atrakcji i przygotowaną bazę noclegowo-gastronomiczną. Najważniejszym punktem jest Wzgórze Katedralne (czynne cały rok). W Muzeum Mikołaja Kopernika można obejrzeć pamiątki po wielkim astronomie, obejrzeć seans w planetarium lub udać się do obserwatorium na nocne pokazy nieba.

We wnętrzu wieży Radziejowskiego zawieszono **wahadło Foucaulta** – przyrząd umożliwiający naoczną obserwację ruchu obrotowego Ziemi wokół własnej osi, z tarasu widokowego tego obiektu (70 m n.p.m) rozpościera się widok na całą okolicę Fromborka. W Katedrze w sezonie letnim, co tydzień, wykonywane są przez wirtuozów z kraju i z zagranicy **koncerty na znanych fromborskich organach**.

Frombork to miasto niezwykle malownicze i dzięki licznym pamiątkom przeszłości pełne tajemniczego uroku. Od

końca XIII stulecia siedziba kapituły warmińskiej. Miasto lokowane na prawie lubeckim, skąd pochodzili pierwsi osadnicy. Prawa miejskie posiada od 8 lipca 1310 roku.

Ponad 700-letnie dzieje miasta pozostawiły rozliczne ślady. Odkrywają je co roku nowe rzesze turystów. Przyciąga unikalna architektura zespołu katedralnego, bogata historia i zagadki kosmosu. Przede wszystkim jednak postać Mikołaja Kopernika.

Zabytkiem najwyższej klasy jest zespół warowni katedralnej. Wielokrotnie niszczone i przebudowywane, zachował mimo to wiele podstawowych elementów średniowiecznego założenia architektonicznego. Od 1948 r. opiekę nad tym zabytkiem, poza katedrą i kapitułą, sprawuje Muzeum Mikołaja Kopernika we Fromborku. Najstarszą budowlą Wzgórza Katedralnego, a zarazem miasta, jest Bazylika Katedralna pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny i św. Andrzeja Apostoła, wzniesiona w latach 1329-1388. Jest ona budowlą gotycką, halową, trójnawową o długości ok. 97 m, szerokości wynoszącej od 12 m w prezbiterium do 22 m w głównym korpusie. Innym ważnym obiektem Wzgórza Katedralnego jest dawny pałac biskupów warmińskich. Ta gotycko-barokowa budowla (XIV-XVIII w.),

umieszczona w południowo-wschodnim odcinku warowni, spłonęła w 1945 r. W latach 1965-1970 pałac odbudowano na potrzeby muzealne. Dziś turystom udostępniane są w nim wystawy stałe: „Mikołaj Kopernik”, „Frombork w zabytkach kultury materialnej”, „Z dziejów astronomii” oraz liczne ekspozycje czasowe: kartografia, ikonografia miast, historia oficyn wydawniczych i księgozbiorów warmińskich. Najwyższą budowlą na Wzgórzu Katedralnym jest gotycko-barokowa dzwonnica, postawiona w drugiej połowie XVII w., na obronnym oktagonie, istniejącym

wahadło Foucaulta

od połowy XIV w. Ten zniszczony i wypalony w 1945 r. obiekt odbudowano w latach 1972-1973. W przyziemiu mieści się muzealne planetarium, wyposażone w aparaturę firmy Zeiss, która wyświetla na kopule o średnicy 8 m obrazy nieba, widoczne

go z dowolnego miejsca na Ziemi, z wybranych lat, każdej pory dnia i roku. Na wyższych kondygnacjach w sezonie letnim prezentowane są wystawy sztuki współczesnej. W dzwonnicy zamieszczone jest wahadło Foucaulta, jedyny w Polsce przyrząd do obserwacji dobowego ruchu wirowego Ziemi. Na wysokości ok. 70 m n.p.m. znajduje się taras widokowy, z którego można podziwiać panoramę okolic Fromborka. Najstarszym elementem fortyfikacji Wzgórza Katedralnego jest wieża w północno-zachodnim narożniku warowni, zwana Wieżą Kopernika. Ciekawe obiekty zabytkowe można znaleźć także poza murami Wzgórza Katedralnego. Od zachodu i południa stoją dawne siedziby kanoników fromborskich – tzn. kanonie. Pierwsze źródłowe wzmianki o nich pochodzą z 1310 roku. We wschodniej części miasta turystyczną atrakcją jest zespół poszpitalny św. Ducha z gotycką kaplicą św. Anny z końca XIV w. Przetrwiał on w niezmięnionej formie od końca XVII w. W 1945 r., podobnie jak wiele innych zabytkowych budowli został poważnie zniszczony i opuszczony. W latach 1978-1980 został odbudowany. Obecnie znajduje się w nim Muzeum Medycyny.

B.W.

PARTNERSTWO MIAST, PARTNERSTWO SZKÓŁ!

W ubiegłym roku w maju władze Suchej Beskidzkiej podpisały z węgierskim miastem Jaszbereny umowę o wzajemnej współpracy w wielu dziedzinach życia społecznego.

ZNACZNA część aktywności i działań społecznych przypada na sektor edukacji, na pracę szkół. Dnia 12 maja 2005 r., w Zespole Szkół SP nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej gościła 45 osobowa delegacja nauczycieli ze szkoły w Jaszbereny. Inicjatorem wizyty węgierskich gości i gospodarzem uroczystości był dyrektor Zespołu Szkół im. Jana Pawła II Piotr Kubieniec.

Spotkanie odbyło się w hali sportowej ZS, w której zgromadzili się przedstawiciele władz miejskich oraz zaproszeni goście w osobach: Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej p. Józefa Fortuny, Burmistrza Miasta p. Stanisława Lichosyta, Przewodniczącego Rady Miejskiej p. Bogusława Ćwiękały, Sekretarza Gminy p. Tadeusza Woźniaka. Uroczystość zaszczycili swoją obecnością: Kierownik Referatu Edukacji i Spraw Społecznych

UM p. Maria Mazur, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 2 p. Teresa Kaliciak, dyrektor Szkoły Podstawowej nr 3 p. Małgorzata Peć, redaktorzy lokalnej prasy oraz grono pedagogiczne i rzesza młodzieży ucząca się w murach tej szkoły.

Hymn Republiki Węgierskiej, a zaraz po nim Mazurek Dąbrowskiego wprowadziły zebranych w klimat spotkania. W obecności blisko 1000 osób dyrektorzy obu szkół: dyr. Szkoły Gróf Apponyi Albert Alt. Isk. Jaszbereny Kari Laszló i dyrektor Zespołu Szkół SP nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej Piotr Kubieniec odczytali treść umowy napisanej w obu językach, a następnie złożyli na dokumentach swoje podpisy i uściśnęli sobie dłonie. Gromkie brawa jakie rozległy się na sali wyraziły aprobatę dla tego typu działań. Treść umowy, której zasadniczą kwestią jest wymiana dzieci i młodzieży reguluje 14 punktów.

1. W wymianie między szkołami biorą udział uczniowie i nauczyciele szkół.
2. Celem wymiany jest poznanie historii, kultury dnia codziennego, obyczajów, tradycji obu miast, wymiana doświadczeń, nawiązanie nowych znajomości.
3. Wymiana między nauczycielami oprócz w/w celów dotyczyć ma także dzielenia się posiadaną wiedzą, metodami nauczania, rozwiązywania problemów wychowawczych, organizacją pracy szkoły.
4. W wymianie uczestniczyć będą grupy dzieci i młodzieży wraz z opiekunami, grupy nauczycieli i rodziców.
5. W czasie pobytu strona przyjmująca zapewni nocleg, wyżywienie, program pobytu, przewodnika (szczegóły do ustalenia).
6. Szkoły będą zapraszać delegacje na ważniejsze święta szkolne, imprezy sportowe i kulturalne, Dni Miasta, itp.

7. W miarę możliwości szkoły będą wspólnie organizować różne imprezy (wystawy, koncerty, konkursy, zawody sportowe, wycieczki itp.)
8. Szczegóły wymiany opracowywać będą specjalne zespoły złożone z nauczycieli obu szkół. Zespoły te będą spotykać się dwa razy w roku.
9. Miejscem spotkań zespołów będzie jeden raz Sucha Beskidzka, jeden raz Jaszbereny.
10. Umowa zostaje zawarta na dwa lata od daty podpisania.
11. Później nastąpi ocena realizacji i ewentualne przedłużenie
12. Wszelkie nie objęte umową ustalenia będą stanowić załącznik do umowy.
13. Każda ze stron ma prawo wypowiedzieć umowę z 3 miesięcznym okresem wypowiedzenia
14. Umowa wchodzi w życie po jej podpisaniu.

Dyrektor Kari Laszló zwrócił się w krótkim wystąpieniu do wszystkich zgromadzonych na uroczystości osób. Dziękował w imieniu własnym i towarzyszących mu nauczycieli ze szkoły w Jaszbereny za niezwykle ciepłe przyjęcie i wielką gościnność, z jaką spotkali się w Suchej. Nie ukrywając wzruszenia, porównał nasze miasto do swego domu, w którym czuje się dobrze i w którym zawsze panuje atmosfera wzajemnej życzliwości. Odniósł się też do wspólnej historii obu narodów,

które dzisiaj osadzone w zupełnie innej rzeczywistości, mogą stać się sobie bliższe i wyjść naprzeciw otwierającym się możliwościom. Jego pragnieniem jest, by podpisana w dniu dzisiejszym umowa była owocna i przyniosła wiele korzyści na przyszłość.

Podobne oczekiwania względem umowy zawartej pomiędzy miastami miał Burmistrz Suchej Beskidzkiej Stanisław Lichosyt, który wyraził pogląd, że współpraca układać się będzie pomyślnie i przyniesie oczekiwane efekty. On ze swej strony wspierać będzie te działania. Zachęcił do włączenia się we współpracę wszystkie środowiska w naszym mieście. Podkreślił istotę zawieranej pomiędzy szkołami umowy, zwłaszcza w okresie, gdy Sucha przeżywa swoje 600-lecie istnienia.

Na okoliczność przybycia gości i zawarcia umowy pomiędzy szkołami, przygotowany został powitalny program artystyczny.

Przebrane w stroje ludowe dzieci klas trzecich szkoły podstawowej zaprezentowały wiersze, w których lokalni poeci opisali piękno okolicznej ziemi. Nie brakło też melodii góralskich charakterystycznych dla naszego rejonu. Momentem wzruszenia było zaśpiewanie przez małych artystów piosenki w języku węgierskim. Prezentacja ta spotkała się z gorącym aplauzem, zwłaszcza ze strony węgierskich gości. Na zakończenie części artystycznej zatańczył zespół z klasy IVa. Występ stworzył ciepłą i miłą atmosferę, na twarzach zgromadzonych gości i całej społeczności szkolnej zagościł serdeczny uśmiech. *Podziękowania za olbrzymi wkład pracy w przygotowanie części artystycznej kierujemy do pań nauczania zintegrowanego: mgr L. Maciejowskiej, mgr A. Chmiel, mgr M. Kołacz oraz mgr D. Bogackiej. Za nadzór nad stroną muzyczną dziękujemy naszym szkolnym muzykom: mgr B. Madejowi i mgr N. Kostowowi.*

Po chwilach radości i wspólnej dobrej zabawy, nadszedł moment zadumy i refleksji. Odwiedziny delegacji węgierskiej w murach szkoły, która 20 listopada 2004 r. nadała sobie imię Jana Pawła II, były również okazją do wspomnień o Osobie Największego Polaka naszych czasów- Karola Wojtyły. Jak podkreślił dyrektor ZS Piotr Kubieniec Postać Ojca Świętego była bliska także narodowi węgierskiemu. Dlatego dzisiaj, będąc w szkole, która nosi Jego imię i stojąc przed obeliskiem z wbudowaną tablicą pamiątkową nie sposób nie zatrzymać choć na chwilę swych myśli na Janie Pawle II. Symboliczny znicz i wianuszek z barwami narodowymi Węgier położone w tym ważnym miejscu, były wyrazem hołdu złożonego Papieżowi Polakowi.

ALICJA STOPKA

ROZMOWA Z BURMISTRZEM MIASTA P. STANISŁAWEM LICHOSYTEM

Barbara Woźniak: *Rok 2005 jest dla nas szczególnie ze względu na jubileusz 600-lecia lokacji. Od stycznia w naszym mieście miało miejsce wiele wydarzeń z tym związanych, co jeszcze zostało zaplanowane? W innych miastach podobne okazje często upamiętniane są w sposób trwały, np. przez pomniki, tablice pamiątkowe. Czy u nas powstanie coś trwałego?*

ce pamiątkowe. Czy u nas powstanie coś trwałego?

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: Już powstało, trudno sobie wyobrazić piękniejszy prezent dla mieszkańców z okazji jubileuszu, niż kryta pływalnia, której otwarcie zaplanowane zostało celowo na początek roku jubileuszowego. To obiekt, który nie tylko zdobi miasto, ale przede wszystkim jest praktyczny, służy mieszkańcom. Kalendarz imprez z okazji 600-lecia jest bardzo bogaty, wiele z nich już się odbyło. Główne uroczystości zaplanowaliśmy na pierwszą połowę lipca, właściwie zostały przesunięte z maja. Już dzisiaj serdecznie zapraszam wszystkich mieszkańców w okolicy zamku od 07 do 10 lipca, wstęp na wszystkie koncerty będzie bezpłatny. Dzięki zaangażowaniu w obchody 600-lecia Gazety Krakowskiej, 03 lipca (niedziela,) na rynku suskim wykonany zostanie wspólny portret suszan. Korzystając z tej okazji bardzo proszę mieszkańców miasta o przybycie, to będzie dla nas wszystkich piękną pamiątką. Poza tym, nie chciałbym zapeszyć, ale mam nadzieję, że uda się na rynek suski przywrócić istniejącą tam niegdyś fontannę, choć w nieco innym kształcie, nawiązującym do tradycji.

BW. *Jubileusze to okazja do podsumowań, refleksji, które z wydarzeń ostatnich dziesięcioleci uznałby Pan za najbardziej znaczące i istotne dla rozwoju naszego miasta?*

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: Przed kilkoma dniami minęło 15 lat od czasu wprowadzenia reformy samorządowej. Uważam to za wydarzenie, które ma największy wpływ na rozwój lokalnych społeczności. Od tego czasu wiele zależy od nas samych, od aktywności i pomysłowości mieszkańców i gospodarności władz samorządowych. Ograniczone zostało odgórne sterowanie, chociaż w dalszym ciągu istnieją obszary, w których państwo chce decydować, nie przekazując środków, a odpowiedzialnością obarczać samorządy.

Pomimo wszystko, mam ogromną satysfakcję, że od 11 lat nie przerwanie mogę uczestniczyć w budowaniu nowej rzeczywistości.

BW. *Rok 2004 był dla Pana rokiem niezwykle pracowitym, a zarazem efektywnym, czego dowodem stały się długo oczekiwane inwestycje, zwłaszcza dwa duże przedsięwzięcia, tj. kryta pływalnia, wybudowana wspólnie ze starostwem oraz budowa nowej hali sportowej przy Zespole Szkół im. Jana Pawła II. Wygląda na to, że główne obietnice wyborcze zostały spełnione.*

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: Mieszkam w Suchej Beskidzkiej już prawie 26 lat i odkąd pamiętam mówiło się o budowie basenu. W 2002 roku zdecydowaliśmy z władzami starostwa powiatowego o przystąpieniu do tej wspólnej inwestycji. Nie było łatwo,

bo chodziło o ogromne pieniądze. Pływalnia została wybudowana w ciągu zaledwie 21 miesięcy i kosztowała ok. 8,5 mln zł. To przedsięwzięcie uważam za jeden z największych sukcesów miasta, znakomicie służy nie tylko naszym dzieciom i młodzieży, starszym mieszkańcom, ale zwiększa atrakcyjność turystyczną naszego miasta. Kolejnym ważnym osiągnięciem była budowa Hali Sportowej przy Zespole Szkół, zrealizowana w ciągu jednego roku za kwotę 1,7 mln łącznie z wyposażeniem. Dotychczas, co trudno sobie wyobrazić, zajęcia wychowania fizycznego w szkole gdzie uczy się ponad 900 dzieci i jest 38 oddziałów (klas) odbywały się na małej sali o wymiarach 18 x 9 m.

Naszym głównym zadaniem jest podnoszenie poziomu życia mieszkańców i zapewnieniem dzieciom właściwych warunków do rozwoju. Dlatego te zadania należały do podstawowych elementów programu Komitetu Wyborczego „Samorządni”, który jest konsekwentnie realizowany.

BW. *W ubiegłym roku nasze miasto po raz drugi z rzędu zajęło drugie miejsce w Polsce wśród miast powiatowych w ogólnopolskim rankingu inwestycyjnym i zostało uhonorowane statuetką Kazimierza Wielkiego. Jest to najlepsze potwierdzenie faktu dynamicznego rozwoju miasta. Czy takie tempo będzie możliwe do utrzymania przez następne lata? Jakie są Pana najbliższe plany?*

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: W bieżącym roku czeka nas duże zadanie, jest to rekultywacja starego wysypiska śmieci. Niestety przez dziesiątki lat były tam gromadzone śmieci i teraz trzeba coś z tym zrobić. Przy głównej drodze stanowi wadliwą wizytówkę miasta. To miejsce, zgodnie z przepisami ochrony środowiska, zostanie odpowiednio uformowane, zabezpieczone specjalnymi foliami i pokryte warstwą ziemi. Koszt tego przedsięwzięcia wynosi ok. 1.0 mln złotych, ponad połowę z tej kwoty udało się pozyskać z funduszy europejskich, reszta będzie pokryta z budżetu miasta. W dalszym ciągu trwa rozbudowa kanalizacji sanitarnej. W tym roku przybędzie jej ponad 3 km. Przygotowujemy się do modernizacji oczyszczalni ścieków. W budżecie zabezpieczony został nasz udział finansowy, lecz realizacja tego ogromnego zadania uzależniona jest od pozyskania funduszy, o które wystąpiliśmy po raz kolejny, czekamy na decyzję. Dla mieszkańców miasta najbardziej odczuwalne będą inwestycje drogowe. W tym roku przybędzie nowych chodników z kostki brukowej, planujemy wykonać remonty i modernizację kilku dróg gminnych. Trwa budowa budynku socjalnego przy ul. Makowskiej, gdzie we wrześniu zostanie oddanych do użytku dziewięć mieszkań socjalnych.

Dynamiczny rozwój miasta to nie tylko zasługa władz samorządowych, ale w ogromnej mierze ludzi aktywnych i przedsiębiorczych, którym należy stwarzać odpowiednie warunki. Nasze miasto stało się atrakcyjnym dla wielu inwestorów. Coraz częściej zaczyna brakować odpowiednich terenów, zwłaszcza, że w dalszym ciągu blokowane są te najbardziej atrakcyjne tzw. „potartaczne”. Sprawa w sądzie o zwrot tych nieruchomości założona przez spadkobierców hrabiego Juliusza Tarnowskiego trwa już trzy lata i nie widać końca. Taka sytuacja niewątpliwie nie sprzyja dalszemu rozwojowi miasta. Na tym terenie planowaliśmy budowę co najmniej dwóch budynków wielomieszkaniowych. Prowadzę rozmowy z inwestorem, który gotów jest uczestniczyć w powołaniu tzw. TBS-u, ale niepewność co do gruntów, opóźnia ostateczne decyzje.

BW. *Przyzna Pan, że niezmiernie rzadko zdarza się, aby współdziałanie na linii Burmistrz i Rada Miejska wyglądało tak poprawnie jak w przypadku Suchej? Jaka jest zatem recepta na wypracowanie takiego zaufania?*

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: To co osiągnęliśmy wspólnie dla miasta zawdzięczam przede wszystkim, wręcz doskonałym relacjom z radnymi Rady Miejskiej. Uważam że kluczem do takiego sukcesu jest zaufanie, zbudowane na uczciwej pracy, otwartej, jasnej polityce i rzetelnej informacji. Takie postępowanie powoduje że nie ma potrzeby zajmować własnej „pamięci operacyjnej” na strzeżenie tajemnic, lecz koncentrować wszystkie wysiłki na pozytywne działania dla dobra miasta.

BW. Zmiana „image” Urzędu Miasta wpłynęła zasadniczo na poprawę świadczonych usług, o czym mieszkańcy mogli się przekonać w ciągu ostatnich trzech lat. Czy przewiduje Pan dalsze usprawnienia i jaki przybiorą one charakter?

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: Zorganizowane przed dwoma laty na parterze Urzędu Miejskiego Biuro Obsługi Mieszkańców, dobrze spełnia swoją rolę. Sukcesywnie będzie powiększał się zakres spraw, które tam będzie można załatwić bez wędrowek po korytarzach urzędu. W ubiegłym roku doszliśmy do porozumienia z Zarządem Powiatu co do podziału budynków, główny budynek jest już własnością miasta. Jeszcze w bieżącym roku wydziały Starostwa Powiatowego przeprowadzą się do innego obiektu. W związku z tym zamierzam przenieść Urząd Stanu Cywilnego z ul. Piłsudskiego na parter budynku Urzędu Miejskiego. Ta istotna zmiana, która niewątpliwie usprawni obsługę mieszkańców, będzie możliwa dopiero po przeprowadzeniu remontu budynku Urzędu.

BW. Ostatnie wydarzenia związane z zatruciem ujęcia wody dla miasta na rzece Stryszawka, były okresem ciężkiej próby. W takich sytuacjach na Panu spoczywa obowiązek zapewnienia wody pitnej. W opinii wielu mieszkańców akcja dostaw wody została przeprowadzona sprawnie. Ale w jaki sposób zabezpieczyć się w przyszłości przed takimi sytuacjami? Czy w grę wchodzi budowa alternatywnego ujęcia wody pitnej dla miasta?

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: Od wielu lat mówi się o alternatywnym ujęciu wody dla miasta na potoku Zasepniczanka, ale z obliczeń wynika że zasoby wody możliwe tam do pozyskania, tylko w niewielkim procencie pokrywają zapotrzebowanie miasta. Dlatego nie mogłoby takie ujęcie zastąpić obecnego. Niestety, według przeprowadzonych analiz, jedynie Stryszawka lub Skawa może zapewnić wystarczającą ilość wody. Zatem postanowiliśmy się skupić na wprowadzeniu jak najbardziej skutecznego sposobu uzdatniania wody. Rozpoczęliśmy w 2002 roku od wprowadzenia dezynfekcji dwutlenkiem chloru, zamiast tradycyjnego chlorowania, to sposób bardziej skuteczny i poprawiający walory smakowe wody. Od tego czasu chlor nie był wyczuwalny, a woda spełniała wszystkie parametry czystości.

Po wejściu do Unii Europejskiej, wodzie pitnej postawione zostały ostrzejsze wymogi. Rozpoczęto nowe badania, które do tej pory nie były wykonywane, a za dwa lata tj. w 2007 r. zapowiadane są kolejne zastrzeżenia.

Chcemy mieć absolutną pewność, że woda płynąca z naszych kranów jest najlepszej jakości, dlatego nie zamierzamy wprowadzać doraźnych rozwiązań poprawiających jakość wody. Bierzemy natomiast poważnie pod uwagę zastosowanie i to w niedługim czasie, najlepszej metody uzdatniania wody, którą jest układ filtrów membranowych, czyszczący wodę bez użycia środków chemicznych. Ten sposób jest stosowany w USA i Europie Zachodniej, a w Polsce jedynie w niektórych zakładach produkujących żywność i napoje. W tej sprawie trwają negocjacje z Firmą PALL Corporation. Niebawem powinny się zakończyć i jeśli nic nadzwyczajnego się nie zdarzy, jeszcze w tym roku będziemy mieli w kranach najlepszą wodę w Polsce.

BW. Nie ma wątpliwości, że jakość wody w rzece Stryszawka, zależy od podejścia do zagadnień ochrony środowiska władz gminy Stryszawa. Na szczęście prace kanalizacyjne zostały tam rozpoczę-

te i miejmy nadzieję że ich tempo będzie wzrastać. Słyszymy jednak opinie, że cena za ścieki ustalona dla Stryszawy przez suską oczyszczalnię i zaakceptowana przez władze Suchej jest bardzo wysoka i nie zachęca do podłączania się do kolektora sanitarnego.

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: Koszt oczyszczenia 1 m³ ścieków został ustalony zgodnie z przepisami dla wszystkich jednakowo i wynosi 3,10 zł brutto, mieści się w granicach średnich cen, dla przykładu, w Nowym Targu wynosi 4,65 zł/m³. Chciałbym jednak przypomnieć, że dwa lata temu złożyłem propozycję gminom, które kierują ścieki do naszej oczyszczalni, aby podjęły się jej modernizacji. W zamian za to, miasto Sucha miało przekazać cały ten majątek Związkowi Gmin, do którego wspólnie należymy i wówczas razem zdecydowalibyśmy o funkcjonowaniu, w tym o cenach za ścieki.

Niestety ta propozycja nie uzyskała akceptacji, a Pan wójt Stryszawy nie miał nic przeciw temu, że w tej sytuacji jego gmina będzie płacić więcej za ścieki. O co więc dzisiaj rozdzierać szaty? Jedno jest pewne, oczyszczalnia wymaga kosztownej modernizacji, dlatego więc, skoro służy również innym gminom, jej koszty mają pokrywać tylko mieszkańcy Suchej. Jest też inne, proste rozwiązanie. Otóż miasto Sucha ustanowiło dopłaty do ścieków odciążając w ten sposób mieszkańców i działając tutaj podmioty od kosztów modernizacji, dla przykładu mieszkańiec Suchej płaci 2,08 zł/m³ ścieków. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby takie dopłaty ustanowiła również Stryszawa dla swoich mieszkańców.

BW. Proszę mi powiedzieć, jak to jest. W styczniu tego roku odebrał Pan certyfikat „Gmina Przyjazna Środowisku, zdobyty w Narodowym Konkursie Ekologicznym. Każdy bezstronny obserwator musi stwierdzić, że władze naszego miasta ogromną uwagę skupiają na ochronie środowiska. Co roku przybywa kolektorów sanitarnych, kotłowni gazowych zastępujących węglowe, prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów i podejmowanych jest wiele innych działań proekologicznych. Tymczasem ostatnio, w lokalnej prasie czytamy sensacyjne doniesienia, że w Suchej nie tylko woda zatruta, ale i powietrze najgorsze.

Burmistrz Miasta Stanisław Lichosyt: Z całą pewnością miasto Sucha Beskidzka jest absolutnym liderem w powiecie, jeśli chodzi o działania i inwestycje służące ochronie środowiska, powiem więcej, mało jest gmin w całym województwie które przykładają tyle uwagi temu zagadnieniu. Widać jednak że wyróżnienia które otrzymaliśmy i to na arenie ogólnopolskiej, bardzo uwierają niektórych mieszkańców Suchej i postanowili koniecznie obniżyć ich znaczenie, próbując popsuć wizerunek naszego miasta. Na jakość wody w rzece Stryszawka nie mamy już żadnego wpływu, ale głoszenie, że w Suchej Beskidzkiej jest powietrze gorszej jakości niż w Krakowie jest kompletną bzdurą i to z co najmniej dwóch powodów. Po pierwsze, w ciągu ostatnich trzech, może czterech lat, wszystkie większe zakłady, szkoły i instytucje zmieniły sposób ogrzewania z węglowego na gazowy. Przybywa również co roku takich kotłowni w domach jednorodzinnych, w miejsce ogrzewania węglowego, po drugie badania jakości powietrza nie wykonuje się w Suchej Beskidzkiej tylko dopiero od marca br. w Makowie Podhalańskim. Oczywiście że w zakresie ochrony powietrza jest jeszcze dużo do zrobienia, ale nie ma żadnych podstaw aby twierdzić, że w naszym mieście jest gorzej niż gdzie indziej.

Jednym z podstawowych zadań każdej gminy jest ochrona środowiska, są służby szczebla wojewódzkiego, które są odpowiedzialne za egzekwowanie tego obowiązku, do nich należy również z-ca Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska, gdyby robił to np. w Stryszawie z taką determinacją i uporem jak w Suchej Beskidzkiej, z całą pewnością nie doszłoby do zatrucia wód Stryszawki przed świętami wielkanocnymi.

BW. Dziękuję za rozmowę.

XXIX SESJA RADY MIEJSKIEJ SUCHEJ BESKIDZKIEJ

w dniu 28 kwietnia 2005 r.

ABSOLUTORIUM DLA BURMISTRZA

NAJWAŻNIEJSZĄ uchwałą podjętą na kwietniowej sesji była uchwała w sprawie udzielenia absolutorium dla Burmistrza Miasta za rok 2004 r. Skarbnik Gminy Halina Koziół przedstawiła radnym sprawozdanie Burmistrza z wykonania budżetu. Budżet Gminy za 2004 r. został wykonany w 97% (zarówno dochody jak i wydatki). Wielkość budżetu to kwota 15.194.727 zł, w tym dochody – 14.689.035 zł, wydatki – 14.805.698 zł, przychody (kredyty) – 505.692 zł, a rozchody (spłata kredytów i pożyczek) – 386.200 zł. Pani Skarbnik zaprezentowała także wskaźniki określające i charakteryzujące rozwój naszego miasta. W porównaniu z rokiem 2003, ubiegłoroczny budżet był wyższy o 10%, dochody wzrosły o 12%, a wydatki o 11%. W 2004 r., udział wydatków inwestycyjnych w ogólnym wydatkach wynosił 28% (rok wcześniej 25%, a w 2001 r. – 19%). W ubiegłym roku Gmina zaciągnęła jeden kredyt w wysokości 500 tys. zł na realizację zobowiązań z tytułu współfinansowania krytej pływalni oraz umorzono jej jedną pożyczkę w kwocie 306.200 zł, tj. 40% pożyczki na kanalizację Śródmieścia. Skarbnik Gminy przedstawiła także pozytywną opinię Regionalnej Izby Obrachunkowej o sprawozdaniu z wykonania budżetu. Następnie Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Mieczysław Hudziak zapoznał radnych z protokołem z kontroli sprawozdania z wykonania budżetu przeprowadzonych w dniach 4 – 5 i 7 kwietnia 2004 r. Komisja po dokonaniu kontroli realizacji planu dochodów stwierdziła, że nie wykonano głównie dochodów realizowanych przez budżet państwa, tj. udziały w podatkach, Urzędy Skarbowe tj. karta podatkowa, podatek od czynności cywilno-prawnych oraz w zakresie podatków lokalnych – podatek od nieruchomości od osób prawnych (na dzień 31.12.2004 r. łącznie 823.349,92 zł) oraz podatek od nieruchomości, rolny i leśny od osób fizycznych (161.145,62 zł).

Największe zaległości w podatku od nieruchomości od osób prawnych miały PKP, Handlowa Spółdzielnia Pracy i ANBUD. W wyniku podjętych przez Burmistrza działań, polegających na zleceniu realizacji windykacji zaległości od PKP, w styczniu 2005 r. odzyskano część należności Gminy (273 tys. zł) w zakresie tego podatku. Analizując plan wydatków Komisja Rewizyjna stwierdziła m.in.: że wysoki udział środków finansowych w wydatkach inwestycyjnych świadczy o dalszym, dynamicznym rozwoju naszego miasta. Komisja zapoznała się również z dołączonymi do sprawozdania zbiorczego z wykonania budżetu, sprawozdaniami zakładu budżetowego, instytucji kultury oraz środków specjalnych. Szczególną uwagę Komisja zwróciła na sprawozdanie Zakładu Komunalnego i stwierdziła, że słuszne było podjęcie decyzji o połączeniu Miejskiego Zakładu Wodociągów i Kanalizacji z Miejskim Zakładem Gospodarki Komunalnej, w jeden Zakład Komunalny, któremu udało się uzyskać dodatni wynik finansowy w wysokości 95.057,89 zł netto. Komisja Rewizyjna po dokonaniu kontroli, stwierdziła, że sprawozdanie Burmistrza Miasta z wykonania budżetu Gminy Sucha Beskidzka w 2004 r. zostało sporządzone w wymaganej formie i nie zgłosiła zastrzeżeń, co do rzetelności i wiarygodności przedłożonych materiałów. Komisja pozytywnie zaopiniowała wykonanie budżetu i wystąpiła do Rady Miejskiej z wnioskiem o udzielenie z tego tytułu absolutorium dla Burmistrza Miasta. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej odczytał także pozytywną opinię RIO w sprawie wniosku Komisji w przedmiocie absolutorium. Przewodniczący Komisji I i II Rady Miejskiej poinformowali, że sprawozdanie z wykonania budżetu było tematem dyskusji na posiedzeniach Komisji i zostało ogłoszone Rada Miejska jednogłośnie udzieliła absolutorium dla Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka Stanisława Lichosyta za 2004 r. Burmistrz podziękował Radzie za jednomyślność oraz Kierownikom Referatów, Dyrektorom Zakładów, a przede wszystkim Pani Skarbnik Halinie Koziół za wspomaganie go przy realizacji budżetu w 2004 r.

POWOŁANO CENTRUM ADMINISTRACJI SZKÓŁ

Na sesji w październiku 2004 r. podczas omawiania informacji dotyczącej funkcjonowania placówek oświaty w naszym mieście oraz ich sytuacji finansowych, Burmistrz Miasta wspominał o możliwości powołania jednostki organizacyjnej, która zajęłaby się kompleksową obsługą administracyjną wszystkich placówek. Do tematu tego radni powracali podczas posiedzeń Komisji Rady Miejskiej. Efektem prowadzonych dyskusji było wprowadzenie do porządku kwietniowej sesji punktu pn. „Powołanie jednostki organizacyjnej „Centrum Administracji Szkół” w Suchej Beskidzkiej. Kierownik Referatu Edukacji Spraw Społecznych i Edukacji Maria Mazur poinformowała radnych, że CAS będzie jednostką organizacyjną, działającą na zasadach określonych w przepisach dla jednostek budżetowych, utworzoną w celu zapewnienia obsługi finansowo-księgowej Zespołu Szkół Szkoła Podstawowa Nr 1 i Gimnazjum, Szkoła Podstawowa Nr 2, Szkoła Podstawowa Nr 3, Miejskie Przedszkole Samorządowe i Miejska Świetlica Profilaktyczna. Oprócz prowadzenia obsługi finansowo-księgowej powyższych placówek, do zadań CAS będzie należeć także m.in. sprawowanie nadzoru nad przestrzeganiem dyscypliny budżetowej, prowadzenie księgowości i sprawozdawczości oraz akt osobowych i dokumentacji w sprawach związanych ze stosunkiem pracy dyrektorów szkół i pracowników. Centrum będzie również sporządzało listy płac i wypłacało wynagrodzenia i inne świadczenia pracownicze oraz prowadziło nadzór nad inwentaryzacją składników majątkowych w szkołach, a także opracowywało projekty planów finansowych poszczególnych placówek. Działalnością Centrum kierować będzie Kierownik powoływany i odwoływany przez Burmistrza Miasta. Radny Edward Sochacki podkreślił, że powołanie Centrum może przyczynić się do ograniczenia wydatków w placówkach oświaty. Burmistrz Miasta dodał, że nie wykluczone, że CAS obejmie swoim działaniem także inne jednostki organizacyjne suskiej Gminy. Rada Miejska jednogłośnie podjęła uchwałę w sprawie powołania jednostki organizacyjnej „Centrum Administracji Szkół” w Suchej Beskidzkiej.

GMINA WYEMITUJE OBLIGACJE

Gmina Sucha Beskidzka w latach 2005-2006 wyemituje 120 obligacji o wartości nominalnej 10 tys. każda na łączną kwotę 1.200 tys. zł, a środki uzyskane z ich emisji zostaną przeznaczone na infrastrukturę drogową w gminie. Uchwałę w tej sprawie podjęła Rada Miejska jednogłośnie. Jak wyjaśniła Skarbnik Gminy Halina Kozioł w sytuacji ograniczonej swobody budżetowej samorządów obligacje finansowe są atrakcyjnym instrumentem finansowym. Emisja obligacji komunalnych ma charakter niepubliczny, co oznacza, że jest kierowana do oznaczonej liczby adresatów, nie większej niż 300 osób. Obligacje suskiej Gminy zostaną wyemitowane w pięciu seriach: w 2005 r.: seria A o wartości 200 tys. zł, B – 300 tys. zł, C – 200 tys. zł, w 2006 r. – seria D – 300 tys. zł i E – 200 tys. zł. Wydatki związane z przeprowadzeniem emisji zostaną pokryte ze środków budżetu Gminy.

Emitowane obligacje będą obligacjami na okaziciela, nie będą posiadały formy dokumentu i nie będą zabezpieczone. Cena emisyjna obligacji każdej serii będzie równa wartości nominalnej. Oprocentowanie obligacji, naliczane od wartości nominalnej będzie zmienne, równe średniej arytmetycznej z opublikowanych średnich ważonych stóp rentowności 52-tygodniowych bonów skarbowych z dwóch ostatnich przetargów poprzedzających rozpoczęcie każdego okresu odsetkowego, powiększonej o marżę dla inwestorów. Wykup obligacji, według wartości nominalnej, przez suską Gminę nastąpi po upływie: 2 lat od daty emisji dla obligacji serii A, 3 lat dla B, 4 lat dla C, 5 lat dla D i 6 lat dla E. Wydatki związane z wykupem obligacji i wypłatą oprocentowania zostaną pokryte z dochodów własnych Gminy w latach 2007-2012. Wybór emitentów obligacji nastąpi w drodze przetargu na zasadach Kodeksu Cywilnego.

Pani Skarbnik poinformowała radnych, że koszty emisji obligacji o wartości 1.200 tys. zł to kwota ok. 254 tys. zł. Gdyby Gmina chciała zaciągnąć kredyt w tej wysokości, jego odsetki wyniosłyby ok. 550 tys. zł. Przewodniczący Komisji I Edward Sochacki dodał, że projekt uchwały uzyskał pozytywną opinię Komisji. Burmistrz Miasta podkreślił, że emisja obligacji to najbardziej korzystna forma pozyskania pieniędzy

na remont infrastruktury. W punkcie „Wolne wnioski i informacje” radni powrócili do tematu remontu gminnych dróg i zastanawiali się nad tym, które drogi w pierwszej kolejności powinny być remontowane. Do sprawy tej radni powrócą na posiedzeniu Komisji I.

POŻYCZKA NA MODERNIZACJĘ UJĘCIA

Na podstawie podjętej jednogłośnie uchwały Gmina Sucha Beskidzka zaciągnie pożyczkę do wysokości 150 tys. zł w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Pożyczka zostanie przeznaczona na modernizację stacji uzdatniania wody pitnej dla miasta Sucha Beskidzka. Główny cel tej inwestycji to uzyskanie przez wodę parametrów zgodnych z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 19.11.2002 r. Najważniejszymi efektami modernizacji mają być: redukcja mętności wody, usunięcia w wodzie uzdatnionej mikroorganizmów i bakterii oraz obniżenie w wodzie uzdatnionej zawartości związków chloru. Cele te mają być osiągnięte dzięki środkom z pożyczki, w ramach których zastosowana zostanie lampa UV, zamontowana zostanie instalacja dozowania koagulanta oraz uzupełnione zostaną złoża filtracyjne z częściową wymianą filtrów i regulacją ich prac.

NADAL 50 km/h NA ROLACH

W punkcie „Interpelacje i zapytania radnych” radny Bogusław Stanaszek zwrócił się w imieniu kierowców z prośbą o zwiększenie dopuszczalnej prędkości na ul. Role do 70 km/h. Obecnie obowiązuje tam maksymalna prędkość 50 km/h. Burmistrz Miasta oświadczył, że jeśli Rada Miejska wyrazi taką wolę, to zajmie się tą sprawą. Przypomniał jednak, że kiedy na Rolach został zamontowany fotoradar, okazało się że ponad 75% kierowców przekracza dozwoloną prędkość. Istniejące ograniczenie do 50 km/sprawa, że kierowcy po Rolach poruszają się najczęściej z prędkością ok. 70 km/h. Gdyby więc zwiększyć tam dozwoloną prędkość o 20 km/h, to automatycznie powiększyłaby się prędkość jadących samochodów do ok. 90 km/h. Rada Miejska odrzuciła wniosek radnego Bogusława Stanaszka.

EWA POCHOPIEŃ- SARNA

Na XXIX sesji Rady Miejskiej Su- chej Beskidzkiej zostały podję- te następujące uchwały:

Uchwała Nr XXIX/259/05 w sprawie udzielenia absolutorium za rok 2004 dla Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/260/05 w sprawie zatwierdzenia rocznego sprawozdania finansowego Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej pod nazwą „Miejska Przychodnia Zdrowia w Suchej Beskidzkiej”. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/261/05 w sprawie wyznaczenia do sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Gminy. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/262/05 w sprawie wyznaczenia do sprzedaży nieruchomości stanowiącej własność Gminy. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/263/05 w sprawie powołania jednostki organizacyjnej. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/264/05 w sprawie emisji obligacji. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/265/05 w sprawie zaciągnięcia pożyczki w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Krakowie. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/266/05 w sprawie zmiany w budżecie Gminy Sucha Beskidzka na 2005 r. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXIX/267/05 w sprawie zabezpieczenia w budżecie Gminy Sucha Beskidzka środków na realizację inwestycji pn. „Kanalizacja sanitarna miasta Sucha Beskidzka – etap III”. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Z PRAC BURMISTRZA MIASTA

w okresie pomiędzy XXVIII a XXIX sesją Rady Miejskiej

- Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 30 marca 2005 r., postanowiono zmienić organizację żywienia uczniów w Szkole Podstawowej Nr 2 i Szkole Podstawowej Nr 3. Na prowadzenie i organizację dożywiania uczniów w w/w placówkach ogłoszony zostanie przetarg. Przedmiotowe zarządzenie w dniu 30 marca br. zostało przekazane dyrektorom placówek.
- Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 4 kwietnia 2005 r., zostały ustalone wytyczne do sporządzania arkuszy organizacyjnych placówek oświatowych na rok szkolny 2005/2006. Wytyczne zostały przekazane dyrektorom szkół i przedszkola. Ważną zmianą w wytycznych, w stosunku do lat ubiegłych, jest zniesienie ograniczenia przydziału godzin ponadwymiarowych, po to, aby spełnić wymóg osiągnięcia średnich wynagrodzeń nauczycieli.
- Gmina Sucha Beskidzka przyłączyła się do trzech ogólnopolskich kampanii profilaktycznych, których celem jest zmniejszenie zjawiska sprzedaży alkoholu i artykułów tytoniowych nieletnim: „Zachowaj trzeźwy umysł”, „Twój sprzeciw ma znaczenie” i „Stop 18 – program odpowiedzialnej sprzedaży”.
Jednym z elementów prowadzonych kampanii jest przypominanie sprzedawcom o zakazie sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim.
- W dniu 23 kwietnia 2005 r. delegacja miasta Sucha Beskidzka na czele z Burmistrzem Miasta Stanisławem Lichosytem oraz Przewodniczącym Rady Miejskiej Bogusławem Cwiękałą przebywała w mieście Frombork. Głównym celem wizyty było podpisanie umowy partnerskiej, którą w sali sesyjnej Fromborskiego Ratusza sygnowali Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka Stanisław Lichosyt oraz Burmistrz Miasta i Gminy Frombork Krystyna Lewańska. Podpisanie umowy nastąpiło na podstawie uchwały Rady Miejskiej w Suchoj Beskidzkiej z dnia 30 grudnia 2004 r. Zgodnie z postanowieniami umowy nasze miasta współpracować będą w zakresie nawiązywania stosunków gospodarczych, handlowych i kulturalnych, pomiędzy instytucjami, organizacjami i stowarzyszeniami. Pomogą swoim mieszkańcom oraz przedsiębiorcom w nawiązywaniu wzajemnych kontaktów, a pierwszym z efektów o charakterze turystycznym i sportowym, stanie się międzyszkolna wymiana dzieci i młodzieży. Miasta zadeklarowały również, że będą się wspierać w tej dziedzinie, mając na myśli szeroko pojętą wymianę turystyczną.
- W dniu 7 kwietnia br., na dziedzińcu Zespołu Szkół „Szkola Podstawowa Nr 1 i Gimnazjum” odprawiona została Msza Święta żałobna w intencji Ojca Świętego Jana Pawła II, w której wzięło udział około 3 tysięcy mieszkańców miasta i okolic. Po jej zakończeniu zgromadzeni wyruszyli w Białym Marszu do Kościoła Parafialnego.
- W dniu 14 kwietnia br. odbył się wernisaż wystawy jubileuszowej „600 lat Suchoj” zorganizowanej w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Krakowie. Obok Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej, głównym organizatorem była Powiatowa i Miejska Biblioteka Publiczna. Wystawa prezentuje dokumenty historyczne, wydawnictwa, stare fotografie, pocztówki, druki, fotogramy oraz dorobek artystyczny twórców profesjonalnych i nieprofesjonalnych – wszystko to, co stanowi o naszej historii i współczesności miasta. Na uwagę zasługuje bardzo duże zainteresowanie mieszkańców oraz zaproszonych gości, o czym świadczy liczne ich przybycie na otwarcie wystawy (około 400 osób). Wystawę można oglądać w gmachu Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Krakowie ul. Rajska do dnia 30 września 2005 r. w poniedziałek, wtorek, środę i piątek od godziny 8.00 do 19.00, w czwartek od godziny 12.00 do 19.00 oraz w niedzielę od 8.00 do 14.00. Szacuje się, że dziennie wystawę będzie zwiedzać od dwóch do trzech tysięcy osób. Słowa podziękowania i uznania należą się wszystkim tym, którzy przyczynili się do zorganizowania tej szeroko promującej nasze miasto wystawy, szczególnie Dyrektor Miejskiej Biblioteki Publicznej Pani Marii Lenart oraz pracownikom suskiej biblioteki.
- Gmina Sucha Beskidzka znalazła się w gronie laureatów konkursu „Mądra Gmina 2004”, dowodząc dużego zaangażowania w proces podnoszenia kwalifikacji i kompetencji pracowników samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz przedsiębiorców. W dniu 14 kwietnia w Małopolskim Instytucie Samorządu Terytorialnego i Administracji w Krakowie miało miejsce uroczyste podsumowanie konkursu. Gmina Sucha Beskidzka była oceniana w kategorii gmin średnich od 7,5–15 tysięcy mieszkańców, zdobywając pierwsze miejsce.
- W dniu 22 kwietnia 2005 r. została zakończona wiosenna akcja deratyzacji na terenie miasta Sucha Beskidzka. Nadzór nad przebiegiem akcji sprawowała Straż Miejska, która przeprowadziła wyrывkową kontrolę na osiedlach mieszkaniowych, w zakładach produkcyjnych, placówkach handlowych itp. W kontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Wiosenna akcja deratyzacji była przeprowadzona prawidłowo.
- Zakład Komunalny w Suchoj Beskidzkiej oraz prowadzący zimowe utrzymanie dróg wewnętrznych o dużym spadku zakończyli pozimowe oczyszczanie dróg gminnych i wewnętrznych. Usunięto grys oraz żużel, którymi były posypywane drogi w okresie zimowym. Ponadto w dniach od 13 do 15 kwietnia 2005 r. została przeprowadzona akcja oczyszczania miasta, w której wzięli udział uczniowie wszystkich szkół, dzieci wraz z opiekunami z Miejskiego Przedszkola Samorządowego oraz Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej.
- Od kilku lat na terenie miasta, w okresie wiosennym i jesiennym, prowadzona jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Szczegółowe informacje o zbiórce były umieszczone na wszystkich tablicach ogłoszeń w mieście oraz na stronie internetowej. W dniu 15 kwietnia br. Zakład Komunalny w Suchoj Beskidzkiej dokonał zbiórki odpadów wielkogabarytowych na koszt Gminy Sucha Beskidzka.
- W związku z możliwością ubiegania się o pomoc finansową na realizację zadań infrastrukturalnych z zakresu ochrony środowiska naturalnego, w dniu 14 kwietnia 2005 r. została złożona dokumentacja aplikacyjna do małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego odnośnie projektu pn. „Modernizacja rejonowej oczyszczalni ścieków komunalnych w Suchoj Beskidzkiej”. Zadanie może być

współfinansowane przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego. Przedmiotem projektu jest kompleksowy remont i modernizacja oczyszczalni ścieków w Suchej Beskidzkiej.

- W dniu 4 kwietnia br. przekazany został plac budowy i przystąpiono do wykonania wodociągu w osiedlu Podksiężę – Chudziakówka. Na dzień dzisiejszy wykonana została sieć rozdzielcza o długości 627 mb. oraz przystąpiono do robót związanych z budową przepompowni. Zakończenie robót przewidziane jest na 31 maja br.
- Kontynuowane są roboty związane z kanalizacją miasta w rejonie ulic Batalionów Chłopskich i Starzeńskiego. Całkowita długość sieci przewidzianej do wykonania wynosi 3.365 mb. z terminem realizacji do 31 października 2005 r.
- Przetarg na „Dostawę materiałów budowlanych” prowadzony był w trybie zapytania o cenę. Oferty złożyło 3 oferentów, wszystkie oferty spełniały warunki zawarte w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Na poszczególne części zamówienia wybrano oferty o najniższych cenach. W części dotyczącej zamówienia na dostarczenie „Płyt żelbetonowych IOMB” wybrano ofertę firmy : Spółdzielnia Produkcyjno-Handlowa „ŻELBET”, ul. Legionów 45, 34-100 Wadowice. Cena wybranej oferty: 37.088 zł brutto. W części dotyczącej „Korytka trapezowe głębokie” wybrano ofertę firmy: Wytwórnia Materiałów Budowlanych i Elementów Betonowych „KOBET” Bogusław Kołodziejczyk, ul. Makowska 2, 34-200 Sucha Beskidzka. Cena wybranej oferty: 2.235 zł brutto. W części dotyczącej „Ściek przejazdowy półokrągły” wybrano ofertę firmy: „ZIBET” sp. z o.o. ul. Kazimierza Wielkiego 58, 32-400 Myślenice. Cena wybranej oferty: 1.500 zł brutto.
- Przetarg na „Wykonanie remontów dróg wewnętrznych w Suchej Beskidzkiej – Polna, „Cikówka” prowadzony był w trybie przetargu nieograniczonego. Oferty złożyło 2 oferentów, wszystkie oferty spełniały warunki zawarte w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Najniższa cena wynosiła: 64.416,41 zł brutto. Najwyższa cena wynosiła: 71.673,52 zł brutto. Wybrano ofertę firmy: Przedsiębiorstwo „BUDRÓG”, Stefan Kaczmarczyk, 34-222 Zawoja. Cena wybranej oferty: 64.416,41 zł brutto.
- Przetarg na „Modernizację odcinka drogi Bładzonka Lipie w Suchej Beskidzkiej” prowadzony był w trybie przetargu nieograniczonego. Oferty złożyło 3 oferentów, wszystkie oferty spełniały warunki zawarte w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia. Część I: Najniższa cena wynosiła: 75.922,45 zł brutto, a najwyższa cena wynosiła: 109.212,66 zł brutto. Wybrano ofertę firmy: Usługi Ogólnobudowlane Adam Maciejowski, ul. Batalionów Chłopskich 221, 34-200 Sucha Beskidzka. Cena wybranej oferty: 75 922,45 zł brutto. Część II: W związku z tym, że cena najkorzystniejszej oferty dotycząca części II przetargu, przewyższała kwotę, którą zamawiający mógł przeznaczyć na finansowanie zamówienia, działając na podstawie art. 93 ust 2 w związku z art. 93 ust. 1 pkt 4 ustawy Prawo zamówień publicznych z dnia 29 stycznia 2004 r., postępowanie w tej części zostało unieważnione.
- Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 29 marca 2005 r. przedstawione zostało Radzie Miejskiej roczne sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Sucha Beskidzka. Sprawozdanie to wraz z wymaganymi opiniami Komisji

Rewizyjnej Rady Miejskiej oraz Regionalnej Izby Obrachunkowej zostanie omówione W kolejnym punkcie porządku obrad dzisiejszej sesji Rady Miejskiej.

Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 31 marca 2005 r. dokonano zmian w budżecie i układzie wykonawczym budżetu Gminy Sucha Beskidzka na rok 2005. Zmiany w układzie wykonawczym dotyczyły zmian wynikających z uchwały Rady Miejskiej z dnia 31 marca 2005 r. oraz ze zwiększenia dochodów i wydatków o dotacje:

- w dziale 852 – Pomoc Społeczna o kwotę 21.480 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie realizacji Rządowego Programu „Pośiłek dla potrzebujących”,
- w dziale 854 – Edukacyjna Opieka Wychowawcza o kwotę 2.192 zł. na edukacyjną pomoc materialną dla uczniów o charakterze socjalnym (dotacja stanowi I transzę obejmującą kwartał tego roku). Zmian w budżecie i układzie wykonawczym budżetu dokonano także Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 13 kwietnia 2005 r.

- W dniu 31 marca br. upłynął termin płatności podatku od posiadania psów. Zgodnie z Uchwałą Rady Miejskiej do dnia 22 kwietnia br. podatek ten zapłaciło 328 osób na łączną kwotę 3.936 zł. Wydano 388 breloczków w tym 60 osób odebrało breloczki, jako osoby zwolnione z płatności tego podatku.

- Wprowadzony w dniu 23 marca br. zakaz używania wody do celów spożywczych został odwołany w dniu 31 marca. Powiatowy Inspektor Sanitarny stwierdził, że woda w sieci wodociągowej wolna jest od bakterii clostridium.

Po dwóch dniach tj. 2 kwietnia ok. godz. 16 zupełnie nieoczekiwanie „SANEPID” wydał ponownie decyzję o zakazie używania wody do celów spożywczych i mycia. Zdaniem Powiatowego Inspektora Sanitarnego w niektórych pobranych próbkach wody pojawiły się bakterie. Ponownie uruchomiona została procedura informacyjna, a na terenie miasta rozmieszczono beczkowozą z wodą zdatną do picia. Akcja dostarczania wody pitnej w beczkowozach prowadzona była codziennie do 6 kwietnia, kiedy to Powiatowy Inspektor Sanitarny warunkowo dopuścił wodę do celów spożywczych, po uprzednim 10-cio minutowym gotowaniu, które zdaniem Inspektora Sanitarnego było konieczne ze względu na ponadnormatywną zawartość środków dezynfekujących. Warunek dopuszczający wodę do spożycia został zniesiony dopiero w dniu 21 kwietnia 2005 r.

Nadmienić należy, że od 28 marca w jednym laboratorium, a następnie od 29 marca również w drugim, jednocześnie na własną rękę prowadziliśmy badania próbek wody pobieranych w różnych rejonach miasta, przez cały okres badań w dwóch laboratoriach, ani w jednym przypadku nie zostały stwierdzone nawet śladowe ilości bakterii clostridium. Do tej pory nie zostało wyjaśnione, dlaczego wyniki przeprowadzonych na nasze zlecenie badań, tak bardzo różniły się od tych przeprowadzonych przez „SANEPID”.

Ponadto w dniu 4 kwietnia 2005 r., Burmistrz Miasta zwrócił się do Powiatowego Inspektora Sanitarnego z prośbą o udostępnienie wszystkich wyników badań na obecność clostridiów. Analiza tych wyników potwierdziła, że jeśli istniało zagrożenie dla zdrowia i życia, to było ono największe tydzień przed wprowadzeniem zakazu, natomiast próbki wody pobrane w dniu wydania dotacji, tj. 23 marca, nie wykazały skażenia wody. Dlatego Burmistrz Miasta złożył do Prokuratury Rejonowej zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego polegającego na narażeniu na utratę zdrowia kilku tysięcy mieszkańców Suchej Beskidzkiej.

XXX SESJA RADY MIEJSKIEJ SUCHEJ BESKIDZKIEJ w dniu 31 maja 2005 r.

NAJEM POMIESZCZEŃ ZAMKU PRZEZ WSTiE

PODCZAS sesji radni powrócili do tematu najmu Wyższej Szkoły Turystyki i Ekologii w Suchej Beskidzkiej 23 pomieszczeń na II piętrze zamku suskiego na prowadzenie działalności statutowej. Przypomnijmy, że na sesji w sierpniu 2003 r. Rada Miejska podjęła uchwałę o najmie tych pomieszczeń WSTiE na okres od 01.10.2003 r. do 30.09.2013 r. Ponieważ jednak inwestor miał trudności z pozyskaniem środków finansowych na adaptację pomieszczeń, termin rozpoczęcia prac przesunął się na 01.06.2005 r. Dlatego WSTiE zwróciła się z prośbą do Burmistrza Miasta o zmianę okresu najmu: od 01.06.2005 r. do 31.12.2017 r. Burmistrz Miasta poinformował radnych, że pierwotny plan inwestycji zakładał koszty na ok. 700-800 tys. zł. Po weryfikacji kosztorysów i zmianie planu prac remontowych okazało się, że koszty wyniosą ok. miliona zł. W ramach tych środków zostanie wymieniona stolarka okienna, podłogi, drzwi, instalacja grzewcza oraz zostanie przeprowadzony remont klatki schodowej. Rada Miejska jednogłośnie podjęła uchwałę.

PROBLEMY NA OS. BESKIDZKIM

W PUNKCIE „Interpelacje i zapytania radnych” radny Jan Siwiec zgłosił trzy problemy powstałe na os. Beskidzkim. Pierwszy z nich dotyczył załatwiania potrzeb fizjologicznych przez klientów SAVII na terenie garaży i osiedla. Burmistrz Miasta przypominając, że temat ten był także omawiany na spotkaniu środowiskowym, stwierdził, że nie ma on żadnych uprawnień, aby zmusić Kierownictwo SAVII do urządzenia szalet w sklepie. Gmina zaś ma inne ważniejsze wydatki, niż budowanie tam szalet miejskich. Zapewnił radnego, że jeszcze raz zwróci się do Kierownika sklepu w tej sprawie. Druga sprawa o której mówił radny Jan Siwiec to zapadające się chodniki na osiedlu, szczególnie między blokami 12 i 14 oraz koło bloku 8. Burmistrz Miasta stwierdził, że Gmina ma plan remontów infrastruktury, który konsekwentnie realizuje i w tym roku nie jest planowany remont chodników na os. Beskidzkim. Radny stwierdził, że nie chodzi mu o remont, tylko o zasypanie powstałych w chodnikach dziur. Ostatnia sprawa zgłoszona przez radnego (w imieniu mieszkańców) to prośba

o ustalenia zakazu postoju na ul. Zielonej. Burmistrz Miasta zapewnił, że rozpatrzy pismo mieszkańców. Należy się jednak liczyć z tym, że pojawią się głosy sprzeciwu. Dobrze byłoby, aby mieszkańcy wskazali jakieś rozwiązanie dotyczące parkowania na os. Beskidzkim.

EWA POCHOPIEŃ- SARNA

Na XXX sesji Rady Miejskiej Suchej Beskidzkiej zostały podjęte następujące uchwały:

Uchwała Nr XXX/268/05

w sprawie zmiany w uchwale dotyczącej ustalenia wartości najniższego wynagrodzenia oraz wartości jednego punktu. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXX/269/05

w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych prowadzonych przez Gminę Sucha Beskidzka. Uchwała została podjęta jednogłośnie.

Uchwała Nr XXX/270/05

w sprawie oddania w najem nieruchomości stanowiącej własność Gminy Uchwała została podjęta jednogłośnie.

INFORMACJA

Uprzejmie informujemy, iż w trosce o rozwój i promocję przedsiębiorstw działających w naszym mieście, zamierzamy utworzyć na stronie internetowej Urzędu Miejskiego informator o przedsiębiorstwach i firmach w Suchej Beskidzkiej.

Umożliwi to Państwu bezpłatne umieszczenie krótkiej informacji o prowadzonej działalności (lub linka do Państwa strony internetowej).

Tworzona przez nas baza danych ma na celu ułatwienie przedsiębiorcom dotarcia do ich potencjalnych klientów oraz pomóc klientom w poszukiwaniu informacji na temat produktów i usług, które można nabyć w naszym mieście. W celu umieszczenia informacji o firmie w tworzonej bazie danych, należy wypełnić odpowiedni formularz zgłoszeniowy.

Formularz ten jest również dostępny w Urzędzie Miejskim w Suchej Beskidzkiej – Referat Rozwoju Miasta ul. Mickiewicza 19 /pok. 32/, gdzie po wypełnieniu należy go złożyć i gdzie można także uzyskać szczegółowe informacje na temat tworzonego informatora.

Informacje dostępne także pod nr tel. 874 23 41 wew. 42 lub 41.

Z PRAC BURMISTRZA MIASTA

w okresie pomiędzy XXIX a XXX sesją Rady Miejskiej

- W dniach od 30 kwietnia do 12 maja br., w ramach obchodów Dni Ziemi Suskiej zorganizowano imprezy sportowe, koncert muzyki kameralnej, przegląd filmowy, projekcję filmową w parku zamkowym, konkurs historyczny, festiwal teatrów oraz spektakle teatralne w wykonaniu uczniów Zespołu Szkół Ogólnokształcących i studentów Nauczycielskiego Kolegium Języków Obcych. Szczególnie wysoką frekwencję odnotowano na imprezach sportowych.
Na placu obok zamku (w tym miejscu po raz pierwszy) zorganizowana została wystawa ogrodnicza, która również w tym roku cieszyła się ogromnym zainteresowaniem.
- Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 10 maja 2005 r., zatwierdzone zostały zmiany do programu imprez organizowanych w roku jubileuszowym 2005. Wykaz imprez został przesłany wszystkim organizatorom, zamieszczony jest również na stronie Internetowej oraz w obecnym wydaniu „Ziemi Suskiej”.
- Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 20 maja 2005 r. ogłoszony został konkurs na stanowisko kierownika Centrum Administracji Szkół w Suchej Beskidzkiej. Termin składania ofert upływa 10 czerwca 2005 r., a postępowanie konkursowe zostanie przeprowadzone w dniu 13 czerwca 2005 r. przez powołaną komisję konkursową.
- Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 23 maja 2005 r., powołana została Komisja Stypendialna do opiniowania wniosków o udzielenie pomocy materialnej o charakterze socjalnym, uczniom zamieszkałym na terenie miasta. W skład komisji weszli dyrektorzy szkół, kierownik MOPS, Przewodniczący Komisji II Rady Miejskiej oraz inspektor Referatu Edukacji i Spraw Społecznych. Podania o stypendium na I półrocze 2005 r., złożyło 89 rodzin dla 169 uczniów. Dotacja na ten cel na cały rok wynosi 7.309 zł., natomiast potrzeby wyliczone w oparciu o zweryfikowane wnioski 98.000 zł.
- Zarządzeniem z dnia 16 maja 2005 r., Burmistrz Miasta powołał Komisję do spraw opiniowania wniosków o przydział lokali mieszkalnych z zasobu lokalowego Gminy. Do składu Komisji zostało powołanych dwóch radnych oraz pracownicy Urzędu z Referatu Gospodarki Nieruchomościami i Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Pierwsze posiedzenie Komisji planowane jest początkiem czerwca br.
- W ramach prowadzonych prac remontowych wykonane zostały roboty remontowe na niżej wymienionych drogach:
  - 1) ulica Polna – wykonano kanalizację deszczową na odcinku ok. 40 m oraz przełożono płyty drogowe i uzupełniono nowymi płytami IOMB. Na długości 180 mb. wykonana została nawierzchnia asfaltobetonowa.
  - 2) droga Cikówka – wykonana została nawierzchnia asfaltobetonowa na długości 170 mb.
  - 3) droga boczna od ulicy Przemysłowej – wykonano dolną warstwę podbudowy z pospółki i górną warstwę podbudowy z tłuczniem, z zaklinowaniem grysem na odcinku ok. 110 mb.
 Prace ziemne na tym odcinku drogi wykonali na własny koszt właściciele terenów, do których droga stanowi dojazd.
- Firma ZELBET z Wadowic dostarczyła zamówione przez Gminę płyty IOMB w ilości 600 szt. Płyty przeznaczone zostały do remontów dróg: Role Korczaki, bocznej od ulicy Krzeszowiaków, Zwaliściaki, Podksiężę, Smolikówka, Polna.
- Gmina Sucha Beskidzka zawarła umowę w sprawie współpracy w prowadzeniu Ogólnopolskiej Zbiórki Baterii. PMS Bartnicki przekazał nieodpłatnie 13 szt. pojemników firmowych do zbiórki baterii. Placówki uczestniczące w Ogólnopolskiej Akcji Zbiórki Baterii zostaną uhonorowane przez PMS Bartnicki certyfikatem uczestnictwa.
- W dniu 17 maja br. dokonano otwarcia ofert w przetargu nieograniczonym na wykonanie „Rekultywacji Składowiska Odpadów Komunalnych”.
O udzielenie zamówienia ubiega się ośmiu oferentów.
Cena najniższej oferty wynosi 234.576 Euro brutto, a najwyższej 411.995 Euro brutto.
Aktualnie Komisja prowadzi postępowanie przetargowe.
- Unieważniony został przetarg na „Wykonanie termomodernizacji budynku Miejskiego Przedszkola Samorządowego w Suchej Beskidzkiej”.
Cena najkorzystniejszej oferty przewyższała kwotę, którą zamawiający mógł przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia.
- Przetarg na „Wykonanie inwentaryzacji budynków położonych w Suchej Beskidzkiej – osiedle Beskidzkie bloki nr 2, nr 6, nr 12 oraz osiedle Na Stawach bloki nr 3 i nr 4” prowadzony był w trybie przetargu nieograniczonego.
Oferty złożyło dwóch oferentów.
Najniższa cena wynosiła – 15.286,60 zł. brutto.
Najwyższa cena wynosiła – 30.256,00 zł. brutto.
Wybrano ofertę Pracowni Wytwórczo-Usługowej „VIPART” S.C. ul. Jesienna 8, Tychy.
Cena wybranej oferty – 15.286,60 zł. brutto.
- Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 28 kwietnia 2005 r. dokonane zostały zmiany w budżecie i układzie wykonawczym budżetu Gminy Sucha Beskidzka na 2005 r. Zmiany w układzie wykonawczym dotyczyły zmian wprowadzonych przez Radę Miejską na sesji w dniu 28 kwietnia 2005 r.
- Realizując uchwałę Rady Miejskiej z dnia 28 kwietnia 2005 r., w sprawie emisji obligacji, Burmistrza Miasta Zarządzeniem z dnia 19 maja 2005 r. wszczął postępowanie przetargowe na wybór agenta emisji obligacji Gminy Sucha Beskidzka.

OGŁOSZENIE

Zakład Komunalny w Suchej Beskidzkiej informuje, że od miesiąca maja 2005 r., istnieje możliwość dokonania zapłaty za wodę i ścieki od osób fizycznych (bez dodatkowych opłat i kosztów) – bezpośrednio u inkasenta.

SPRAWOZDANIE

BURMISTRZA MIASTA SUCHA BESKIDZKA

Z WYKONANIA UCHWAŁ PODJĘTYCH PRZEZ RADĘ MIEJSKĄ SUCHEJ BESKIDZKIEJ W I KWARTALE 2005 R.

I. Uchwały podjęte na XXVI sesji Rady Miejskiej w dniu 31 stycznia 2005 r.;

Nr 232 – w sprawie zmiany uchwały dotyczącej stawek za dzierżawę gruntów stanowiących własność Gminy;

W dniu 25 listopada 2004 r. Rada Miejska ustaliła minimalne stawki czynszu za dzierżawę gruntów stanowiących własność Gminy. Od dnia 13 stycznia 2005 r. do 22 lutego 2005 r. zostało wysłanych 46 naliczeń czynszu do osób wydzierżawiających tereny od Gminy. W związku ze zmianą uchwały w części dotyczącej nie naliczania podatku VAT od dzierżawionych gruntów na cele rolnicze, wysłano 7 naliczeń.

Nr 233 – w sprawie przystąpienia Gminy Sucha Beskidzka do projektu „Rozbudowa systemów elektronicznej administracji w Małopolsce”;

Na podstawie podjętej przez Radę Miejską uchwały, w dniu 2 lutego 2005 r. zostało podpisane porozumienie w sprawie realizacji projektu pod nazwą „Rozbudowa systemów elektronicznej administracji w Małopolsce” między województwem, a Gminą Sucha Beskidzka. Do departamentu Społeczeństwa Informacyjnego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego dostarczono kompletną dokumentację aplikacyjną projektu. W chwili obecnej trwa proces weryfikacji i oceny wniosków.

Nr 234 – w sprawie ustanowienia i określenia zasad przyznawania tytułu honorowego „Zasłużony dla Miasta Sucha Beskidzka”;

Procedura przyznawania w/w odznaczeń określona w uchwale zostanie wdrożona po otrzymaniu wniosków o nadanie tytułu honorowego. Planuje się pierwsze odznaczenia nadać na uroczystej sesji Rady Miejskiej w dniu 7 lipca 2005 r.

Nr 235 – w sprawie ustalenia regulaminu przyznawania nagród i wyróżnień Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka za wybitne osiągnięcia sportowe;

Uchwałę przekazano stowarzyszeniom sportowym działającym na terenie miasta. Burmistrz Miasta z własnej inicjatywy przyznał dwie nagrody III stopnia za osiągnięcia w dziedzinie narciarstwa alpejskiego zawodnikowi i trenerowi.

Nr 236 – w sprawie udzielenia pomocy finansowej dla Powiatu Suskiego na dofinansowanie Krytej Pływalni;

Uchwałą tą Rada Miejska wyraziła zgodę na dofinansowanie funkcjonowania pływalni do wysokości 200.000 zł w roku 2005 oraz upoważniła Burmistrza Miasta do zawarcia porozumienia z Powiatem Suskim, w którym zostaną zawarte szczegółowe warunki udzielenia pomocy.

Zobowiązanie pokryte będzie z dochodów własnych Gminy. W/w porozumienie zostało zawarte z dniem 01 kwietnia 2005 r. i obowiązuje do dnia 31 grudnia 2005 r.

Koszty utrzymania pływalni będą finansowane w częściach równych z budżetu obu stron.

Zakłada się, że deficyt budżetu Pływalni za rok nie przekroczy 30%, w przeciwnym razie Gmina może ograniczyć swoje dofinansowanie do połowy wartości 30% deficytu.

Każdorazowa zmiana planu finansowego wymaga pozytywnej opinii ze strony Gminy. Raz na kwartał dokonywana

będzie wspólna analiza działalności i realizacji planu finansowego Pływalni.

Gmina prześle środki w dwóch transzach – tj. do 15 sierpnia i 31 grudnia 2005 r. natomiast rozliczenie nastąpi w terminie do 28 lutego 2006 r.

W porozumieniu ustalono 30% zniżkę dla zorganizowanych zajęć na Pływalni dla wszystkich dzieci szkół podstawowych i gimnazjum oraz klas zerowych i przedszkola z terenu miasta Sucha Beskidzka.

Gmina może odstąpić od porozumienia, z jednomiesięcznym okresem wypowiedzenia, w przypadku nie respektowania warunków porozumienia przez Powiat.

Nr 237 i Nr 238 – w sprawie odwołania i powołania Sekretarza Gminy Sucha Beskidzka;

Z dniem 30 kwietnia 2005 r. rozwiązany został stosunek pracy z Panią Lidią Pilch w związku z nabyciem uprawnień do świadczeń emerytalnych.

Od dnia 01 lutego br. funkcję Sekretarza Gminy pełni Pan Tadeusz Woźniak.

Nr 239 i Nr 240 – w sprawie odwołania i powołania Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego;

Z uwagi na rozwiązanie, za porozumieniem stron, stosunku pracy zawartego z Panem Jackiem Bucalą, od dnia 01 lutego 2005 r. funkcja Zastępcy Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego została powierzona Pani Dorocie Wróblewskiej.

II. Uchwały podjęte na XXVII sesji Rady Miejskiej w dniu 24 lutego 2005 r.

Nr 241 – w sprawie wydzierżawienia nieruchomości stanowiącej własność Gminy Sucha Beskidzka;

Rada Miejska wyraziła zgodę na zawarcie umowy dzierżawy z Rozlewnią Wód Mineralnych „Kuracjusz”, dotyczącej nieruchomości gminnej, stanowiącej działki ewidencyjnej nr 9421/11 o powierzchni 0,0333 ha, położonej na terenie stoku Jasień.

Na przedmiotowym gruncie znajdują się tereny bezpośredniej ochrony ujęć wodnych.

W dniu 01 kwietnia br. została podpisana umowa dzierżawy gruntu, która obowiązywać będzie do dnia 30 września 2023 r.

Nr 242 – w sprawie przyjęcia kryteriów i trybu przyznawania nagród dla nauczycieli ze specjalnego funduszu nagród.

Uchwałę przekazano placówkom oświatowym. Na podstawie określonych przez Radę Miejską kryteriów przyznawane będą nagrody dla nauczycieli przez Burmistrza Miasta i dyrektorów szkół.

W budżetach placówek oświatowych został wyodrębniony fundusz nagród.

Nr 243 – w sprawie planu pracy Komisji Rozwoju Gospodarczego i Finansów;

Nr 244 – w sprawie planu pracy Komisji Spraw Społecznych;

Nr 245 – w sprawie planu pracy Komisji Rewizyjnej; Zatwierdzone przez Radę Miejską plany pracy stałych Komisji zostały przekazane Kierownikom Referatów Urzędu Miejskiego, odpowiedzialnym za realizację przyjętych tematów.

Materiały dotyczące zagadnień przyjętych w planach pracy, przedkładane są na posiedzeniach Komisji, zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Nr 246 – w sprawie rozpatrzenia skargi;

Rada Miejska uznała skargę Pani Ewy Listwan i podniesione w niej zarzuty w sprawie trybu załatwienia przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka wniosku o wyrażenie zgody na dysponowanie działką gminną w części dotyczącej wykonania podjazdu dla niepełnosprawnych za bezzasadne.

Pismo informujące o podjęciu uchwały zostało wystosowane do zainteresowanej oraz Wydziału Rozwoju Regionalnego Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Nr 247 – w sprawie zaciągnięcia pożyczki w WFOŚiGW w Krakowie na zadanie inwestycyjne „Modernizacja oczyszczalni ścieków”;

Uchwałą tą podjęto decyzję o zaciągnięciu pożyczki na modernizację oczyszczalni ścieków do wysokości 1.096.653 zł.

Pożyczka zostanie spłacona z dochodów gminy w okresie od 2007 do 2011 roku.

Nr 248 – w sprawie zaciągnięcia pożyczki w WFOŚiGW w Krakowie na zadanie inwestycyjne „Kanalizacja sanitarna miasta”;

Pożyczka na kanalizację sanitarną obejmującą rejon miasta:

- od ulicy Zasygnickiej do ulicy Spółdzielców,
- osiedle Zawodzie i Bańdurówka,

do wysokości 323.500 zł. zostanie spłacona z dochodów własnych gminy w okresie od 2007 do 2011 roku.

Nr 249 – w sprawie zaciągnięcia pożyczki w WFOŚiGW w Krakowie na zadanie inwestycyjne „Termorenowacja budynku Miejskiego Przedszkola Samorządowego”;

Pożyczka na termorenowację budynku Miejskiego Przedszkola Samorządowego do wysokości 90.000 zł. zostanie spłacona z dochodów gminy w roku 2006 w kwocie 30.000 zł, w roku 2007 w kwocie 60.000 zł.

Nr 250 – w sprawie zmian w uchwale budżetowej Gminy na rok 2005;

Uchwałą tą Rada Miejska dokonała zmian w dochodach i wydatkach budżetu Gminy Sucha Beskidzka na rok 2005.

Plan dochodów po zmianach wyniósł 15.436.071 zł.

Plan wydatków po zmianach wyniósł 16.950.842 zł.

Na podstawie uchwały Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 28 lutego 2005 r. dokonano zmian w układzie wykonawczym.

O dokonanych zmianach poinformowani zostali realizatorzy budżetu.

III. Uchwały podjęte na XXVIII sesji Rady Miejskiej w dniu 31 marca 2005 r.;

Nr 251 – w sprawie nadania Statutu Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej w Suchoj Beskidzkiej;

Uchwałą przekazano Dyrektorowi Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej w Suchoj Beskidzkiej.

Rozstrzygnięciem nadzorczym z dnia 5 maja 2005 r. Wydział Prawny i Nadzoru Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego stwierdził nieważność § 7 ust. 1 statutu, w którym zapisano, że Kierownika Świetlicy powołuje i odwołuje Rada Miejska.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa czynności w sprawach z zakresu prawa pracy w stosunku do kierownika jednostki organizacyjnej wykonuje Burmistrz Miasta.

Statut został przesłany do Redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Małopolskiego i będzie obowiązywał po upływie 14 dni od dnia jego ogłoszenia w tym dzienniku.

Nr 252 – w sprawie regulaminu udzielania pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów zamieszkałych na terenie Gminy Sucha Beskidzka;

Na podstawie regulaminu, uczniom zamieszkałym na terenie miasta, przyznawane będą stypendia i zasiłki szkolne.

Na pierwsze półrocze br. wpłynęło 89 podań o stypendium dla 169 uczniów. Dotacja celowa z budżetu Państwa na realizację tego zadania przez Gminę w 2005 r. przyznana została w wysokości 7.309 zł. (potrzeby 98.000 zł). Do końca kwietnia br. wpłynęła kwota 2.923 zł. Planuje się dokonać podziału otrzymanych środków pod koniec czerwca 2005 r.

Nr 253 – w sprawie wydzierżawienia nieruchomości stanowiącej własność Gminy, położonej przy ulicy 29 Stycznia,

Rada Miejska wyraziła zgodę na oddanie w dzierżawę Firmie Pogrzebowej „KIR” nieruchomości gruntowych, położonych przy ulicy 29 Stycznia stanowiących działki ewidencyjne o numerach 9737/8 o powierzchni 0,0109 ha oraz 10296/1 o powierzchni 0,0240 ha.

W dniu 15 kwietnia 2005 r. została podpisana umowa dzierżawy gruntu, która obowiązywać będzie do dnia 30 listopada 2012 r.

Nr 254 – w sprawie wykupu nieruchomości zajętej pod ulicę 3 Maja;

Podjętą uchwałą Rada Miejska wyraziła zgodę na nabycie w formie bezprzetargowej nieruchomości gruntowej, stanowiącej działkę ewidencyjną nr 10388/9 o powierzchni 0,0413 ha, położonej przy ulicy 3 Maja.

Obecnie trwają negocjacje mające na celu ustalenie ceny, za którą zostanie nabyta przez Gminę przedmiotowa nieruchomość. Proponowana cena, na podstawie sporządzonego operatu szacunkowego, wynosi 8 zł. za 1 m².

Nr 255 – w sprawie wyrażenia zgody na nieodpłatne przejęcie własności lokalu mieszkalnego wraz z prawem użytkowania wieczystego przynależnej do niego części nieruchomości;

Rada Miejska wyraziła zgodę na nieodpłatne przejęcie od PKP S.A. lokalu mieszkalnego nr 24 o powierzchni użytkowej 60,38 m² z pomieszczeniem przynależnym oraz udziałem w części wspólnej budynku i innych urządzeniach niesłużących wyłącznie do użytku właścicieli poszczególnych lokali, znajdujących się w budynku mieszkalnym wielorodzinnym nr 9 osiedla Na Stawach, położonym na działce ewidencyjnej nr 9667/34 o powierzchni 0,1095 ha wraz z przynależnym udziałem w prawie użytkowania wieczystego nieruchomości.

W związku z długą procedurą dotyczącą głównie formalności prawnych, obecnie przygotowany i korygowany jest protokół uzgodnień pomiędzy Gminą Sucha Beskidzka i PKP S.A. Po podpisaniu protokołu przez obie strony, zostanie podpisany akt notarialny przenoszący własność lokalu mieszkalnego.

Nr 256 – w sprawie zmiany uchwały dotyczącej sprzedaży gruntu stanowiącego własność Gminy, położonego przy ulicy J. hr Tarnowskiego;

Przedmiotową zmianą uchwały dokonano sprostowania błędu pisarskiego w numeracji działek będących przedmiotem postępowania przetargowego.

Nieruchomość została sprzedana za kwotę 613.000 zł. brutto.

Nr 257 – w sprawie zabezpieczenia w budżecie Gminy Sucha Beskidzka środków na realizację inwestycji „Modernizacja rejonowej oczyszczalni ścieków komunalnych”;

W związku z ogłoszeniem przez Marszałka Województwa Małopolskiego naborem wniosków o dofinansowanie zadań realizowanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego na rok 2005, w dniu

12 kwietnia br. złożono projekt dotyczący zadania pod nazwą „Modernizacja rejonowej oczyszczalni ścieków komunalnych w Suchej Beskidzkiej”.

W chwili obecnej trwa proces weryfikacji i oceny wniosków.

Nr 258 – w sprawie zmian w uchwale budżetowej gminy na rok 2005;

Przedmiotową uchwałą Rada Miejska dokonała kolejnych zmian w budżecie Gminy Sucha Beskidzka na rok 2005.

Plan dochodów po zmianach wyniósł – 17.048.736 zł.

Plan wydatków po zmianach wyniósł – 17.466.854 zł.

Uchwała stanowiła podstawę do dokonania zmian w układzie wykonawczym, które wprowadzono Zarządzeniem Burmistrza Miasta z dnia 31 marca 2005 r.

O dokonanych zmianach poinformowano zainteresowanych realizatorów budżetu.

Uchwały podjęte przez Radę Miejską w Suchej Beskidzkiej, które wymagały opublikowania podane zostały do

wiadomości publicznej poprzez rozplakatowanie na tablicach ogłoszeń w Urzędzie Miejskim, jak również poprzez ogłoszenie w gazecie samorządowej „Ziemia Suska”.

Wszystkie uchwały zostały opublikowane na stronie internetowej gminy Sucha Beskidzka oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami uchwały przekazano do Wydziału Prawnego i Nadzoru Wojewody Małopolskiego w Krakowie oraz do Regionalnej Izby Obrachunkowej Oddział w Oświęcimiu dla zbadania ich zgodności z obowiązującymi przepisami.

Do redakcji Dziennika Urzędowego Województwa Małopolskiego przekazane zostały uchwały Rady Miejskiej, które stanowią akty prawa miejscowego Gminy Sucha Beskidzka.

W sprawozdaniu niniejszym dotyczy to Uchwał posiadających numery porządkowe: **234, 235, 242, 250, 251, 252, 258.**

ZAPROSZENIE

PATRONAT MEDIALNY

GAZETA Krakowska

SZANOWNI MIESZKAŃCY!

Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka
Stanisław Lichosyt

Dyrektor Powiatowej i Miejskiej Biblioteki Publicznej
w Suchej Beskidzkiej
Maria Lenart

Towarzystwo im. Marii Konopnickiej
Koło przy Akademii Pedagogicznej
im. Komisji Narodowej w Krakowie

mają zaszczyt zaprosić

**na uroczystość odsłonięcia
tablicy upamiętniającej pobyt
Marii Konopnickiej w Suchej**

które odbędzie się
5 czerwca 2005 roku (środa)
o godz. 10.00
przy ulicy Konopnickiej nr 15
w Suchej Beskidzkiej

Jimi Brunelle

JABŁKO

MOK Zamek serdecznie zaprasza na premierę sztuki Jimiego Brunelle pt. „Jabłko” wykonaniu grupy teatralnej „ZAMęt”. „Jabłko” to utrzymana w konwencji burleskowej jednoaktówka amerykańskiego dramaturga młodego pokolenia. Akcja dramatu rozgrywa się w muzeum sztuki współczesnej. Premiera w czwartek 9 czerwca o godz. 19.00 na deskach zamkowej małej sceny. Bilety w cenie 5 zł.

Przekład i reżyseria: Wojciech Gach

Scenografia: Rafał Lenart

Opracowanie muzyczne: Magdalena Woleńska

OBSADA:

Woźny: Krzysztof Kyś
Moocher: Kinga Micor
Sisky: Łukasz Wójcik
Ebee: Mateusz Traczyk
Rope: Aleksandra Melzer
Moonshot: Michał Kołdras
Elvis: Bartłomiej Sikora
Peevish: Kamil Kupczakiewicz
Petula: Katarzyna Kachel
Mimowie: Barbara Dyduch, Iwona Kus
Curly: Magdalena Woleńska
Lara: Katarzyna Banaś
Mona: Karolina Kwaśny
Cally: Katarzyna Kachel

MAŁY WAWEL W MINIATURZE

Przed budynkiem Urzędu Miejskiego przy ul. Mickiewicza 19, uwagę przechodniów zwraca odnowiona makieta suskiego zamku.

WYKONANA w latach 60-tych XX wieku przez pracowników PKP Stefana i Jerzego Szarko, przez wiele lat była eksponowana przy dworcu kolejowym w Suchej Beskidzkiej. Z inicjatywy Bur-

mistrza Miasta podjęto działania zmierzające do jej odnowienia oraz przeniesienia z dworca do centrum Suchej. Dzięki życzliwości dyrekcji, gruntowne prace renowacyjne mające na celu

przywrócenie obiektu do dawnej świetności podjęli uczniowie oraz pracownicy Zespołu Szkół im. Walerego Goetla w Suchej Beskidzkiej. Mały Wawel stał się zatem prawdziwą wizytówką miasta, a jego obecne położenie w centrum Suchej zwraca uwagę nie tylko mieszkańców, ale również turystów, którzy coraz częściej zatrzymują się w stolicy powiatu suskiego. Odnowiona makieta jest również doskonałą reklamą Małego Wawelu, który w ostatnich latach stanowi centrum życia kulturalnego Suchej i regionu. Warto zatem zajrzeć w jego progi, aby zwiedzić wystawy w Galerii Sztuki oraz ekspozycję historyczną „600 lat Suchej 1405 -2005”.

Burmistrz Miasta serdecznie dziękuje wszystkim, którzy przyczynili się do odnowienia makiety.

BW

Jerzy Henryk Harasimczyk

MAJ

*Zmęczony,
Popychaniem Twoich myśli
Streką życia wędruję w dół.*

*Niepewnie stąпам po śliskich kamieniach
suskiej rzeki,
Rzeka płynie w dół
Życie płynie w górę
przybliżył się las*

a Ty się oddaliłaś.

*Czy jeszcze kiedyś obudzisz mnie
Swoim uśmiechem?*

Sucha Beskidzka 12 V 2005.

Jerzy Henryk Harasimczyk

MAJOWA MODLITWA

*Jak się wychylić poza rzeczywistość,
Aby nie wypaść z okna życia,*

*Jak mam [pozostać] wolnym, o mój Panie
A i z niewoli Twojej się uwolnić?*

*Jak mam ocalić moje marzenia,
Aby pragnieniem nie pozostały?*

*Ile mi wolno wolnych myśli snuć,
Aby niewola wolnością nie była?*

*Dotknij mnie proszę, myśli Twojej dłonią,
Abym nie sądził, że to jest sen.*

SUCHA BESKIDZKA. 600 LAT MIASTA

Pod tym hasłem jeszcze do 30 września br., można oglądać przy ul. Rajskiej 1 w Krakowie wystawę jubileuszową zorganizowaną przez Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną w Suchej Beskidzkiej i Wojewódzką Bibliotekę Publiczną w Krakowie. Od chwili otwarcia w dniu 14 kwietnia br. (o czym pisaliśmy w poprzednim numerze ZS) wystawa cieszy się dużym powodzeniem i budzi uznanie wśród zwiedzających, o czym świadczą wpisy do księgi pamiątkowej. Poprzez bogactwo prezentowanych na wystawie materiałów, dotyczących zarówno historii jak i współczesnych osiągnięć, promujemy w Krakowie, stolicy naszego województwa, nasze miasto ukazując bogatą sferę jego kulturowego dziedzictwa.

OGŁĄDAJĄC wystawę, warto zwrócić uwagę na niektóre dokumenty, które stanowią wierną kopię oryginałów, znajdujących się w Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie. Są to m.in. fragment metryki koronnej, dotyczący wystąpienia szlachcica Strzały w Sejmie w 1564 r., zgłaszającego roszczenia do prawa własności wsi Sucha. Dokument ten zawiera streszczenie prawdopodobnego Dokumentu Lokacyjnego Suchej, wystawionego w 1405 roku przez księcia Jana II Oświęcimskiego. Można też zobaczyć, jak wyglądały dokumenty nadające Suchej przywileje urządzania jarmarków. Fotokopie tych dokumentów znajdują się w zbiorach PiMBP w Suchej Beskidzkiej.

Wystawę wzbogacają wspaniałe zbiory suskich kolekcjonerów: Grzegorza Proszowskiego, Andrzeja Spyczyńskiego, Kazimierza Steczka. To dzięki nim możemy oglądać stare pocztówki, zdjęcia, dokumenty i pieczęcie obrazujące historyczne przemiany naszego miasta. Dzięki przychylności ks. Stanisława Bogacza – Proboszcza Suskiej Parafii, można

było odnaleźć i pokazać zabytkowy już sztandar z roku 1896 „Szkoły Powszechnej nr 1 im. Św. Jana Kantego w Suchy”, który po zakończeniu wystawy i koniecznej renowacji, może stanowić wspaniały eksponat muzealny, podobnie jak przekazane przez ks. Proboszcza dwa inne sztandary, mające również historyczną wartość: sztandar „Sodalicji Mariańskiej Panien w Suchy” (rok założenia 1930) oraz sztandar „Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży Żeńskiej w Suchy”.

Krakowska wystawa stała się również dobrą okazją do prezentacji dorobku artystycznego twórców nieprofesjonalnych i artystów ludowych naszego miasta. I tak swoje obrazy prezentują panie: Jadwiga Gałosz, Maria Grzyb, Elżbieta Siwek i pan Roman Wróbel. Obrazy te ukazują suskie krajobrazy, architekturę sakralną, zabytkowe budowle oraz kwiaty i beskidzkie pejzaże. Swoje obrazy przedstawiające najcenniejsze zabytki naszego miasta prezentuje także artysta profesjonalny Andrzej Zieliński.

Piękne bibułkowe kwiaty prezentuje pani Anna Stasica, a pani Bogumiła Leśniak – podziwiane przez wszystkich zwiedzających – drewniane zabawki czyli kolorowe, malowane ptaszki i aniołki. Hafciarstwo i koronkarstwo, a więc obrusy, serwety, bieżniki wystawiają pani Maria Steczek i pani Alicja Szelaąg. Pani Anna Trzebuniak uprawiająca m.in. tkactwo, prezentuje swoje gobeliny.

W grupie artystów rzeźbiarzy na wystawie swoje dzieła prezentują panowie: Mieczysław Lis, Leszek Pyka, Jacek Słowiński i Zygmunt Tobała. Dzięki ich osobistemu zaangażowaniu możemy w Krakowie oglądać dużych i małych rozmiarów rzeźby, płaskorzeźby o tematyce regionalnej, sakralnej i okolicznościowej. Należy dodać, że to chyba pierwsza taka wystawa, na której razem prezentowany jest artystyczny dorobek tak licznej grupy naszych twórców nieprofesjonalnych, w dodatku z tak różnych dziedzin sztuki.

Wystawa stała się również świetną okazją do pokazania osiągnięć i promocji firm, instytucji i zakładów pracy działających na terenie naszego miasta. I tak swoje osiągnięcia oraz Certyfikaty ISO prezentują: Szpital Rejonowy, Firma Fideltronik i Urząd Skarbowy. Na kolorowych folderach i zdjęciach promowana jest działalność Banku Spółdzielczego, suskich

firm transportowych: PKS „Beskidu” i PT „Beskidy”; firm meblarskich: „OSTER POLSKA” i Babiogórskiej Fabryki Mebli „STOLMARX”; Firmy Wielobranżowej „SUŻYW” i „RAJDIMPEX” oraz hurtowni „CYTRUS” i Piekarni „MACHACZKA”. Swoją prezentację mają również: Nadleśnictwo, PTTK, Zakład Komunalny, Powiatowy Urząd Pracy, Kryta Pływalnia, Policja, Straże Pożarne, ZHP, LOK oraz suskie placówki oświatowe i kulturalne.

Swoje liczne osiągnięcia oraz kierunki nauczania prezentują Nauczycielskie Kolegium Języków Obcych, Wyższa Szkoła Turystyki i Ekologii oraz szkoły ponadgimnazjalne: Zespół Szkół Ogólnokształcących, ZS im. W. Witosa i ZS im. W. Goetla. Osiągnięcia sportowe młodzieży prezentowane są m.in. poprzez sukcesy suskich łuczników. Na koniec trzeba dodać, że autorem większości wspaniałych, umieszczonych na wystawie zdjęć, dokumentujących współczesne oblicze naszego miasta jego architektury i zabytków jest Adam Wróbel.

W imieniu organizatorów serdecznie zapraszam do odwiedzenia wystawy.

MARIA LENART

PROGRAM IMPREZ ORGANIZOWANYCH W ROKU JUBILEUSZOWYM

CZERWIEC

1. PMBP – „Dzień Marii Konopnickiej” – 15.06.2005 r.
2. Zespół Szkół „SP Nr 1 i Gimnazjum” – *Suski Parlament czyli Młodzi Rządzą Miastem – uroczysta sesja dzieci i młodzieży z suskich szkół podstawowych i gimnazjum, sala rycerska* – 16.06.2005 r.
3. IV Mistrzostwa Polski w Ratownictwie Medycznym i Drogowym – 24–26.06.2005 r.
4. UM + Organizator Imprez Sportowych Sportowy – *Turniej Miast i Gmin* – 01.06.2005 r.
5. PiMBP – *II edycja Konkursu Plastycznego dla dzieci + Wystawa Plenerowa pod nazwą „Urzekło mnie moje miasto”* – 01.06.2005 r.
6. PTTK – *V Rajd „Podbabiogórskie Miasta”* – 09.06.2005 r.
7. ZS im. W. Witosa – *Święto Patrona Szkoły* – 10.06.2005 r.
8. SP Nr 3 – *Finał Konkursu Plastycznego „Bezpieczne Dziecko”* – 10.06.2005 r.
9. LOK – *Zawody Strzeleckie o Puchar Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka* – 17.06.2005 r.
10. ZS SP Nr 1 i Gimnazjum – *Dzień Otwarty Szkoły* – 18.06.2005 r.
11. ZS SP Nr 1 i Gimnazjum – *Kabaret „Z życia naszej szkoły”* – 22.06.2005 r.

LIPIEC

Centralne obchody jubileuszu 600-lecia lokacji Suchej połączone z X SUSKIMI SPOTKANIAMI Z FOLKLOREM 7.07 do 10.07.2005 r.

w tym między innymi:

- 1) „Mieszkańcy Suchej w Roku Jubileuszowym”, *wspólne zdjęcie na suskim rynku* – 03.07.2005 r
- 2) *uroczysta sesja Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej* – 07.07.2005 r.
- 3) występy zespołów m.in.: Mazowsze, T.LOVE, Skan-gur, Wojciech Klich Bardzo Orkiestra, Turnioki, Bracia Cugowscy, Terry Man, kabaret Pod Wyrwigroszem,
- 4) występy zespołów miast zaprzyjaźnionych,
- 5) pokaz sztucznych ogni,
- 6) kiermasze sztuki ludowej i rękodzieła artystycznego.

1. PiMBP – „Sucha w obrazach i słowach” – wystawa 01.07 – 31.08.2005 r..
2. MŚP – *rozstrzygnięcie konkursu fotograficznego „Zatrzymać czas”* – 15.07.2005 r
3. MKKS „Babia Góra” – *Międzynarodowy Turniej Piłki Nożnej Amatorów* – 30.07.2005 r.

SIERPIEŃ

VII Memoriał Henryka Łasaka – 14.08.2005 r.
MŚP – *festyn dzieci i młodzieży połączony z wręczeniem orderu dla „Ludzi o Wielkim Sercu”* – 20.08.2005 r.

WRZESIEŃ

1. KP PSP – *Powiatowe Zawody Sportowo Pożarnicze – stadion sportowy* – 10.09.2005r.

2. MOK-Zamek – *DNI MUZYKI NA ZAMKU* – 18.09 i 24–25.09.2005 r.
3. LOK – *Międzyzakładowa Liga Strzelecka o Puchar Przewodniczącego Rady Miejskiej w Suchej Beskidzkiej* – 09.09.2005 r.
4. SP Nr 2 – *Rajd szlakami zabytków Suchej Beskidzkiej* – 16.09.2005 r.
5. PTTK – *XXXVII Rajd Górski „Babia Góra 2005”* – 22 lub 29.09.2005 r.
6. ZSO – *konkurs międzyszkolny dla młodzieży suskich szkół średnich – prezentacja multimedialna na temat „600 lecie Suchej”* – zakończenie 30.09.2005 r

PAŹDZIERNIK

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących – *Obchody 60-lecia Liceum Ogólnokształcącego* – 14–15.10.2005 r.
2. MOK-Zamek – „*Małe Wawełki*” – *konkurs na wykonanie ekslibrisu, wystawa pokonkursowa* – 14.10.2005 r.
3. MOK-Zamek – *Festiwal Suskich Scen* – 20.10.2005 r.
5. PiMBP – *Nadanie imienia dr M. Żmigrodzkiego Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej* – 22.10.2005 r.
6. SP Nr 3 – *Sesja popularno – naukowa „Sucha Beskidzka – moja mała Ojczyzna”* – zamek 28.10.2005 r.
7. MŚP – *Projekcja filmu dokumentalnego o Suchej połączona z konkursem plastycznym „Cudze chwalicie swego nie znacie”* – 08.10.2005 r.
8. LKS Technik – *Jesienny Rajd Turystyczny ZS im. W. Witosa* – 08–09.10.2005 r.

LISTOPAD

1. PiMBP – „*Zabytki znane i nieznanne*” – *odkrywamy skarby kultury materialnej Podbabiogórza – Powiatowy Konkurs Fotograficzny* – 17.11.2005 r.
2. MOK-Zamek – *Konkurs fotograficzny „Z dala od zgiełku Beskidy w obiektywie”* zakończenie – 30.11.2005 r.
3. PTTK – *50 lat Oddziału PTTK. Nadanie białoniebieskiemu szlakowi imienia „600-lecia Suchej”* – 19.11.2005 r.
4. MOK-Zamek – „*Utrwalamy pamięć o twórcach*” – film – 24.11.2005 r

GRUDZIEŃ

Beskidzki Klub Karate Seitendo – *Międzynarodowy Puchar Seitendo Karate* – 03.12.2005 r.

1. MŚP – *Mikołaj w Suchej + jasełka dla mieszkańców miasta* – 06. i 20.12.2005 r.
2. PiMBP – *V edycja powiatowego konkursu literackiego „Podbabiogórskie opowieści”* – 15.12.2005 r.
3. MOK-Zamek – *Wigilia zamkowa* – 16.12.2005 r.
4. MOK-Zamek – *Wystawa pokonkursowa konkursu „Z dala od zgiełku Beskidy w obiektywie”* – 16.12.2005 r.

Organizatorzy nie wykluczają przesunięcia terminów poszczególnych imprez

WYNIKI BADAŃ TERENOWYCH MAJĄCYCH NA CELU OKREŚLENIE TOŻSAMOŚCI REGIONALNEJ I ŚWIADOMOŚCI HISTORYCZNO-KULTUROWEJ MIESZKAŃCÓW SUCHEJ BESKIDZKIEJ

Nie trzeba dowodzić, że przestrzeń jest uniwersalnym parametrem ludzkiego życia w jego wszelkich lub niemal wszelkich przejawach. Nie trzeba również uzasadniać, że przestrzenne aspekty cechują niezliczoną ilość zjawisk, z jakimi mamy do czynienia. Jednak przejście do konkretnych prawdziwych i banalnych stwierdzeń o zjawiskach przestrzennych do ukazania w sposób koherentny i całościowy powiązań ludzkiego odczuwania i pojmowania przestrzeni z czasem, mitologią, historią, wiedzą, społecznym doświadczeniem, z właściwościami zmysłów, z budową otoczenia – jest sztuką i to wcale nie łatwą.¹

POJĘCIE przestrzeni, tak dla człowieka naturalne i tak mu bliskie zarówno jako element kulturowy – przestrzeń obdarzona określonym znaczeniem, czyli rzeczywistość znakowa, indywidualna i jakościowo zróżnicowana², ale i przestrzeń fizyczna, stanowi płaszczyznę funkcjonowania człowieka. Zawierając w sobie pewne stałe punkty odniesienia, tworzy wraz z pojęciem czasu ramy, które zdaniem Cassirera „zamykają w sobie rzeczywistość. Nie możemy pojąć żadnej rzeczy realnej inaczej jak tylko w warunkach czasu i przestrzeni”.³

I. Kant definiuje regiony jako takie poprzez ich odniesienie w przestrzeni do stron ciała człowieka w sposób następujący: „Nawet nasze sądy o regionach świata są podporządkowane pojęciu jakie mamy o regionach w ogóle, o ile są określone w stosunku do stron naszego ciała (...) Tak samo ma się rzecz z wiedzą geograficzną a nawet naszą najbardziej potoczną wiedzą o położeniu miejsc, która na nic się nam nie przydaje, jeśli tak uporządkowanych rzeczy i całego systemu ich wzajemnych położeń nie potrafimy rozstawić podług regionów przez odniesienie do stron naszego ciała”.⁴

My sami wyznaczamy przestrzeń, która w odniesieniu do naszego ciała staje się przestrzenią osobową i współlistnie z przestrzenią symboliczną – kulturową. Na płaszczyźnie owych przestrzeni poprzez porównywanie do innych budujemy tożsamość, czyli pewien obraz siebie osadzony w normach i wzorcach społecznych, który pozwala na samookreślenie. Taki rodzaj tożsamości indywidualnej stanowi podstawę funkcjonowania tożsamości społecznej – zbudowanej na **wspólnych normach i wartościach**. Jednostkową jak i społeczną identyfikację rozpatrywaną w kontekście określonego terytorium regionu nazywać będziemy **tożsamością regionalną**. Tożsamość ta może być rozpatrywana na dwóch powiązanych ze sobą płaszczyznach:

- geograficznej (w odniesieniu do fizycznej przestrzeni administracyjnej),

- społeczno-kulturowej (w odniesieniu do przestrzeni mentalnej).

Specyficzne uwarunkowania, które wytyczają kształt przedstawionej w niniejszej pracy ogólnej charakterystyki tożsamości regionalnej mieszkańców Suchej Beskidzkiej określono na podstawie analizy wyników badań przeprowadzonych przez 11 – osobową grupę studentów etnologii, Cieszyńskiej Filii Uniwersytetu Śląskiego, w okresie od 27 sierpnia do 5 września 2004 roku. Uzyskany w ten sposób materiał zawiera wypowiedzi mieszkańców określające zarówno ich stosunek do miejsca zamieszkania, jak i stan wiedzy o Suchej Beskidzkiej i jej okolicy, wiedza ta stanowi bowiem jeden z elementów ukazujących stopień identyfikacji lokalnej. Narzędziem badawczym używanym podczas przeprowadzenia rozmów był kwestionariusz obejmujący grupy zagadnień dotyczące historii regionu, jego właściwości przyrodniczo – krajo-brazowych oraz tradycji związanych głównie z obrzędowością doroczną. Podzielony został na trzy części zawierające pytania z zakresu:

1. Poczucia tożsamości,
2. Przywiązania do tradycji, oraz
3. Życia kulturalnego badanych.

Kwestionariusz stanowił podstawę i wytyczał kształt wywiadów etnograficznych. Przeprowadzone rozmowy miały na celu określenie stopnia identyfikacji mieszkańców Suchej Beskidzkiej z regionem i poczucia ich tożsamości regionalnej w aspekcie:

- psychologicznym (badanie stopnia indywidualnej identyfikacji z regionem),
- socjologicznym (badanie poczucia odrębności zawierającej się w konstrukcji „my” – „oni”),
- geograficznym (poprzez określenie miejsca, z którym mieszkańcy się identyfikują), oraz
- etnograficznym (określenie tożsamości poprzez stosunek do tradycji kulturowej regionu).

Jednocześnie badanie poprzez stawiane problemy i zapytania prowokowało do rozważań nad własną wiedzą o regionie, nad zakreśleniem społeczno-kulturowej przestrzeni życia, nad funkcjonowaniem oraz rolą tradycji regionalnych w procesie przekazu kulturowego. Człowiek bowiem w życiu codziennym nie odczuwa potrzeby zastanawiania się nad zamieszczonymi powyżej zagadnieniami, gdyż wrastając niejako w kulturę własnego regionu przyjmuje je jako coś oczywistego i rzadko poddaje refleksji. Obecność studentów, którzy byli osobami z zewnątrz, była jak się w wielu przypadkach okazało, impulsem do zainteresowania się problematyką związaną z zamieszkiwaną miejscowością i regionem, odnajdywania swoich korzeni, tworzenia **obrazu przeszłości i teraźniejszości**, który stanowi trzon poczucia tożsamości lokalnej. Oczywiście jest to, że badania przeprowadzone w tak krótkim czasie i na ograniczonej liczbie respondentów miały charakter sondażowy, dlatego analizy oraz wnioski z nich płynące są znacznym uogólnieniem i stanowić mogą jedynie wstęp do dalszych eksploracji terenowych.

foto J. Polak

Wybrane elementy kształtujące poczucie tożsamości mieszkańców Suchej Beskidzkiej

ROZWAŻANIA rozpocniemy od przedstawienia ukazanej przez mieszkańców Suchej Beskidzkiej przestrzeni geograficznej, gdyż pozwoli nam to stworzyć kontekst, w którym rozwija się kultura interesującego nas obszaru, a zarazem wskaże na pojemność pojęcia regionu i lokalności w świadomości badanych. W odpowiedzi na pytanie o położenie geograficzne Suchej Beskidzkiej najczęściej pojawia się ogólna i bardzo obszerna kategoria: Beskidy lub zawężona i przez to konkretniejsza: Beskid Makowski, Beskid Żywiecki, Beskid Mały. Występują także zastanawiające przyporządkowania do Podhala i wskazywanie na związki z Tatrami, które nie zostały jednak przez respondentów dookreślone przez co ich interpretacja jest utrudniona lub wręcz niemożliwa.

Za najważniejsze punkty odniesienia w przestrzeni geograficzno-przyrodniczej mieszkańcy Suchej Beskidzkiej uważają szczyty Beskidów. Najczęściej w odpowiedziach pojawiały się Babia Góra (wskazało na nią 80% badanych), Magurka (68% badanych) oraz Jasień (54% badanych). Wskazywano również na Lipsko, Leskowiec, Kamienną, Cholerne, Lipinę.

Dla respondentów regionem czy też większym obszarem geograficznym, z którym się utożsamiają jest Małopolska (tak odpowiada prawie 60% badanych). W przypadku tym region kulturowy odpowiada jednostce administracyjnej. W tak określonej przestrzeni, pojawia się jednak często zawężenie w postaci Beskidów jako konkretnej części większego obszaru, w którym żyją badani. Konotacje z Małopolską budzi ponadto opowieść wyjaśniająca pochodzenie nazwy miejscowej Sucha Beskidzka mówiąca o smoku Kicku, czy też jak chcą niektórzy Kickim, który ze względu na swe wielkie pragnienie wypił wodę z rzeki o nazwie Sucha. Opowieść wydaje się być miejscowym wariantem wątku o Smoku Wawelskim. Genezę takiego pochodzenia nazwy miejscowości wskazuje 70% badanych. Pytanie o pochodzenie nazwy entuzjastycznie przyjmowała młodsza grupa badanych chętnie przedstawiając opowieść, natomiast starsi często przyznawali, że nie znają jej szczegółów i to wymysł dzisiejszych czasów albo jak mówił jeden z respondentów „to tylko taka bajka”.⁵ Możliwa jest hipoteza, że to szkoła w znacznym stopniu przyczyniła się do rozpowszechnienia podania o smoku Kicku. O ile opowieść o

smoku lepiej znana jest młodszemu badanym to problem herbu Suchej Beskidzkiej i jego symbolika bliższa jest starszej części respondentów, która wykazuje większą wiedzę na temat przyczyn umieszczenia w herbie konia. 40% badanych tłumaczyło je związkiem z odbywającymi się niegdyś w mieście targami końskimi, zaledwie kilka procent wskazuje na zapożyczenie mające swe źródło w herbach szlacheckich. 20% badanych – byli to głównie ludzie młodzi – nie potrafiło udzielić odpowiedzi na postawione pytanie.

W rozmowach z mieszkańcami Suchej Beskidzkiej ujawnił się obraz przestrzeni z nakreślonymi na niej charakterystycznymi miejscami, które są jak się zdaje ważne i stanowią miejsca odniesienia. Zdaniem 80% respondentów wizytówką miasta jest Zamek Suski, kolejną pozycję pod względem liczby wskazań zajmuje Karczma Rzym (75% badanych). Wśród miejsc niezwykłych, osobliwości geograficzno-przyrodniczych, elementów stanowiących dziedzictwo kulturowe okolicy Suszanie wymieniają między innymi: kapliczkę na Jasieniu, kościół, rynek z przyległymi do niego kamienicami, cmentarz na Cholernym. Zaznaczyć należy iż w wielu przypadkach wiedza badanych na temat wymienionych powyżej miejsc jest obszerna i szczegółowa, poparta dodatkowo opowieściami związanymi z poszczególnymi obiektami i miejscami.

Element, który miał znaczny wpływ na proces jakościowego kształtowania się tożsamości mieszkańców Suchej Beskidzkiej to wspomniany już Zamek Suski. Jego oddziaływanie widoczne jest w folklorze regionu, w którym wyraźnie zarysowane są wątki historyczne i rycerskie nie występujące lub rzadkie na terenach znacznie oddalonych od większych grodów i zamków. Świadomość istnienia wielowiekowej tradycji, której fizyczny odpowiednik stanowi Zamek i związane z nim podania dają współcześnie możliwość odniesienia się do jej dorobku kulturowego wzmacniając tym samym indywidualną i zbiorową identyfikację z miejscowością.

Drugim istotnym elementem oddziałującym na poczucie tożsamości mieszkańców Suchej Beskidzkiej wydaje się być sytuacja administracyjno-prawna. Aspekt ten nabiera znaczenia i zarysowuje się wyraźnie w kontekście postrzegania odrębności od innych. W odpowiedzi na pytanie o różnice pomiędzy Suchą Beskidzką a sąsiednimi miejscowościami badani niemal jednogłośnie jako cechę odrębności, która ich zdaniem jest najistotniejsza wskazują posiadanie praw miej-

skich. Podkreślano zwłaszcza funkcjonowanie Suchej jako siedziby powiatu, który nadaje miastu niejako odgórnie prymarną rolę wśród okolicznych miejscowości, tworząc swoiste centrum administracyjne, ekonomiczne i kulturalne. Umacnia to w badanych świadomość centralnej pozycji miejscowości a zarazem wyróżnia ich samych od innych społeczności lokalnych. Status wynikający z zamieszkiwania miasta powiatowego może jednak w połączeniu z brakiem odpowiedniej świadomości i stereotypowym myśleniem prowadzić do pewnych wypaczeń postrzegania siebie i współmieszkańców. Przykładem stanowią wypowiedzi badanych, dotyczące różnic między mieszkańcami Suchej Beskidzkiej a ludnością okolicznych miejscowości: „...ludzie z innych miejscowości nie mają takiej kultury jak my (mieszkańcy Suchej przyp. aut.), oni są ze wsi...”⁶ lub też bardziej dosadne: „inni to wieśniacy”⁷. Opozycja „swój – obcy” czy też „my – oni” w analizowanym przez nas przypadku wydaje się zasadzać na antynomii „wiejskie – miejskie” i odgrywa wśród innych elementów współtworzących tożsamość ważną rolę, choć zapewne nie stanowi jej istoty.

Obok obiektywnej w wielu aspektach różnicy wynikającej ze statusu administracyjnego, który zapewne wpływa dodatnio na postrzeganie miejscowości i mieszkańców, pojawiają się również sądy wartościujące – określające Suszan i ich cechy charakterystyczne takie jak: miłsze usposobienie i większa gościnność. Taki swoisty etnocentryzm lokalny jest jednak naturalnym dowartościowaniem własnej kultury w społecznościach o silnym poczuciu tożsamości. Powyższe wypowiedzi nie stanowią większości, zdecydowanie częstsze są głosy mówiące o jedności kulturowej okolicznych miejscowości. Ponadto w odpowiedziach na pytanie o cechy charakterystyczne mieszkańców, pojawiają się zarówno te wartościowane pozytywnie jak i uznane za niepożądane lub negatywne. Wśród zalet wymienione zostają: pracowitość, miłe usposobienie, gościnność, przedsiębiorczość, przywiązanie do tradycji; natomiast pośród negatywów odnajdujemy: plotkarstwo, zazdrość, małą kontaktowość, małomiasteczkowość (ta cecha pojawia się często w opiniach młodszych respondentów).

Na uwagę zasługują opinie młodszej grupy badanych, które wyrażają stosunek do miejsca swego zamieszkania. Młodzi respondenci deklarowali emocjonalny związek z miejscem zamieszkania oraz w wielu sferach życia identyfikowali się ze swym miastem jednak ujawniali także postawę ambiwalentną.

Odpowiedzi na pytanie o cechy charakterystyczne mieszkańców Suchej Beskidzkiej posiadają interesującą strukturę. 9% respondentów nie odnajduje u mieszkańców swojego regionu żadnych charakterystycznych dlań cech twierdząc, że: „Mieszkańcy regionu nie wyróżniają się specyficznymi cechami, które odróżniają ich od mieszkańców innych terenów”⁸ czy też: „Myślę że są zwyczajni, nie różnią się od ludzi z innych miast”⁹. Pozostałą część odpowiedzi podzielić można na dwie grupy:

1. obejmującą odpowiedzi zawierające cechy pozytywne (uczciwość, pracowitość, gościnność, kultura osobista),
2. odpowiedzi, w których zostały zawarte lub przeważają wskazania na cechy negatywne (małomiasteczkowość, fałszywość, plotkarstwo, wywyższanie się w stosunku do obcych).

Zauważalna jest następująca prawidłowość: cechy pozytywne dotyczą wielu aspektów codziennego funkcjonowania zaś cechy negatywne komunikacji i kontaktów międzyludzkich. Młodzi mieszkańcy Suchej Beskidzkiej wydają się być zmęczeni brakiem „wolności”, która w społecznościach lokalnych ograniczona jest sankcjami wynikającymi z tradycji. W swej „małej ojczyźnie” czują się bezpiecznie i są z nią związani emocjonalnie, z drugiej jednak strony odczuwają potrzebę poznania świata i zaczerpnięcia życia w wielkim mieście, w którym człowiek jest często wyalienowany, anonimowy a przez to w niewielkim stopniu podlega społecznej presji otaczających go ludzi. Pozorny dysonans w tożsamości dorastającego pokolenia jest jednak zjawiskiem powszechnym w małych i średnich miastach – wzmacniany jest ponadto przez lansowany obecnie przez media i reklamy „nowoczesny” styl życia młodego człowieka.

Rola i znaczenie Miejskiego Ośrodka Kultury „Zamek”

POŚRÓD przywołanych powyżej miejsc organizujących przestrzeń Suchej Beskidzkiej, szczególną rolę pełni Zamek Suski. Według źródeł pisanych już na przełomie XV i XVI wieku w miejscu dzisiejszego renesansowego kompleksu zamkowego stał niewielki drewniany dworek wybudowany najprawdopodobniej przez pierwszych właścicieli tych ziem – rodzinę Słupskich. Po pożarze, który w pierwszej połowie XVI wieku strawił posiadłość, zbudowano z inicjatywy Kacpra

JUBILEUSZ 600 - LE

www.sucha-beskidzka.pl

7 LIPCA 2005 (czwartek)

WSTĘP WOLNY !

GODZ. 12.00 SESJA RADY MIEJSKIEJ /sala rycerska/

**GODZ. 17.15 WYSTĘP SUSKIEJ ORKIESTRY DĘTEJ
ORAZ ORKIESTRY Z ZAWOI**

ESTRADA ZAMEK - PROGRAM

GODZ. 18.30 KABARET POD WYRWIGROSZEM

**GODZ. 20.00
KONCERT ZESPOŁU**

T.LOVE

GODZ. 21.30 KONCERT ZESPOŁU SKANGUR

ORGANIZATORZY: Miejski Ośrodek Kultury - Zamek, Urząd Miasta
PATRONAT MEDIALNY: ZIEMIA SUSKA, GAZETA KRAKOWSKA, TV

WYSTĘPY NA STACJI LOKALNEJ SUCHEJ LIPIEC 2005

-9-10 lipca 2005 - estrada zamek

8.07.05 /piątek/

WSTĘP WOLNY !

GODZ. 17.00 ZESPÓŁ Pieśni i Tańca ESTIA - Trikala /Grecja/

GODZ. 18.00 ZESPÓŁ KUD KOLONIJA - Kragujevac /Serbia/

GODZ. 19.00 ZESPÓŁ Regionalny z Suchej Beskidzkiej

GODZ. 20.00 **Zespół Pieśni i Tańca MAZOWSZE**

GODZ. 21.40 **KONCERT ZESPOŁU**

WOJTEK KLICH BARDZO ORKIESTRA /blues-rock/

9.07.05 /sobota/

DZIEŃ MIAST ZAPRZYJAŻNIONYCH

GODZ. 17.15 ZESPÓŁ Folklorystyczny TURHKOY - Izmir /Turcja/

GODZ. 18.00 ZESPÓŁ Pieśni i Tańca „ZIEMIA ŻYWIECKA”

GODZ. 19.00 ZESPÓŁ Pieśni i Tańca "ZIEMIA MYSLENICKA"

GODZ. 20.00 **KONCERT ZESPOŁU TURNIOKI /folk/**

GODZ. 21.30 WYSTĘPY ZESPOŁÓW Z MIAST PARTNERSKICH
ZABAWA POD GWIAZDAMI

10.07.05 /niedziela/

DZIEŃ CHLEBA

GODZ. 16.30 Chor z Bładzonki

GODZ. 17.00 ZESPÓŁ Regionalny Stryszawskie Gronicki

GODZ. 17.30 ZESPÓŁ Regionalny BESKIDZIOKI

GODZ. 18.00 KAPELA "ZWYRTNI" Z KONIAKOWA

GODZ. 19.00 KONCERT ZESPOŁU REDLIN /folk/

GODZ. 20.30 **KONCERT ZESPOŁU**

BRACIA CUGOWSCY /blues-rock/

GODZ. 22.00 **KONCERT ZESPOŁU**

TERRY MAN /blues -USA/

POKAZ SZTUCZNYCH OGNI

ORGANIZATOR ZASTRZEGA SOBIE
MOŻLIWOŚĆ ZMIAN W PROGRAMIE

INFORMACJE: MOK ZAMEK (033) 874 13 03, e-mail mok@zameksuski.pl,

Występy w Suchej Beskidzkiej
WP 3 KRAKÓW, RADIO KRAKÓW

**SUSKIE
SPOTKANIA
Z FOLKLOREM**

Suskiego dwupiętrowy zamek z wieżą, który kolejni właściciele rozbudowywali. Obecnie stał się on jednym z najistotniejszych elementów dziedzictwa kulturowego regionu i spełnia funkcję edukacyjną – świadcząc o losach jego fundatorów oraz historii regionu, a także kulturalno-społeczną pełniąc rolę centrum skupiającego aktywność mieszkańców. Zamek jest bowiem siedzibą Miejskiego Ośrodka Kultury, instytucji która poprzez swą działalność statutową wpływa na kształtowanie się wrażliwości estetycznej i społecznej Suszan, co z kolei odciska pozytywne piętno na kondycji miasta i regionu. Energia mieszkańców w różnym wieku stymulowana poprzez animacyjne działania Miejskiego Ośrodka Kultury przyczynia się do budowania oraz wzmacniania więzi społecznych i tworzenia nowych form porozumienia, umożliwiając transmisję regionalnej tradycji kulturowej – procesu stanowiącego istotny element samookreślenia i wyznaczenia swego miejsca w społeczności lokalnej. Muzealna, historiograficzna i kulturalna działalność Zamku zgadza się z obrazem instytucji wytworzonym w świadomości przeważającej większości respondentów. Niektórzy chcieliby rozszerzyć sferę działań muzealnych, postulując utworzenie ekspozycji dokumentującej historię obiektu w kontekście historii miasta oraz obecnej niegdyś kultury szlacheckiej. Zdaniem badanych rozwinięciu takiej działalności sprzyja status Zamku jako obiektu zabytkowego, a także kontekst folklorystyczny mający swe odzwierciedlenie w bogactwie związanych z budowlą i jej otoczeniem legend, opowieści i podań historycznych.

Działalność z zakresu animacji kultury mieszczącego się na Zamku Miejskiego Ośrodka Kultury postrzegana jest przez mieszkańców Suchej Beskidzkiej głównie poprzez pryzmat realizowanych masowych imprez kulturalnych, wśród których najczęściej wymieniane są:

- Dni Ziemi Suskiej,
- Suskie Spotkania z Folklorem,
- Tydzień Kultury Beskidzkiej,
- Pożegnanie Lata,
- Plenery Malarskie.

Miejski Ośrodek Kultury Zamek był instytucją najczęściej wymienianą w odpowiedziach na pytanie o organizatora życia kulturalnego – wskazało go 90% badanych. Ich zdaniem Zamek spełnia oczekiwania w znacznej mierze, jednak pojawiały się również głosy mówiące o tym, że zbyt mało działań skierowanych jest do najstarszej grupy wiekowej.

Rola i znaczenie tradycji dla mieszkańców Suchej Beskidzkiej

NINIEJSZA część poświęcona jest postrzeganiu i roli tradycji w budowaniu tożsamości regionalnej mieszkańców Suchej Beskidzkiej. Konstrukcja tekstu odpowiada po części strukturze roku obrzędowego i kościelnego – opisuje te wydarzenia, w stosunku do których respondenci mieli swoje refleksje i spostrzeżenia. Zawarte informacje dotyczą wierzeń, obrzędów, zwyczajów, obyczajów, tradycyjnych zachowań, stroju ludowego, folkloru słownego i muzycznego, tzw. demonologii ludowej oraz kojarzonych z regionem wyrobów rękodzieła artystycznego.

Ważnym elementem kultywowania, przekazywania i trwałości tradycji jest gwara, której znajomość stanowi niejako naturalny wyznacznik przynależności do danej grupy – utrwała więzi wewnątrz społeczności i wyróżnia ją od innych. Dzisiaj, w dobie ogólnej dostępności edukacji, mediów i sposobów przemieszczania się następuje proces zmniejszania się roli gwary w codziennej komunikacji. Wśród mieszkańców

Suchej Beskidzkiej mniejszość respondentów przyznaje się do posługiwania się gwarą. Mówią nią zazwyczaj w sytuacjach nieoficjalnych: w domu, wśród znajomych i przyjaciół. Niestety na podstawie zebranych materiałów trudno ocenić wpływ tego zjawiska na tradycje regionu. Należałoby poświęcić tym zagadnieniom odrębne badania terenowe.

Wszyscy respondenci uważają iż święta Bożego Narodzenia w Suchej Beskidzkiej obchodzone są zgodnie z tradycją. Praktykuje się post, wkładanie siana i chleba pod obrus, dzielenie się opłatkiem (także ze zwierzętami, podkreślają jednak, że niegdyś opłatek dla zwierząt był kolorowy). Na stole pozostawia się dodatkowe nakrycie *dla wędrowca*, ubiera się choinkę, która w większości suskich domów podobnie jak wiszące na niej ozdoby i oświetlenie jest sztuczna. Osoby reprezentujące starszą grupę wiekową podkreślają różnicę pomiędzy choinką współczesną, a tą którą ubierano w przeszłości. Niegdyś drzewko było przynoszone z lasu, stawiane w centralnym miejscu, ozdabiane zrobionymi własnoręcznie łańcuchami, aniołkami z waty, owiniętymi w złotko orzechami, owocami, cukierkami i wypiekami z piernika, płonęły na nim prawdziwe świece. Obecnie centralne miejsce choinki lub miejsce przy oknie zastąpione zostało usytuowaniem peryferyjnym, bowiem jak mówią mieszkańcy: *współcześnie choinka nie może przeszkadzać w codziennym życiu*. 72-letnia mieszkanka Suchej tak oto wspomina Święta Bożego Narodzenia: *...kiedyś to było naprawdę wielkie przeżycie. Do pokoju, w którym była choinka wchodziło się dopiero przed wigilią. Dziś ubiera się wcześniej i jest na wzór wystroju supermarketu*. Pomimo tego, że w domach Suszan choinka nie zajmuje już honorowego miejsca, nadal pozostaje symbolem świąt i wnosi niezwykłą, świąteczną atmosferę. Zmieniła ona jednak funkcję – swą zielenią nie symbolizuje już życia i łączności z sacrum, lecz stanowi ozdobę i miejsce, w którym pozostawia się prezenty dla dzieci.

Wśród wypowiedzi na temat potraw spożywanych w wieczór wigilijny dominują: barszcz, żur, zupa grzybowa, karp, pierogi z kapustą, makaron z makiem i bakaliami, kapusta z grzybami, kompot ze śliwek, strudel z miodem, makowiec i sernik. Występuje także kutia, która jest potrawą charakterystyczną dla wschodnich terenów Polski i może wskazywać na to, że wskazujący ją respondenci lub ich przodkowie są ludnością napływową.

Podczas Świąt Bożego Narodzenia istnieje zwyczaj, który zakazuje wykonywanie niektórych czynności, takich jak np.: sprzątanie i prace polowe – przyczyną tego jest *szacunek dla Świąt i Boga*. Zwyczaj ten jest nadal przestrzegany przez mieszkańców Suchej Beskidzkiej.

We wspomnieniach dotyczących okresu następującego po Bożym Narodzeniu respondenci opowiadają o tym, że niegdyś chodziły dzieci odgrywające przedstawienia, które miały formę krótkich jasełek. Występujące postaci to według jednych: *Żyd, śmierć, diabeł i Baba Jaga*; inni wymieniają *turonia, kozę, anioły i Heroda*. Obecnie zwyczaj kołędowania znacznie się zmienił i zdaniem badanych zanika. Jedna ze starszych mieszkanki Suchej tak opisuje współczesne kołędowanie: *Teraz jest zrobiona szopka i z tą samą chodzi kilka grup, zmieniają się nią tylko, wszystko jest bardzo skromne*.

Tradycyjne obchodzenie Ostatków w Suchej Beskidzkiej pamiętają jedynie starsi jej mieszkańcy. Współcześnie organizowane są spotkania w kręgu przyjaciół i chodzi się do dyskoteki. Podczas ostatków spożywa się faworki, pączki, śledzie i pije wódkę.

Zwyczaj chodzenia z Marzanną związany z obrzędowością wiosenną znany jest większości mieszkańców. Według nich symbolizuje on pożegnanie zimy i powitanie wiosny. Obecnie tradycja ta utrzymuje się dzięki szkołom i przedszkolom, przez które organizowane są wyjścia mające na celu topienie podpalonej przed wrzuceniem do wody Marzanny.

Zdaniem mieszkańców Suchej ciągle żywa jest tradycja święcenia palm w Niedzielę Palmową. Niegdyś wykonywane one były w domu z bibuły, wstążek, sztucznych kwiatów, bazi, gałązek cyprysu i cisu, kłosów zbóż, jemioli, trzciny tataraku. Obecnie większość zanoszonych do święcenia palm kupuje się. Zatraciła się przez to funkcja integrująca domowników podczas wspólnego wykonywania. Młodzi ludzie dostrzegają współcześnie w święceniu palm jedynie zwyczaj związany z kościołem. Starsi znają wiele znaczeń palmy i związanych z nią zabiegów. Podają między innymi następujące funkcje: *świeciło się ją aby zapobiec złu, które mogło nawiedzić dom*; w tym celu należało powiesić palmę u powały nad drzwiami wejściowymi lub umieścić za obrazem. *Wierzono, że dzieci nie będą chorowały, gdy zjedzą pączek bazi*. Palmy wtykano niegdyś w strzechę w celu ochrony przed gradobiciem. Do dziś znana jest praktyka ich palenia i wyznaczania poprzez posypywanie popiołem granicy wokół domów, która ma zabezpieczać przed piorunami i złymi mocami. Według nich poświęcona palma chroniła także przed chorobami domowników i żywy inwentarz, zabezpieczała przez złymi duchami i burzą. Przynosiła szczęście a rozkruszona na polach z warzywami zapewniała urodzaj. Nie zanotowano praktyki wtykania krzyżyków z palm na rogach pól. Taki zabieg wykonywany był z użyciem krzyżyków z gałęzi śliwy, wiśni lub czereśni tzw. główienek. W tym celu: *...suszyło się je i poświęcało w kościele w ogniu. To chroniło zboże od gradobicia, a przed piorunami to chroniły gałązki z Bożego Ciała* (wypowiedź 61-letniego mieszkańca Suchej Beskidzkiej).

Święta Wielkanocne, tak jak Boże Narodzenie, obchodzone są zdaniem informatorów w sposób tradycyjny. Przestrzega się postu, święci pokarmy, uczestniczy w mszy rezurekcyjnej i spożywa uroczyste śniadanie Wielkanocne. Zwyczaj mycia się w rzece w Wielki Piątek znany jest przedstawicielom starszego pokolenia. Zdaniem jednych: *Chodziło się myć na znak, że Pan Jezus przechodził przez rzekę* (wypowiedź 72-letniej kobiety), drudzy twierdzili, że *obmywanie się w rzece symbolizowało oczyszczenie z grzechów*. Większości badanych mieszkańców Suchej Beskidzkiej nie zna wierzeń związanych z tym dniem, kojarzy go głównie z postem i czuwaniem w kościele. Pojawiają się sporadycznie wypowiedzi mówiące o tym, że *jeśli w noc wielkopiątkową kobieta wejdzie do obory, spowoduje to, że krowy nie będą dawać mleka a świni będą się źle chować* lub w *Wielki Piątek zdarzało się, że chodziły czarownice. Chodziły one po gnojowiskach i zbierały słomę. Sprawiały, że krowy nie dawały mleka*. Informacja potwierdzona została tylko przez jednego respondenta i trudno ustalić związek opisywanego zdarzenia z Wielkim Piątkiem. Może to być jedynie ogólne skojarzenie umieszczone w konkretnym czasie. Zanotowano jedną wypowiedź podaną przez 72-letnią informatorkę, która mówi o tym, że w ten dzień palono kukłę Judasza.

We wszystkich domach podczas świąt spożywa się: jajka, wędliny, szynkę, chrzan, pasztety, sałatki, serniki, mazury, baby. Brak informacji na temat dań, które byłyby charakterystyczne dla regionu i w znacznym stopniu różniły się od potraw ogólnopolskich. Wszyscy respondenci podkreślają, że na świątecznym stole nie może zabraknąć baranka.

Polewanie się wodą w Poniedziałek Wielkanocny zdaniem większości informatorów nie ma jakiegoś głębszego sensu: *Chodzi o dobrą zabawę, żeby się dobrze pooblewać*. Według młodszej generacji Suszan polanie dziewczyn wodą świadczy o jej powodzeniu u płci przeciwnej i jest sposobem „podrywania”. Starsi dostrzegają w polewaniu się wodą pamiątkę rozpędzania wodą tłumów, które gromadziły się po przemarszu Pana Jezusa. Tylko nieliczni wierzą, że ta z dziewcząt, która zostanie najobficiej oblana pierwsza wyjdzie za mąż. Nie znany jest zupełnie zwyczaj chodzenia dziewcząt z drzewkiem czy gaikiem. Poniedziałek Wielkanocny był dniem, w którym wtykano w pola *główienki* czyli wspomniane już powyżej krzyżyki robione z gałązek drzew owocowych, opalanych ogniem w Wielką Sobotę.

Analizując uzyskane wypowiedzi można ogólnie stwierdzić, że wśród mieszkańców Suchej Beskidzkiej utrzymuje się znajomość i podtrzymywanie tradycji związanych ze świętowaniem dorocznym. Przy czym należy dodać iż tylko starsza grupa badanych potrafi udzielić odpowiedzi na pytania dotyczące znaczenia poszczególnych zabiegów oraz przyczyn ich podejmowanych w odpowiednim okresie świętowania. Wyjątkiem jest tutaj wspomniane powyżej *Wynoszenie Marzanny*, którego symbolikę potrafią określić także młodzi respondenci.

Bardzo istotny element związany z obrzędowością rodzinną w życiu każdej społeczności stanowią śluby i wesela. W znacznym stopniu integrują grupę a ponadto poprzez uczestnictwo „obcych” pozwalają na uświadomienie sobie swej odrębności. Wszyscy pytani mieszkańcy Suchej Beskidzkiej przyznają, że podczas wesela zachowaliby tradycyjne części takie jak: przyjazd pana młodego po pannę młodą do domu, błogosławieństwo pary młodej dokonywane przez rodziców, powitanie pary młodej chlebem i solą po przyjeździe z kościoła, oczepiny oraz funkcje przypisane osobom družbów i tradycyjne jedzenie (wydaje się jednak iż w tym ostatnim przypadku respondenci mają na myśli tradycję niezbyt odległą sięgającą lat powojennych). Niektórzy stosowaliby także obrzucenie pary młodej ryżem lub pieniędzmi symbolizujące zdrowie, szczęście i bogactwo oraz *przydepnięcie sukni panny młodej żeby mieć ją pod nogą* (dotyczy osoby pana młodego), a także przeniesienie panny młodej przez próg. Nikt nie wymienia stroju ludowego jako elementu tradycji, który chciałby wprowadzić do wesela. W Suchej Beskidzkiej strój stracił obecnie swe znaczenie. Bardzo niewielka liczba badanych mieszkańców go posiada i się z nim utożsamia (jak to ma miejsce np.: na Podhalu). Problemów przysparza im wymienienie miejscowych nazw jego poszczególnych części składowych. Większość jednak potrafi ogólnie opisać zarówno strój kobiecy, jak i męski. Według informatorów strój kobiecy składa się z kwiecistej spódnicy, białego fartuszka, białej haftowanej koszuli, serdaka z czarnego aksamitu wyszytego cekinami oraz butów, które nastroczają największej trudności bowiem jedni wymieniają kierzpce, inni zaś sznurowane skórzane buty. Elementami stroju męskiego oraz towarzyszącymi mu atrybutami są natomiast: wełniane spodnie z lampasami, biała koszula, kożuszek, kierzpce, kapelusz z czerwoną tasiemką lub muszelkami, ciupaga. Zauważyć można iż ludność identyfikuje regionalny strój ludowy ze strojem podhalańskim lub krakowskim i miesza elementy obu tworząc nowy synkretyczny strój. Jest to zapewne wynikiem granicznego położenia Suchej pomiędzy wpływami Podhala i Krakowa. Określenia stopnia tożsamości kulturowej Suszan i stopnia ich przywiązania do tradycji oraz identyfikacji z konkretną grupą etnograficzną na podstawie zebranego materiału nie jest moż-

liwe, gdyż stanowiłoby zbyt daleko idące uogólnienie. Widoczne są jednak tendencje do selektywnego przyswajania i uznawania za swoje elementów szeroko rozumianej tradycji kulturowej zarówno Podhala, jak i regionu Krakowskiego. Wynika to z położenia Suchej Beskidzkiej na styku dwóch silnie oddziaływujących regionów i wydaje się być zjawiskiem naturalnym.

O tradycji regionu w dużej mierze świadczy związany z nim folklor słowy i muzyczny. Indagowani mieszkańcy Suchej Beskidzkiej wykazują znajomość głównie podań związanych z miastem i jego okolicą. Chętnie opowiadają o Białej Damie zamieszkującej na zamku; historii Twardowskiego, która kończy się w suskiej karczynie Rzym; skarbach zakopanych na Jasieniu; królu, który zbłądził w okolicach Suchej jadąc na Węgry; czarownicach przynoszących kamienie na zbocza Babiej Góry. Największą popularnością cieszy się wspomiane na wstępie podanie o smoku Kicku, które wyjaśnia pochodzenie nazwy miasta. Informatorzy mówili również, że kiedyś opowiadano o Sałaciorzu, który pasł kozy jednak nie potrafił przytoczyć treści tej historii.

Odmienne wygląda sytuacja znajomości folkloru muzycznego, w tym przypadku pieśni ludowych. Suszanie nie znają tekstów pieśni i nie potrafią bądź też wstydzą się śpiewać. Najczęściej przytaczane tytuły należą do repertuaru ogólnopolskiego, który pojawia się w emitowanych przez stacje telewizyjne biesiadach i jak można mniemać w ich wyniku kojarzony jest najlepiej, są to: *Hej bystra woda* i *Góralu, czy ci nie żal*. Mniej popularne, jednak stosunkowo często przytaczane pieśni to: *Hej gronicki*; *Od Orawy dysc idzie*; *Zawojskie zegary*; *Sikawica*; *W Suchej Beskidzkiej dobrze żyć*; *Krakowiaczek*; *Płynie Wisła płynie*; *O Janicku*; *Hej przez żywieckie pola leci sarna*. W niniejszym przypadku również ujawnia się graniczne położenie miasta, ponieważ przywoływane melodie – pomijając ogólnie znane pieśni biesiadne – pochodzą z repertuaru sąsiadujących z Suchą Beskidzką grup etnograficznych takich jak: Górale Żywieccy, Górale Babiogórscy, Orawiacy, Krakowiacy.

Niestety w pamięci objętych badaniem mieszkańców Suchej Beskidzkiej nie zachowały się żadne wiadomości o duchach zamieszkujących domostwo i jego najbliższą okolicę. Przyczyną takiego stanu rzeczy może być również wstyd – szczególnie młodszego pokolenia – przed opowiadaniem w dzisiejszych czasach o sprawach, które określane są często mianem zabobonów i kojarzone bywają z zacofaniem. Interesujące jest jednak to, że pomimo nieznamości duchów domowych starsi znają wiele zabiegów chroniących przed działaniem złego (*przed wyjściem do pracy w pole rzucono motyką*) lub mających na celu przestrożę przed niepożądanym postępowaniem (*pijako na piersiach siadała czarownica i dusiła ich*). Respondenci mają przy tym sprecyzowany portret czarownicy: *była to kobieta w poszarpanych łachach z długim nosem i krogulczymi paznokciami. Ma ona wielki szpiczasty kapelus, miotłę i czarowego kota*. Obraz ten wydaje się być stereotypowy i związany w znacznym stopniu z kreowanym przez media w programach dla dzieci. Zdaniem informatorów czarownica szkodziła wszystkim dobrym ludziom. Przed jej złymi mocami można było ustrzec się modlitwą. Postacią czarownicy straszono także niegrzeczne dzieci. Badani mieszkańcy wywodzący się ze starszego pokolenia wskazują ponadto na *człowieka niebezpiecznego*, którego postać nie ma jednak dokładnie sprecyzowanego wyglądu i charakterystycznych zachowań. Jego atrybutem były tzw. *złe oczy*. Często w wyobraźni respondentów pojawiał się jako Cygan. 72-letnia mieszkanka Suchej podaje, że *człowiek*

zły mógł zaszkodzić dziecku swoim spojrzeniem. Wiązało się to z koniecznością odczynienia rzuconych przez niego uroków. Bywało, że takie praktyki przynosiły zły skutek.

Graniczne położenie Suchej Beskidzkiej w stosunku do regionów o silnym oddziaływaniu tzw. kultury tradycyjnej objawia się także w tym co jej mieszkańcy postrzegają jako najbardziej charakterystyczne elementy rękodzieła artystycznego w regionie. Ich zdaniem są to: rzeźby w brzozie „zimorodki” w kożuchach z kory wykonywane przez Mariana Bucałę, tzw. bucałki; ptaszki i drewniane zabawki wyrabiane w Stryszawie; pejzaże malowane przez Pana Grubera oraz wykonywane przez miejscowych twórców rzeźby sakralne przedstawiające Jezusa, Maryję i świętych, rzeźby zwierząt gospodarskich a także, co bardzo interesujące hafty z pobliskiego Makowa Podhalańskiego. Powyższe przykłady mogą świadczyć o tym, że mieszkańcy Suchej utożsamiają się na płaszczyźnie tzw. rękodzieła artystycznego z obszarem znacznie bardziej rozległym niż teren miasta a nawet najbliższej okolicy.

Z analizy przeprowadzonych badań sondażowych wynika, że znaczna część mieszkańców, z którymi przeprowadzono rozmowy utożsamia się z miejscem swego zamieszkania – dotyczy to osób urodzonych w Suchej Beskidzkiej oraz tych, które sprowadziły się do miasta. Konkretnie określona tożsamość na płaszczyźnie geograficzno-administracyjnej związana jest z przynależnością do Małopolski z zawężeniem do określonej części Beskidów – najczęściej występuje Beskid Makowski.

Na podstawie wypowiedzi respondentów trudno jednoznacznie określić tożsamość regionalną i stopień przywiązania do tradycji określonej grupy etnograficznej. Uzyskane w wywiadach informacje wskazują na łączenie elementów pochodzących z tradycji różnych grup – poprzez ich przenoszenie lub przyswajanie. Można przypuszczać, że jest to wynikiem osiedlania się w Suchej Beskidzkiej ludności z terenów z nią sąsiadujących oraz silnego oddziaływania kultury tradycyjnej sąsiednich regionów (wypowiedzi dotyczące stroju ludowego oraz folkloru muzycznego). Pewną odrębność zauważyć można w postrzeganiu i dobrej znajomości miejscowego folkloru słownego dotyczącego Suchej Beskidzkiej. Znajomość zachowań związanych z tzw. kulturą tradycyjną ma charakter ogólny i wykazuje tendencje do procesu globalizacji – wdrażania i przyswajania elementów obcych, przenoszonych przez media.

Zdaniem respondentów ważnymi elementami kształtującymi poczucie odrębności oraz wzmacniającymi tożsamość regionalną są: Zamek Suski, posiadanie praw miejskich oraz funkcjonowanie Suchej Beskidzkiej jako siedziby powiatu. Te czynniki, jak się zdaje, poprzez nadanie miejscowości odpowiednio wyższej rangi w stosunku do terenów sąsiednich wpływają obecnie w znacznym stopniu na wzmocnienie tożsamości oraz identyfikację mieszkańców z miejscem, w którym żyją.

¹ A. Wallis: *Socjologia przestrzeni* (z notatek autora), cytat umieszczony na stronie tytułowej, Warszawa 1979.

² S. Węglarz: *Karpaty jako pograniczne spotęgowane. Wstęp do karpatologii*. [W:] *Pogranicza kulturowe i etniczne w Polsce*. (red.) Z. Kłodnicki, H. Rusek, Wrocław 2003, s. 23.

³ E. Cassirer: *Esej o człowieku*. Warszawa 1998, s. 92.

⁴ I. Kant: *Von den ersten Grunde des Unterschiedes der Gegenden im Raume*. [Za:] Z. Mencwel: *Antropologia kultury*. Warszawa 1995, s. 153.

⁵ Wypowiedź respondenta, mężczyzna lat 65.

⁶ Wypowiedź respondenta, mężczyzna lat 27.

⁷ Wypowiedź respondentki, kobieta lat 21.

⁸ Wypowiedź respondentki, kobieta lat 20.

⁹ Wypowiedź respondentki, kobieta lat 19.

**MAGDALENA DŁUGOLECKA,
MAGDALENA FOLTNYIAK,
JANUSZ ZIĘBA**

UNIWERSYTET ŚLĄSKI, FILIA W CIESZYNIE

KOŃ W HERBIE

Koń w herbie Suchej Beskidzkiej (Starykoń) nasunął mi myśl, aby napisać coś na temat tego wspaniałego stworzenia.

O herbie i legendzie herbowej

STARYKOŃ. W polu czerwonym koń srebrny w prawo, z kopytami złotymi i popręgiem czarnym w pół. W klejnocie nad hełmem w koronie topór srebrny o stylisku złotym, wbity ostnem w koronę. Podanie o powstaniu tego herbu przekazuje nam Długosz. Było trzech braci herbu Topór – Sędziwój, Nawój i Żegota. Kiedy Żegota po wieloletniej podróży powrócił do domu, okazało się, że Sędziwój i Nawój podzielili między siebie cały majątek ojca, wyrzekając się brata. Widząc to Żegota przed królem dowiódł swoich praw do urodzenia i fortuny. Monarcha, chcąc mu wynagrodzić poniesione krzywdy i odróżnić od wyrodných braci, nadał mu nowy herb – białego konia, na którym Żegota opuścił przed laty rodzinny dom. Jednak na znak, że pochodzi z rodu Toporczyków, topór z dawnego herbu został wyniesiony na hełm. Herb Starykoń był najbardziej rozpowszechniony na ziemi krakowskiej, ruskiej, w Wielkopolsce i na Śląsku.

Koń jest niewątpliwie jednym z piękniejszych dzieł Naszego Stwórcy. Służy człowiekowi od niepamiętnych czasów, będąc natchnieniem dla malarzy i pisarzy.

Sucha słynęła niegdyś z targów końskich. W latach czterdziestych i pięćdziesiątych XX wieku było co oglądać. Piękne rumaki, wśród których nie brakowało także szkap i chabet, były prawdziwą ozdobą suskiej targowicy. Zakupowi i sprzedawcy koni służył swoisty rytuał. Kupujący sprawdzali bowiem siłę uciągu rumaka przez hamowanie kół wozu, bacznie zaglądali w zęby, sprawdzali puszystość grzywy i stan kopyt, aby nabyć zwierzę zdrowe i jak najdłużej pracujące w gospodarstwie. Za średni wiek życia konia uważa się 20 lat. Wiek ten może być jednak w praktyce znacznie większy. Wiek konia określany jest na podstawie uzębienia. Wiek do 5 lat poznaje się po zmianie zębów mlecznych na stałe. Od 5 do 11 lat po ścieraniu się rejestrów na siekaczach, a powyżej 11 lat po zmianie kształtu zębów. U ogierów w wieku 5 lat wyrastają kły. Najdokładniej wiek konia można określić do piątego roku życia, później można popełnić drobne błędy.

Przy zawieraniu transakcji pluto w dłoń, pieczętując tym zwyczajem akt sprzedaży konia między kupującym a sprzedającym. A zdarzało się również, że udający kupującego po

Herb Wielopolskich Starykoń   Herb Miasta Sucha Beskidzka

rytuale odstępował od transakcji i biada jak miał słabe nogi, bo wówczas w ruch szły bity, a nawet kłonicie i orczyki (sic!).

Nasz znawca koni XIX, Kajetan Koźmian w poemacie „Ziemiaństwo polskie” tak opisuje konia: „Długie i krągłe krzyże, postać nie przerosła. Szyja z wypukłych piersi w giętki łuk wyniosła, ostre ucho, niewielka głowa, pełne oko.

Czoło nie wąskie, nozdrza rozwarte szeroko. Suche kolano, krótkie lecz gładka pęcina. Noga co się w odstępnie ni płące, ni zgina. Płaskie kopyto, miękka i rozpięchła grzywa. Sierść powabna połyskiem, a której pokrycie zdradza i każdą żyłę i każde krwiobicie.

Są cechą nadobnego idealnego konia”

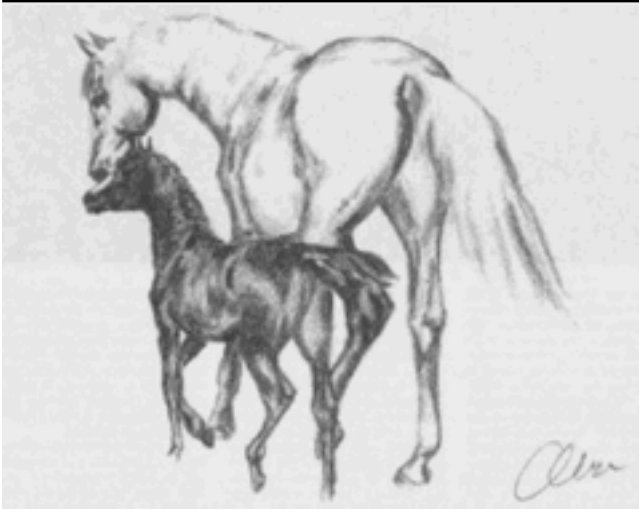
W Anglii już w XV w, ustalono że dobry koń winien mieć 15 zalet, posiadać po trzy cechy:

- a) mężczyzny – śmiałość, dumę i wytrzymałość.
- b) kobiety – piękną pierś, piękne włosy, ustępliwość.
- c) lisa – piękny ogon, krótkie uszy, dobry chód.
- d) zająca – wielkie oko, suchą głowę, szybki bieg.
- e) osła – duży podbródek, płaskie i wysokie kopyta.

Juliusz Kossak

Targi końskie w Suchej zyskały sobie ogromną renomę w Polsce, słynęły z ilości i jakości tych zwierząt aż po Kielce, Tarnów i Cieszyn. Wraz ze zmianą struktury gospodarki, kiedy koń nie był już główną siłą pociągową gospodarstw rolnych, konie z naszego krajobrazu wyparły maszyny. Dziś można na palcach jednej ręki policzyć ilość tych zwierząt w Suchej.

W polskiej historii najbardziej znanymi końmi były Kasztanka marszałka Józefa Piłsudskiego i Pałasz Jana III Sobieskiego.

Nie sposób pominąć konia w przysłowia i zgadywankach.

Koń o święto nie prosi, tylko postu nie cierpi.

Koń żłobu, nie żłób konia szuka.

Koń koniowi nie równy.

Koń kobyły nie udusi.

Konia ślepego, chłopca starego, brzydkiej jejności nikt nie zazdrości.

Koń ma cztery nogi, a potknie się.

Chudy koń rychło wstanie.

Do kobiety i do konia z przodu podchodź

Każdy koń do domu śpieszy.

Koniom w drodze, a żonie w domu nie wierz.

Kiedy spaść to z dobrego konia.

Koń póki młody, to bryka na starość utyka.

I koń nad siły nie uciągnie.

Kiedy ma się konia łatwo o uzdeczkę.

Co dwa konie, to nie jeden.

Dam ci konia z rzędem.

I najmłodszego konia trzymaj w cuglach.

Jechać co koń wyskoczy.

Darowanemu koniowi nie zagląda się w zęby.

Postawić na dobrego konia.

Siedzi na koniu jak pies na płocie.

Na cudzym koniu daleko nie zajedziesz.

Zły koń i z góry nie pociągnie.

Z cudzego konia na środku rzeki złaż.

Konia kłują a żaba łapę nadstawia.

By koń o swojej sile wiedział, żaden jeździec by na nim nie siedział.

Do konia i białołowy podchodź śmiało.

Konia nie bij, żony nie drażnij a będziesz miał z nich pożytek.

Konia cieszy owies, krowę koniczyna, starego pieniądze, młodego dziewczyna.

U pięknego konia ma być głowa jak u panny, pierś jak u wdowy, nóżka jak u dziewczęcia.

Baba z wozu koniom lżej.

Jaka jest różnica między koniem a koniakiem? Taka sama jak między rumem a rumakiem.

I tak właśnie powoli mija epoka naszych Karych, Siwków, Gniadych, Łysków, Kasztanków.

KAZIMIERZ STECZEK

Majowe obchody Dni Ziemi Suskiej miały głównie charakter edukacyjny, tak bowiem postanowiono uczcić pamięć zmarłego Ojca Świętego – przesuwając wszystkie imprezy o charakterze plenerowym na lipiec. Właśnie wtedy odbędą się główne obchody jubileuszu 600-lecia lokacji miasta, których program drukujemy w tym wydaniu Ziemi Suskiej. Jednak trzeba przyznać, że majowe Dni Ziemi Suskiej były bardzo obfite w różnego rodzaju rozrywki, a część z nich zapisała się do kalendarza imprez po raz pierwszy.

WYSTAWA OGRODNICZA

“Wystawa ogrodnicza” zorganizowana przez Zespół Powiatowy z Suchoj – Małopolskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, gościła już po raz siódmy w mieście. Tym razem wystawcy zaprezentowali swoje rośliny nie na dziedzińcu zamkowym – tak jak to do tej pory się odbywało – tylko na pobliskim placu przy ul. Zamkowej.

WYSTAWIAJĄCY przybyli z wielu miejscowości powiatów suskiego, wadowickiego, żywieckiego, aby zaprezentować swoje okazy. Przedstawili ciekawe aranżacje ogrodu, wystawiali do sprzedaży wyhodowane rośliny, a także odpowiadali na wiele pytań zadawanych przez co ciekawszych zwiedzających. W trakcie wystawy można było wziąć udział w wielu konkursach, w których było do wygrania wiele pięknych kwiatów

doniczkowych, krzewów, a także dobrej jakości sprzęt ogrodniczy. Można było również wyrażać swoje opinie na temat poszczególnych stoisk, głosując na swojego faworyta w konkursie na „Stoisko roku”. Dzieci i młodzież chętnie brały udział w konkursie rysunkowym „Mój ulubiony kwiat”, który niewątpliwie urozmaicił i przyozdobił tegoroczną wystawę. Wśród zaprezentowanych krzewów, największą popularnością cieszyło się

W trakcie oglądania wystawy, można było wziąć udział w licznych konkursach.

stoisko Andrzeja Szewczyka z Budzowa, który jako jeden z nielicznych nie wystawił swoich roślin do sprzedaży...

Jestem właścicielem szkółki drzew i krzewów ozdobnych. Mam wiele ciekawych odmian tych roślin, hoduję również borówkę amerykańską. Jednak w dniu dzisiejszym jedynie reklamuję swoją działalność – tłumaczy Andrzej Szewczyk. Równie dużym zainteresowaniem cieszyły się kwiaty Ryszarda Czaickiego ze Sleszowic, który otrzymał pierwsze miejsce w konkursie na najlepsze stoisko tegorocznej wystawy. Wszyscy wystawiający jak i oglądający wystawę podkreślali, że tegoroczna zmiana jej miejsca była strzałem w dziesiątkę.

Na dziedzińcu zamkowym było bardzo ciasno, a z roku na rok przybywają nam nowe stoiska. Bardzo mnie cieszy, że w tym roku pogoda również dopisała, a wystawcy nie tylko sprzedawali swoje rośliny, ale również chętnie udzielali fachowych porad zwiedzającym – podsumowała wystawę Aleksandra Cholewka, główna organizatorka.

BARTŁOMIEJ SIKORA

Można było zobaczyć, zapytać i kupić...

WIOSENNE BIEGI PRZEŁAJOWE

W dniu 30 kwietnia 2005 roku na stadionie Miejsko-Kolejowego Klubu Sportowego „BABIA GÓRA” w ramach obchodów Dni Ziemi Suskiej oraz Jubileuszu 600-lecia lokacji Suchoj odbyły się Wiosenne Biegi Przełajowe w ramach Ogólnopolskiej Kampanii Profilaktycznej „Zachowaj Trzeźwy Umysł”.

W ZAWODACH wzięło udział 120 zawodników i zawodniczek. Najlepszymi w poszczególnych kategoriach wiekowych byli:

1. Dziewczeta klasy „O” i młodsze – Sylwia Gorycka
2. Chłopcy klasy „0” i młodszy – Patryk

- Mucek
3. Dziewczeta klasy I – II – Aldona Rzakosz
  4. Chłopcy klasy I – II – Rafał Grabowski
  5. Dziewczeta III – IV – Katarzyna Palka
  6. Chłopcy III – IV – Michał Czaicki
  7. Dziewczeta V – VI – Patrycja Knapczyk
  8. Chłopcy V – VI – Jakub Kociołek

9. Dziewczeta gimnazjum – Marta Wajdzik
10. Chłopcy gimnazjum – Kamil Sulima

Wszyscy uczestnicy otrzymali materiały związane z kampanią „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, a zwycięzcy którzy uplasowali się na pierwszych trzech miejscach w poszczególnych kategoriach wiekowych otrzymali nagrody ufundowane przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka.

Sponsorami imprezy byli: Piekarnia „Machaczka” oraz Firma Kuracjusz Beskidzki.

BARTŁOMIEJ SIKORA

PROJEKCJA POD GWIAZDAMI

W ramach obchodów Dni Ziemi Suskiej odbyła się również w suskim parku projekcja filmu „Ogród” w reżyserii Martina Šulika, którą poprzedził niezwykle ambitny pokaz filmów nagrodzonych w offowym festiwalu „Opolskie Lamy”.

BYŁO TO wydarzenie jak do tej pory bez precedensu, a przybyła publiczność po obejrzeniu wszystkich

utworów – swoimi gromkimi brawami – dała do zrozumienia organizatorom, że ten punkt w programie był prawdzi-

Publiczność zatęskniła za dawnym kinem.

wym strzałem w dziesiątkę. Podobne wrażenie na publiczności wzbudził wspomniany już wcześniej „Ogród” Martina Šulika. Film bardzo podobał się widowni, która dzielnie przybyła do parku, mimo iż projekcja rozpoczęła się dopiero o godzinie 22.00. Po raz pierwszy wykorzystano ekran i aparaturę kinową zlikwidowanego „Smreka”, którą właściciel przekazał Miejskiemu Ośrodkowi Kultury-Zamek. Wielu mieszkańcom miasta zakręciła się łezka w oku, gdy wpatrywali się w znajomy – zawieszony na specjalnym rusztowaniu – ekran.

Szkoda, że w Suchej nie ma już kina. Gdy było, to się go nie doceniało, ale myślę, że teraz mogłoby znów normalnie funkcjonować. Mnie osobiście bardzo go brakuje, bo kina nie da się zastąpić żadnym DVD lub nawet najlepszym magnetowidem. – powiedział po projekcji jeden z widzów.

BARTŁOMIEJ SIKORA

ZAWODY ŁUCZNICZE

Zawody łucznicze z cyklu turniejów Szkolnej Ligi Robin Hooda już po raz kolejny uatrakcyjniły obchody Dni Ziemi Suskiej. Sportowe zmagania zostały rozegrane w czterech kategoriach: dziewczynki młodsze, chłopcy młodszy, dziewczynki starsze, chłopcy starsi.

ROZGRYWAJĄCY się turniej – w pięknej scenerii suskiego zamku, zrobił na wszystkich uczestnikach i obserwatorach ogromne wrażenie. Sędziom głównym zawodów był Marian Mamcarczyk, który jest również prezesem suskiego łuczniczego klubu Zamek Suski. Jednak

suska ekipa nie walczyła w zawodach w najmocniejszym składzie, bowiem nie zgłoszono do rywalizacji dwóch najlepszych zawodników – mistrzów Polski w swoich kategoriach – Mateusza Zwolińskiego i Mateusza Mamcarczyka.

Byłoby to naszym zdaniem nie

W zawodach łuczniczych wystartowało stu dziesięciu zawodników z siedmiu klubów województw małopolskiego i śląskiego.

fair, gdyby ci zawodnicy walczyli z dopiero początkującymi łucznikami – powiedział Marian Mamcarczyk.

Drużynowe zawody wygrała ekipa Sokolego Oka z Zawadki, a gospodarze uplasowali się na piątej pozycji. Indywidualnie najlepiej z całej drużyny LTS Zamek Suski spisały się łuczniczki występujące w kategorii dziewczynek starszych. I tak w tej kategorii bezapelacyjnie zwyciężyła Anna Barzyczak, która wzbudziła swoimi dwoma celnymi trafieniami w jabłko ogromny aplauz wśród publiczności. Natomiast drugie miejsce przypadło jej klubowej koleżance – Natalii Leśniak. Z kolei w kategorii chłopców starszych pierwsze miejsce zdobył Krzysztof Barcik z Sokolego Oka z Zawadki, a szóste miejsce wywalczył Paweł Łoś z suskiego klubu. Wśród dziewczynek młodszych najcelniej strzelała Natalia Szczypka z UKS Dziesiątka z Jaworza, a trzecie miejsce wywalczyła Aleksandra Stec z Zamku Suskiego. W tym samym przedziale wiekowym u chłopców, pierwsze miejsce wywalczył również reprezentant klubu z Jaworza, a na miejscu ósmym znalazł się Krzysztof Polaczek z ŁTS Zamek Suski.

Rozdanie dyplomów, pucharów i nagród uświetnił swoją obecnością sam burmistrz Suchej Beskidzkiej – Stanisław Lichosyć, który podziękował w imieniu władz Urzędu Miasta wszystkim uczestnikom, trenerom i sędziom tych pięknych zawodów.

BARTŁOMIEJ SIKORA

XII RAJD ROWEROWY

3 maja o godzinie 13.00 na terenie stadionu MKKS Babia Góra w Suchej Beskidzkiej, odbył się XII Rajd Rowerowy Ziemi Suskiej o Puchar Burmistrza Miasta. W zawodach wystartowało 160 młodych rowerzystów, którzy zostali sklasyfikowani w jedenastu kategoriach z uwagi na swój wiek.

KOMANDOREM rajdu był Franciszek Kowalówka z Związku Harcerstwa Polskiego Komendy Hufca Ziemi Suskiej. W godzinach od 13 – 17 odbyło się wiele pasjonujących pojedynków, które nierzadko rozstrzygały się dopiero na ostatnich metrach trasy. Pogoda podobnie jak w zeszłym roku była zmienna... W połowie zawodów nad stadionem zawisły burzowe chmury, z których lunął rześisty deszcz. Jednak zawody były kontynuowane, a dzieci dzielnie zmagaly się z trudniejszą już technicznie do pokonania trasą. Na szczęście obyło się bez poważniejszych kolizji, dlatego czuwająca opieka medyczna nie musiała interweniować. Warto podkreślić, że rywalizacje były tożsame w prawdziwie sportowej walce „fair play”, a młodzież potraktowała rajd przede wszystkim jako dobrą zabawę. Największy aplauz wśród publiczności wzbudził wyścig czterolatków, którzy w imponujący sposób poradzieli sobie z trasą nie zaliczając żadnej wywrotki. Tegoroczna edycja rajdu dostarczyła wielu sportowych emocji zarówno zawodnikom, ich opiekunom, a przede wszystkim kibicom, którzy zbudowali niezwykle serdeczną atmosferę wokół stadionu.

Chciałem podziękować wszystkim dzieciom, które wzięły udział w rajdzie,

ich opiekunom, sędziom, także wszystkim tym, którzy umożliwili zorganizowanie tego wspaniałego święta rowerowego w naszym mieście – powiedział Franciszek Kowalówka, komandor rajdu.

A oto zwycięzcy w poszczególnych kategoriach wiekowych: Dzieci do 4 lat: 1. Adrian Mikołajczyk, 2. Joachim Cholewa, 3. Łucja Smyrak. Dziewczeta od 5 – 6 lat: 1. Aleksandra Jaremczyk, 2. Aleksandra Zyzarska, Natalia Gardasz. Chłopcy od 5 – 6 lat: 1. Szymon Saletnik, 2. Daniel Kadela, 3. Dawid Gastała. Dziewczeta od 7 – 8 lat: 1. Joanna Uptas, 2. Marta Wardega, 3. Aleksandra Lubarda. Chłopcy od 7 – 8 lat: 1. Dominik Sroka, 2 ex quo Michał Drwał i Jakub Ceremuga. Dziewczeta od 9 – 10 lat: 1. Katarzyna Palka, 2. Agnieszka Matuszyk, 3. Natalia Krzak. Chłopcy od 9 – 10 lat: 1. Wojciech Walag, 2. Patryk Skapa, 3. Przemysław Gacek. Dziewczeta od 11 – 12 lat: 1. Agnieszka Wójcicka, 2. Renata Motor, 3. Agnieszka Skrzyponi. Chłopcy od 11 – 12 lat: 1. Bartłomiej Kaczmarczyk, 2. Grzegorz Gacek, 3. Kacper Ceremuga. Dziewczeta od 13 – 16 lat: 1. Paula Gorycka, 2. Sabina Mosór, 3. Sylwia Torba. Chłopcy od 13 – 16 lat: 1. Mateusz Zener, 2. Dawid Kaczmarczyk, 3. Tomasz Matusik.

ORGANIZATORZY:

- Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej
- Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej
- Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP w Krakowie
- ZHP Komenda Hufca Ziemi Suskiej w Suchej Beskidzkiej
- Harcerski Klub Sportowy w Suchej Beskidzkiej
- Miejsko-Kolejowy Klub Sportowy „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej
- Komenda Powiatowa Policji w Suchej Beskidzkiej
- LKS „Technik” w Suchej Beskidzkiej
- Powiatowe Zrzeszenie LZS w Suchej Beskidzkiej
- Miejski Ośrodek Kultury – Zamek w Suchej Beskidzkiej
- Zarząd Powiatowy Ligi Obrony Kraju w Suchej Beskidzkiej

KIEROWNICTWO RAJDU:

Komandor Rajdu – mgr Franciszek Kowalówka
Sędzia Główny – mgr Marek Kaliciak
Sędzia Startowy – mgr Zdzisław Najder
Sekretarz – hm. Janina Gruszczyńska
Sekretarz – phm. Wanda Iciek

JURY RAJDU:

Komandor Rajdu – mgr Franciszek Kowalówka
Sędzia Główny – mgr Marek Kaliciak
Sędzia Startowy – mgr Zdzisław Najder

BIURO ZAWODÓW:

- hm. Janina Gruszczyńska - phm. Wanda Iciek
- hm. Helena Kowalówka - pwd. Łukasz Klimasara
- phm. Edyta Głodniok - pwd. Anna Najder
- phm. Maciej Głodniok

SĘDZIOWIE:

- mgr Paweł Adamek - mgr Barbara Najder
- mgr Zuzanna Chaja - mgr Piotr Pajerski
- mgr Andrzej Chaja - mgr Anna Pochopień
- mgr Teresa Kaliciak - mgr Barbara Zyzarska
- mgr Tomasz Kulig

SPIKER RAJDU:

- mgr Teresa Kaliciak
- Rafał Lenart – nagłośnienie MOK – Zamek Sucha Beskidzka
- Bartłomiej Sikora – nagłośnienie MOK – Zamek Sucha Beskidzka

ZABEZPIECZENIE MEDYCZNE:

- Zofia Janik – pielęgniarka
- Józef Węgrzyn i Aleksander Pypno – karetka Pogotowia Ratunkowego

ZABEZPIECZENIE TRAS I OBSŁUGA:

- członkowie Harcerskiego Klubu Sportowego w Suchej Beskidzkiej
- instruktorzy i działacze ZHP Hufca Ziemi Suskiej

FUNDATORZY PUCHARÓW I NAGRÓD:

- Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej
- Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej
- Komenda Chorągwi Krakowskiej ZHP w Krakowie
- ZHP Komenda Hufca Ziemi Suskiej w Suchej Beskidzkiej
- Harcerski Klub Sportowy w Suchej Beskidzkiej
- Miejski Ośrodek Kultury – Zamek w Suchej Beskidzkiej
- Powiatowe Zrzeszenie LZS w Suchej Beskidzkiej
- LKS „Technik” w Suchej Beskidzkiej
- MKKS „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej

SPONSORZY:

- Bank Spółdzielczy w Suchej Beskidzkiej
- „GOLIARD” Wytwornia Makaronów Rudniki k. Częstochowy
- „KURACJUSZ” Kazimierz Gacek w Suchej Beskidzkiej
- „SUŻYW” Spółka z o.o. w Suchej Beskidzkiej
- Sklep mięsny Józef Wajdzik w Stryszawie

PUCHARY I NAGRODY WRĘCZALI:

- Stanisław Lichosyt – Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka
- Bogusław Cwiękała – Przew. Rady Miasta w Suchej Besk.
- mgr Zdzisław Najder – Starostwo Powiatowe w Suchej Besk.
- inż. Maria Mazur – Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej
- Henryk Sochacki – Prezes MKKS „Babia Góra” w Suchej Beskidzkiej
- mgr Paweł Adamek – LKS „Technik” w Suchej Beskidzkiej
- mgr Marek Kaliciak – Członek Zarządu HKS w Suchej B.
- hm. Janina Gruszczyńska – Komendantka Hufca Ziemi Suskiej
- mgr Franciszek Kowalówka – Prezes HKS w Suchej Beskidzkiej

Dzieci potraktowały rajd przede wszystkim jako dobrą zabawę.

BAJDUREK

W dniu 6 maja na Małej Scenie Miejskiego Ośrodka Kultury – Zamek w Suchej Beskidzkiej, odbyły się eliminacje powiatowe XX Festiwalu Teatrów Dzieci i Młodzieży „Bajdurek”. Organizatorem imprezy było Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej oraz suski MOK –Zamek.

W PRZEGLĄDZIE konkursowym wzięło udział pięć grup, których występom bacznie przyglądało się Jury, w składzie: Dagmara Bilińska – aktorka

scen krakowskich, asystent reżysera w krakowskiej Operze; oraz Jerzy Hojda – aktor scen krakowskich. Po obejrzeniu wszystkich spektakli, jurorzy przyznali

następujące miejsca poszczególnym zespołom:

I miejsce – grupa Arlekin z Zespołu Szkół z Osielca za spektakl pt. „Pchła szachrajka”.

II miejsce – grupa Plum – Bum z MOK – Zamek w Suchej Beskidzkiej za spektakl pt. „Historia koguciego grzebienia, czyli dłaczego koguty żyją z ludźmi”.

III miejsce – grupa Teatralne Koło Żywego Słowa z Gimnazjum nr 1 w Stryżawie za „Kabareton”.

Wyróżnienia: Teatr Małych Form z Jachówki za spektakl pt. „Nasz mały domeczek” oraz Teatr Małych Form ze SP nr 3 z Suchej Beskidzkiej za spektakl pt. „Dzień na Olimpie”.

Grupa Arlekin będzie reprezentowała powiat suski w finale festiwalu, który odbędzie się w dniach od 6 – 8 czerwca w Małopolskim Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu.

Po konkursie jurorzy udzielili wielu ciekawych i przydatnych rad wszystkim uczestnikom i ich opiekunom.

Grupa Plum – Bum z MOK w Suchej Beskidzkiej, zajęła w tym roku drugie miejsce.

BARTŁOMIEJ SIKORA

KONKURS HISTORYCZNY

W ramach obchodów Dni Ziemi Suskiej została rozegrana również VI edycja konkursu historycznego – „Dziedzictwo kulturowe w regionie”, poświęcona jubileuszowi 600-lecia lokacji Suchej (1405 – 2005).

W KONKURSIE wzięło udział dziewięć szkół z terenów powiatu suskiego – łącznie 42 uczestników, w tym 28 w kategorii szkół gimnazjalnych i 14 w kategorii szkół podstawowych. Jury w składzie: Marcin Leśniakiewicz – przewodniczący, reprezentujący Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej; Maria Mazur – Kierownik Referatu Edukacji i Spraw Społecznych w Urzędzie Miejskim w Suchej Beskidzkiej; Marek Kołacz – Wicedyrektor ZS SP nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej; Barbara Woźniak – Specja-

lista w Galerii Sztuki –Zamek reprezentująca Miejski Ośrodek Kultury – Zamek w Suchej Beskidzkiej; przyznało na podstawie uzyskanych punktów przez uczestników następujące miejsca w poszczególnych kategoriach:

SZKOŁY PODSTAWOWE:

I miejsce – Katarzyna Trzebuniak z SP nr 2 w Suchej Beskidzkiej (19 pkt)

II miejsce – Krzysztof Borowy z SP nr 2 w Suchej Beskidzkiej (17 pkt)

III miejsce – Jakub Bogdanik oraz Marcin Piergies z ZS SP Nr 1 i Gim-

nazjum im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej (16 pkt)

GIMNAZJA:

I miejsce – Paulina Świerkosz ZS SP Nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej (22 pkt)

II miejsce – Michał Niewiadomski z ZS SP Nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchej Beskidzkiej (21 pkt)

III miejsce – Kinga Gierat z Gimnazjum nr 1 w Stryżawie (20 pkt)

Zdobywcy pierwszych trzech lokat otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka, MS „Ziemia Suska”, MOK – Zamek i Starostwo Powiatowe w Suchej Beskidzkiej. Natomiast wszyscy uczestnicy otrzymali dyplomy za udział w konkursie oraz pamiątkowe foldery.

BARTŁOMIEJ SIKORA

TURNIEJ PIŁKARSKI

W corocznym turnieju zakładów pracy organizowanym przez Miejsko - Kolejowy Klub Sportowy „BABIA GÓRA” Sucha Beskidzka w ramach obchodów DNI ZIEMI SUSKIEJ Puchar Burmistrza Miasta Sucha Beskidzka zdobyła drużyna Samorządu Miasta Sucha Beskidzka. Zwycięstwo tym cenniejsze, że drużyna Samorządu występowała w roli obrońcy pucharu.

W ROKU bieżącym do rywalizacji stanęło 7 drużyn:

1. Reprezentacja Ligi Amatorskiej Powiatu Suskiego
2. Błazak Zasypnica
3. Beskidus PKS
4. Maszyniści CARGO
5. Fideltronik
6. Drużyny Konduktorskie MZPR
7. Samorząd Miasta Sucha Beskidzka

W pierwszej rundzie rozgrywanej systemem pucharowym zmierzyły się następujące drużyny: Samorząd Miasta z Ligą Amatorską. Po zaciętym meczu i trafieniu Jana Pietrusy Samorząd wygrał 1 do 0 i awansował do półfinału rozgrywek. W meczu Błazaka Zasypnica z Beskidusem PKS, w regulaminowym czasie gry padł remis 0 do 0 i o awansie zadecydowały rzuty karne

które lepiej egzekwowali zawodnicy Błazaka. Jako ostatni do walki o półfinał przystąpiły drużyny Maszynistów CARGO i Fideltronika. W tym meczu stroną przeważającą była drużyna występująca w roli gości i pewnie zwyciężyła 0 do 4. Reprezentacja Drużyn Konduktorskich w pierwszej rundzie wylosowała tzw. „ślepy” los, dający awans do półfinału bez rozgrywania meczu.

Jako pierwsze do walki o finał przystąpiły reprezentacje Samorządu Miasta i Błazaka Zasypnica. Po bardzo zaciętym meczu obfitującym w wiele sytuacji bramkowych padł remis 1 do 1. Tym razem w egzekwowaniu rzutów karnych lepsi okazali się zawodnicy Samorządu, wygrywając 4 do 3. Na uwagę zasługuje wspaniała postawa bramkarza drużyny Samorządu. W kolejnym półfinale po-

między Drużynami Konduktorskimi, a Fideltronikiem ponownie padł remis 1 do 1, a w rzutach karnych lepsi okazali się konduktorzy.

Podobnie jak przed rokiem w finale rozgrywek spotkały się drużyny Samorządu oraz Konduktorów. Po zaciętym i wyrównanym meczu zwycięzca okazała się reprezentacja Samorządu Miasta Sucha Beskidzka, a bramkę na wagę zdobycia pucharu zdobył Wojciech Lichosyt. Trzecie miejsce zajęła drużyna Błazaka Zasypnica.

Zwycięzcy wystąpili w następującym składzie: Lucjan Głowacz, Grzegorz Sitarz, Marek Zajda, Daniel Cichy, Tadeusz Woźniak, Jan Pietrusa, Emil Sitarz, Robert Lichosyt, Wojciech Lichosyt, Jacek Bucała, Rafał Tatara, Krzysztof Skrzypek, Mirosław Bielarz, Jacek Bogacki, Marian Semik, Mieczysław Hudziak, Wiesław Kwak, Maciej Krzyśków.

Królem strzelców tegorocznej edycji turnieju został zawodnik Błazaka Zasypnica – Dawid Radwan, zdobywca trzech bramek.

Zwycięzcom gratulujemy obrony pucharu, a organizatorowi turnieju Miejsko-Kolejowemu Klubowi Sportowemu dziękujemy za przygotowanie

BARTŁOMIEJ SIKORA

GALERIA SZTUKI – ZAMEK
UL. ZAMKOWA 1; 34-200 SUCHA BESKIDZKA TEL. 033 874 13 03

KAZIMIERZ TWARDOWSKI MALARSTWO

URODZONY w 1952 r. w Olszance koło Nowego Sącza. Liceum Sztuk Plastycznych w Tarnowie. Studia na Wydziale Sztuk Pięknych Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Dyplom z malarstwa w 1977 r. Od 1975 r. jego obrazy prezentowane były na wielu wystawach indywidualnych w Polsce i w licznych wystawach zbiorowych w kraju i za granicą. Obrazy artysty znajdują się w zbiorach muzealnych w Polsce i kolekcjach prywatnych w Polsce i za granicą m.in. w Niemczech, Austrii, Holandii, Japonii, Kanadzie, Meksyku i Norwegii.

...To on z banalnego motywu wyczarowuje piękno tkwiące w nim, a nie zauważonym w pobieżnym oglądzie.

W tym przekonaniu zwracam się ku twórczości Kazimierza Twardowskiego z sądeckiego Podegrodzia, rasowego akwareli-

sty, piewcy beskidzkiego, górskiego pejzażu. Wybrał technikę, nadzwyczaj trudną i ulotną, o której właściwościach nie wypada już się rozwodzić, albowiem powszechnie wiadomo o mechanizmach jej stosowania. Chłonny papier akwarelowy nie znosi pomyłek, nie dopuszcza do korekt. Sens plamy barwnej trzeba tu kształtować nie na papierze, a w umyśle. Położenie koloru pędzlem jest tylko dokończeniem pomysłu, który spostrzeżony w otoczeniu przechodzi proces twórczy w świadomości artysty. Wiedzą o tym wszyscy, ale stosują nieliczni.

Gdy patrzę na te wspaniałe dzieła artysty, nie mogę oprzeć się przekonaniu, że mam do czynienia z mistrzem, którego bez obaw o przesadę można porównać do najlepszych, polskich artystów.

Kazimierz Twardowski nie obawia się pomówień o tradycjonalizm podejścia do tematu, czy stosowanej techniki. Jego wybór padł na pejzaż i jest mu konsekwentnie wierny. Czy będzie to „Śnieżyca nad Giewontem”, „Zima nad Dunajcem”, „Przedwiośnie”, a nawet „Motyw z Norwegii” czy „Przed burzą w Alpach” wszędzie malarz jest w stanie wtopić się w specyfikę miejsca i czasu, oddać grozę zamieci jak i urokliwe pieszczoty słonecznych promieni. Często posługując się sumaryczną plamą barwną potrafi nią tak operować, że z łatwością zauważamy ważne dla kompozycji detale, bez których obraz utraciłby swoją żywość i sugestywny efekt plastyczny.

W pracach Kazimierza Twardowskiego odczuwa się klimat nastroju czterech pór roku i zmieniającą się wraz z nimi kolorystykę pejzażu. Ponieważ środowisko, w którym żyje i tworzy narzuca taką konieczność, bo tam w Nowosądeczynie nie sposób być obojętnym na piękno otaczającego zewsząd krajobrazu. Jednak fascynacje artysty, tak silnie oplecione poetyckim spojrzeniem, momentami wydają się być zagrożone przez negatywną aktywność człowieka wobec środowiska. Dostrzega je twórca, manifestując w niektórych dziełach swój niepokój. Wyraził go w cyklu „Ekologia”, w którym odstąpił od przyjętej formuły kolorystycznej, zastępując ją posępną tonacją ciemnych ugorów, jakiejś marsjańskiej

czzerwieni i brunatnych plam. Tu pejzaż Podkarpacia jawi się jak wirtualna wizja wymarłej planety. Wyprzedza epokę apokalipsy ekologicznej mogącej w jakiejś perspektywie zniszczyć istniejące arkadyjskie piękno Jego gór. Ta plastyczna publicystyka jest dowodem niepokoju targających artystę, usiłującym wpłynąć na unicestwiający zachowanie człowieka wobec natury. Życzę mu by w tych spostrzeżeniach był uważnym...

B.W.

600 LAT SUCHEJ – PREZENTACJA ZESPOŁÓW

Program

8.07.'05 /piątek/

ZESPÓŁ Pieśni Tańca „ESTIA” – Trikala /Grecja/ ZESPÓŁ „KUD KOLONIJA” – Kragujevac /Serbia /

Zespół Folklorystyczny „KOLONIJA” z Kragujevac został założony 4 lata temu. W tak krótkiej działalności ma już duże osiągnięcia. Uczestniczyli w Międzynarodowym Festiwalu w Jałcie (Ukraina) w Rumunii, gdzie dwukrotnie zdobyli nagrodę publiczności, na Węgrzech oraz w Derbecenie na Festiwalu Kwiatów. Tradycje, kultura i zwyczaje ludowe Serbów mają swe odbicie w 12 suitach różnych choreografii, które stanowią repertuar zespołu. Tancerzom towarzyszy kapela ludowa. Dyrektorem artystycznym jest Gicic Milentije.

Państwowy Zespół Pieśni i Tańca

„MAZOWSZE”

im. Tadeusza Sygietyńskiego

8 listopada 1948 r. Ministerstwo Kultury i Sztuki powierzyło Profesorowi Tadeuszowi Sygietyńskiemu zorganizowanie zespołu ludowego, którego zadaniem miała być troska o tradycyjny repertuar ludowy, oparty na pieśniach, przyspiewkach i tańcach wsi mazowieckiej oraz regionalnej tradycji artystycznej.

Tak zaczęła się historia Zespołu, który zapisał się w sercach Polaków – tych w kraju i tych rozsiansych po świecie jako Ambasador Polskiej Kultury.

Podczas II wojny światowej, kiedy spadające bomby zamieniały Warszawę w zgłiszczą, dwoje bliskich sobie ludzi – Tadeusz Sygietyński – muzyk i kompozytor i Mira Zimińska – aktorka i piosenkarka przedwojennej estrady, złożyli sobie obietnicę, że jeśli przetrwają wojenną zawieruchę, zrealizują projekt założenia zespołu, który stałby się urzeczywistnieniem wspólnych marzeń.

Koncepcja artystyczna, na której twórcy oparli wizerunek sceniczny zespołu zakładała, że „Mazowsze” śpiewać ma i tańczyć tradycyjny repertuar ludowy – przyspiewki i pieśni, które Tadeusz Sygietyński gromadził w czasie swoich wędrówek i spotkań z lokalną ludnością. Urzeczony ich pięknem, spisywał je i dokonywał opracowań, przygotowując się do projektu założenia zespołu.

Po zakończeniu wojny, Profesor Sygietyński, nakłaniając do współpracy Mirę Zimińską, przystąpił do działań formalnych i organizacyjnych, poszukiwania kandydatów i odpowiedniego miejsca na siedzibę zespołu.

Pierwsi rekruci wyłonieni zostali na drodze licznych poszukiwań i przesłuchań prostych, wiejskich dzieci, które wyróżniały się zdolnościami wokalnymi i tanecznymi. Przesłuchano 5 000 dziewcząt i chłopców, przyjęto zaś – 180 kandydatów. Na siedzibę Zespołu wybrany został pałac w Karolinie pod Warszawą.

Trzy lata po wojnie udało się te marzenia spełnić, a wkrótce – 6 listopada 1950 r., warszawska publiczność entuzjastycznie oklaskiwała premierowy występ Zespołu w Teatrze Polskim. Pozytywne recenzje i zachwyty krytyki przekroczyły oczekiwania twórców i jednocześnie otworzyły zespołowi furtkę na świat – początkowo do krajów Europy Wschodniej – ZSRR, Węgier, Czechosłowacji, NRD, Bułgarii, wkrótce za „żelazną kurtynę” – do Francji, Belgii, Szwajcarii, Wielkiej Brytanii, Niemiec, Włoch. Wyprawy „Mazowsza” za „żelazną kurtynę” przypominały rodakom rozsiansym po świecie o kraju rodzinnym. Były chwilą powrotu do lat dziecińczych, wyciskając łzy wzruszenia i tęsknoty. Świat dowiedział się o „Mazowszu” – zespole, który z misją ambasadora polskiej kultury i tradycji docierał nie tylko do Polonii, ale przekazywał całemu światu, że gdzieś daleko jest mały kraj, który ma przepiękny folklor i bogate tradycje.

ZESPÓŁ WOJTEK KLICH BARDZO ORKIESTRA

/blues-rock/

Długoletni, długowłosy, długonosy ZIYO-wiec, gitarzysta tego zespołu. Założył swoją Bardzo Orkiestrę, z którą nagrał płytę „Przed Drugą” 1999 (singiel radiowy „Wiosenna Poezja”).

Autor tekstów i muzyki również dla Małgorzaty Ostrowskiej. Grał m.in. z: Tadeuszem Nalepą, Robertem Gawlińskim, Markiem Piekarczykiem, zespołem Dżem, Małgorzatą Ostrowską, Wojciechem Waglewskim oraz Staszkiem Marciszkiem. Koncertował w USA i Kanadzie m.in. z: Russell Marsland, Carlos Johnson, Charlie Love. Laureat „Zaczarowany Świat Harmonijki” Poznań 1988. Uczestnik kultowego koncertu „List do R.” Spodek Katowice 1995.

Pomysłodawca wielu imprez w swoim ulubionym mieście m.in.: Rockowe Zaduszki, Zadyszki, Wałę-tynki, Bluesy i Bluski. Miłośnik bluesa.

**9.07.'05 /sobota/
 DZIEŃ MIAST ZAPRZYJAŻNIONYCH**

Zespół Folklorystyczny „TURKHOY” z Izmiru. /Turcja/

Został założony w 1974 r. W 2001 r. stał się członkiem Federacji Tańców Ludowych przy Ministerstwie Republiki Tureckiej i został nazwany Młodzieżowym Klubem Sportowym. W ciągu 31 lat swojego istnienia „TURKHOY” brał udział w wielu krajowych jak i międzynarodowych konkursach i festiwalach we Włoszech, Polsce, Francji, Holandii, Anglii,

Kanadzie i Hong-Kongu. Grupy dziecięce i młodzieżowe (120 osób) tańczą 12 różnych tańców tureckich. Kierownikiem Folklorystycznego Zespołu „TURKHOY” jest Erdem Tunasar.

ZESPÓŁ Pieśni i Tańca „ZIEMIA ŻYWIECKA”

Reprezentacyjny Folklorystyczny Zespół Miasta Żywca, prezentuje bogaty repertuar pieśni i tańców swojego regionu, starając się zachować ich tradycyjną formę. W programach Zespołu bardzo często wykorzystywane są i opracowywane elementy dawnych zwyczajów i obrzędów. Zespół powstał w 1971 roku przy Żywieckiej Fabryce Sprzętu Szpitalnego „Famed” i taką też początkowo nosił nazwę. Po roku ciężkiej pracy Zespół prezentował już interesujące widowisko oparte na bogatym folklorze Mieszkańców Żywieckich, a dwa lata później włączył do swojego repertuaru program Górali Żywieckich. W 1973 roku po raz pierwszy zaprezentował się na Tygodniu Kultury Beskidzkiej.

„Ziemia Żywiecka” to Zespół amatorski, jego członkowie – dzieci i młodzież, uczą się i pracują. Łączy ich wspólna pasja zamyślenie do folkloru, tańca, śpiewu i tradycji swojej ziemi. Ludzie ci z rzadko spotykaną troską pielęgnują i popularyzują dawne zwyczaje, umiejętnie łącząc autentyzm programów ze scenicznym rozmachem. Właśnie ta praca, ciężka i żmudna, złożyła się na wysokie oceny ze strony wybitnych fachowców oraz na entuzjastyczne, pełne serdeczności przyjęcie przez publiczność, zafascynowaną nie tylko temperamentem z jakim żywieccy artyści tańczą hajduka, krakowiaka czy obyrtasa, ale również bogactwem strojów i zwyczajów Mieszkańców Żywieckich.

ZESPÓŁ Pieśni i Tańca „ZIEMIA MYŚLENICKA”

Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Myślenicka” działa przy Miejskim Ośrodku Kultury w Myślenicach. Skupia w swoich szeregach młodzież szkół podstawowych, średnich oraz osoby studiujące i pracujące. Tę artystyczną formację tworzą trzy sekcje: taneczna, chóralna i instrumentalna.

Twórcą zespołu jest Henryk Duda i pod jego kierunkiem pracowała od początku grupa taneczna.

Inicjatorem powstania zespołu był Dyrektor Myślenickiego Domu Kultury Jan Koczwara, a protektorem były Naczelnik Miasta i Gminy Myślenice Stanisław Kot. Od września 1986 roku kierownikiem artystycznym Zespołu został Henryk Duda, a drugim choreografem Joanna Daniłó-Gajda. Kierownictwo muzyczne objął wówczas Józef Romek i pod jego kierunkiem rozpoczęły działalność chór i kapela ludowa. Pierwszy koncert zespołu odbył się w Miejskim Domu Kultury w Myślenicach w lipcu 1987 roku.

Obecnie choreografem jest Agnieszka Dudek i pod jej kierunkiem pracuje grupa taneczna, akompaniuje Michał Kraskowski. Kapelmistrzem jest Aurelia Bogacka-Prokocka, a chórmistrzem Rafał Alicki. Kierownikiem organizacyjnym jest Ewa Gomulak.

W repertuarze zespołu znajdują się: pieśni i tańce regionu myślenickiego (krakowskiego i podgórskiego), pięć tańców narodowych, pieśni i tańce lubelskie oraz suita śląska. W opracowaniach scenicznych myślenickiego zespołu znajdują się również widowiska folklorystyczne pt. „Pastorałka myślenicka” i „Wesele krakowskie”. 13. letni okres – tak ważny dla kultury regionu działalności – wypełniły dziesiątki koncertów.

Zespół występował na wielu scenach krajowych i zagranicznych uczestnicząc w licznych przeglądach i festiwalach, imprezach folklorystycznych, okolicznościowych, charytatywnych, sportowych.

„Ziemia Myślenicka” koncertowała w Kaustinem w Finlandii (1988), a w 1989 roku odbył tournée w byłej Jugosławii. Kilkuosobowa jej reprezentacja odbyła tournée po Japonii (1994). Myślenicki tancerze, muzycy i śpiewacy wystąpili ponadto w Niemczech (1990, 1995 i 1999), a w 1996 roku w kilku ośrodkach północnej Francji.

Zespół jest laureatem kilku cennych nagród i wyróżnień uzyskanych w ramach wojewódzkich przeglądów tańca ludowego (Myślenice, 1989; Proszowice, 1993; Olkusz, 1995; Proszowice, 1997).

Uczestnicząc w Ogólnopolskich Przeglądach Polskich Tańców Narodowych w Rzeszowie otrzymał: w 1991 roku pierwszą nagrodę za mazura, a w latach 1995 i 1999 wyróżnienie za kujawiaka i poloneza.

Zespół Pieśni i Tańca „Ziemia Myślenicka” jest laureatem nagrody w ramach ogólnopolskiego Programu Uzdolnionych Dzieci i Młodzieży pn. „Talenty” (1997).

ZESPÓŁ TURNIOKI /folk/

Turnioki to zespół wyjątkowy. Wyjątkowość zespołu bierze się z połączenia muzyki góralskiej z innymi gatunkami, z profesjonalizmem muzyków, ze spontanicznych układów choreograficznych, ze zdolności rozumienia potrzeb odbiorcy i z radości wspólnego muzykowania emanującej ze sceny.

Folk góralski Turnioki łączy, przede wszystkim, z muzyką rockową – z całym wachlarzem jej odmian, swobodnie poruszając się między wirtuozowską estetyką Van Halen'a z jednej strony, jazz-rockiem, rapem, reggae z drugiej, a w środku umiejscawiając siłę ludowych polek i ciekawie zaaranżowane tańce góralskie. Nieobce są Turniokom wycieczki w obszary muzyki klasycznej. Wycieczki na tyle skuteczne, że skrzypek, leader kultowej niegdyś grupy „String Connection”, a dzisiaj niezastąpiony kompozytor i dyrygent Krzesimir Dębski zaproponował zespołowi współpracę z orkiestrą symfoniczną. Pomysł ten okazał się trafny. Zaowocował cyklem kilkudziesięciu koncertów, otwierając przed Turniokami nowe przestrzenie artystyczne i możliwość dotarcia do publiczności filharmonicznej.

Sukces zetknięcia się tych dwóch jakże odmiennych, wydawać by się mogło, światów spowodował, że inni dyrygenci: Bohdan Jarmułowicz i Wojtek Mrozek zaproponowali zespołowi współpracę a Turnioki zapraszane są na bardzo prestiżowe festiwale np. Festiwal Dialogu Czterech Kultur w Łodzi. Polski charakter muzyki góralskiej czyni z szóstką wirtuozów eksportowa supergrupa, dumę Polski.

Przykładem jest tu wielki sukces, jaki Turnioki odniosły na Festiwalu Polskim w Meksyku występując z Filharmonią w Guadalajarze obok innych polskich znakomitości: Waldemara Malickiego, Stasia Drzewieckiego, Kwartetu Śląskiego, Mariusza Patyry.

Więszą jednak część działalności koncertowej Turnioków to występy w podstawowym, sześciuosobowym składzie. Charyzmatyczny, pochodzący z Lachowic k/ Suchoj Beskidzkiej lider Arkadiusz Wiech, łatwo nawiązuje kontakt zarówno z wietoluszczyzną publicznością plenerową, kameralną filharmoniczną, jak i uczestnikami ekskluzywnych imprez dla firm. Muzycy zespołu są absolwentami wyższych szkół muzycznych, a połowa z nich – elitarnego wydziału Jazzu i Muzyki Rozrywkowej AM w Katowicach. Opanowane do perfekcji instrumenty brzmią w ich rękach czasami jak: dudy, gęśle, piszczałki, trąbity, basy, by po chwili zachwycać techniką, finezją brzmienia właściwą dla współczesnych wirtuozów z największych sal koncertowych świata. Znakomicie brzmiące głosy, perfekcyjna sekcja rytmiczna i zgranie zespołu budzi domysły, że wszyscy dorastali na tej samej turni.

Domysły poniekąd słuszne bowiem połączyła ich miłość do gór i muzyki. Takiej formacji sukces ominąć nie może. Toteż, od trzech lat działalności Turnioki zagrały ponad trzysta koncertów w kraju i zagranicą, wydały 2 płyty autorskie i 2 z innymi wykonawcami.

Wystąpiły w: TVP1, TVP2, TVP3, TV POLSAT, TV PULS, TV POLONIA w I-szym KANALE TV MEKSYKAŃSKIEJ nagrywając materiał o łącznej długości ok. 10 godzin. Zespół gościł w wielu programach radiowych dając min. koledowy koncert live na antenie Radia Opole.

Turnioki są laureatami konkursów: Nowa Tradycja w Warszawie i Konkursu Muzyki Folkowej w Zakopanym 2002 r.

Zespół występował na wspólnej scenie m.in.: z Krystyną Prońko, Kasią Kowalską, Michałem Urbaniakiem, Ryszardem Rynkowskim, Zbigniewem Wodeckim, Piotrem Bałtroczykiem, Jerzym Kryszakiem, Kornelisem Pacudą, Stefanem Müllerem, Kevinem Aistonem, Stefanem Friedmanem, Krzysztofem Tyńcem oraz zespołami: Elektryczne Gitary, Leszcze, Lombard.

Występom Turnioków towarzyszyły orkiestry: Philharmonic Chamber Orchestra „Leopolis” (Lwów), Sinfonia Cracovia, Sinfonia Baltica, Filharmonia Pomorska, Filharmonia w Guadalajara (Meksyk) Turnioki wystąpiły na wielu ważnych w środowisku folkowym festiwalach m.in.: Sanoku, Kazimierzu, Warszawie, Zakopanym, Dolni Lomna, Lipowa Lazne (Słowacja) i prestiżowych imprezach np. „Gwiazdorskie Ostatki w Dwójce” TVP 2, Gala BCC w Warszawie, Przystanek Woodstock w Żarach.

Skład zespołu:

Arkadiusz Wiech – gitara, śpiew, autor muzyki i tekstów, aranżacja całości

Leszek Wiśniowski – flet poprzeczny, saksofon tenorowy
www.hefi.pl

Dominik Bieńczycki – skrzypce (współpracuje ze Szwagrem Kolaska oraz z Tomaszem Szwedem)

Michał Baraniewicz – perkusja

Piotr Gołębiowski – gitara basowa

Damian Kocur – instrumenty klawiszowe, śpiew

10.07.'05 /niedziela/ DZIEŃ CHLEBA

Dziecięcy Zespół Regionalny „Stryzawskie Gronicki”

Powstał w 1994 r. pod patronatem Gminnego Ośrodka Kultury w Stryzawie. Instruktorem Zespołu jest mgr Tadeusz Wojtanek zaś opiekunem Małgorzata Wątroba. Zespół skupia dzieci i młodzież ze Stryzawy, Lachowic, Krzeszowa i Kurowa.

Dorobek Zespołu:

- III miejsce w VIII Wojewódzkim Przeglądzie Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Makowie Podhalańskim (1995r)
- II miejsce w IV Ogólnopolskim Przeglądzie Dziecięcych Zespołów Regionalnych (1996 r.)
- IV miejsce w II Międzywojewódzkim Przeglądzie Zespołów Obrzędowych w Katowicach (1997 r.)
- I miejsce (1996 r.), II miejsce (1998 r.), I miejsce (2000 r.) w Wojewódzkim Przeglądzie Zespołów Kolędniczych „Żywieckie Gody” w Żywcu
- I miejsce (2001 r.) i III miejsce (2002 r.) w Przeglądzie Grup Kolędniczych Powiatu Suskiego
- II miejsce (2001 r.) i III miejsce (2002 r.) w Małopolskim Przeglądzie Grup Kolędniczych w Podgrodziu
- wyróżnienie w XV Wojewódzkim Przeglądzie Dziecięcych Zespołów Folklorystycznych w Istebnej (2002 r.)
- XXVI Karpacki Festiwal Dziecięcych Zespołów Regionalnych w Rabce

Ponadto Zespół brał udział w wielu imprezach folklorystycznych:

- Dni Ziemi Suskiej – Sucha Beskidzka
- Święto Zabawki Ludowej – Stryzawa
- Suskie Spotkania z Folklorem – Sucha Beskidzka
- Tydzień Kultury Beskidzkiej – Maków Podhalański
- „Orawskie Lato” – Jabłonka
- „Dni Kingi” – Wieliczka
- IV Małopolskie Dożynki – Stryzów

oraz brał udział w nagraniach dla Telewizji Polskiej.

Repertuar zespołu to pieśni, przyspiewki i tańce regionu Babio-górskiego.

ZESPÓŁ „REDLIN” /folk/

Żywi muzycy i żywe instrumenty. Każdy ich koncert jest folkową podróżą po miejscach w których muzyka jest bardzo bliska ludziom, tak samo w Polsce, jak i w Irlandii, Rosji czy Ameryce. Grają z prawdziwą radością i tę radość podają dalej.

SKŁAD:

Sławomir Malinowski – śpiew, flety, whistle, harmonijka

Piotr Fucik – gitara basowa

Marcin Pytka – gitara elektryczna, mandolina

Przemysław Sokół – perkusja

Łukasz Lechowski –skrzypce

Krzysztof Droźniak –gitara akustyczna

ZESPÓŁ „BRACIA CUGOWSCY” /blues-rock/

Początek zespołu, to rok 1997(!), kiedy to Wojtek i Piotrek po raz pierwszy zagrali wspólny koncert akustyczny. Tak naprawdę i na poważnie wszystko zaczęło się w 2001 roku. Pierwszy poważny skład tworzył Piotrek (wokal), Wojtek (gitara i drugi wokal), Krzysiek Nowak (bas) i Konrad Zieliński (perkusja). Zielińskiego zastąpił potem Robert Markiewicz. W tym składzie zespół koncertował nie tylko w Polsce – udało się zagrać w Niemczech i w Hiszpanii. Drugi etap istnienia kapeli zaczyna się w momencie wygrania Koncertu Debiutów na Festiwalu Opolskim w 2002 roku. Zespół wystąpił tam wyjątkowo z piosenką, którą skomponował Romuald Lipko z Budki Suflera. Była to jak do tej pory jedyna taka współpraca młodzieży ze starszym pokoleniem, lekko wymuszona brakiem czasu na stworzenie czegoś swojego. Utwór „Nie jestem inny” zdobył popularność i był grany na koncertach do końca 2004 roku. Po sukcesie w Opolu Braciom udało się jeszcze zakwalifikować do krajowych eliminacji konkursu Eurowizji. Utwór „Missing Every Moment” zajął piąte miejsce. W tym momencie w składzie grał na basie Bartek Królik znany szerzej jako Barteq z Sistars. Dołączył też klawiszowiec i aranżer Tomek Bidiuk, bardzo dobrze znany i ceniony sideman z Lublina. Ten skład jednak nie był w stanie nagrać płyty takiej o jakiej marzyli Bracia i musiało dojść do zmian w składzie. Barteq zajął się z powodzeniem swoją grupą Sistars, a Roberta na perkusji zastąpił Krzysiek „Paton” Patocki (współpracującej z Kasią Kowalska), a na basie gra Tomek Gołąb – bardzo ceniony młody muzyk, który nagrywał między innymi z Magdą Femme. Cały zespół łączy zamiłowanie (olbrzymi fioł) do muzyki grupy Kings'X. Wojtek dodatkowo uwielbia od dawien dawna supergrupę Deep Purple. W maju tego roku wychodzi długo oczekiwany album zatytułowany Fobrock i dla wiadomości ogólnej muzyki Budki Suflera nie mieli żadnego wpływu na zawartość tej płyty:) Materiał jest całkowicie autorski. Zespół od momentu opuszczenia BARU (Polsat) nazywa się BRACIA.

Skład:

Piotek Cugowski – wokal

Wojtek Cugowski – gitara

Tomek Gołąb – gitara basowa

Krzysiek Patocki – perkusja

Sebastian Piekarek – gitara

Marcin Szpitun – menedżer

ZESPÓŁ TERRY MAN / blues -USA/

Amerykański wokalista, gitarzysta, kompozytor, producent i oczywiście bluesman z krwi i kości, jest tego dowodem... TERRY MAN to również świetny showman, a jego specyficzne poczucie humoru

możecie sprawdzić klikając choćby na jego zwariowaną witrynę internetową: Ten bluesowy kpiarz, urodzony w Mississipi, gdzie u samych źródeł zaczynał swoją muzyczną drogę, już jako nastolatek przeniósł się do Nowego Jorku. Tam pracował w teatrze, w którym poznał m.in. Jimi Hendrixa i Janis Joplin, a także wielu innych znanych muzyków grających tam próby. Te „zawodowe kontakty” wywarły duży wpływ na młodego gitarzystę, ukształtowały go i pozwoliły później zostać wziętym sidemanem – nagrywał m.in. z Johnem Lennonem. Obecnie gitarzysta realizuje już głównie własne projekty i głównie koncertuje... i w Ameryce i w Europie. Na jego repertuar, oprócz własnych kompozycji i bluesowych standardów składają się również utwory napisane przez przyjaciół, których poznał w trakcie pracy sidemana to m.in. muzycy z zespołu The Eagles i Keith Richards z the Rolling Stones

DAŁ „JAN PAWEŁ II” POSADZONY!

Jesteśmy pokoleniem, które wzrastało w latach pontyfikatu Ojca Świętego Jana Pawła II, lub którego znaczna część życia nierozzerwalnie złączona była z Jego Osobą.

PRZED kilkoma miesiącami, dnia 20 listopada 2004 r., uczestniczyliśmy w niezwykle ważnym wydarzeniu, jakim było nadanie Zespołowi Szkół SP nr 1 i Gimnazjum w Suchej Beskidzkiej imienia Jana Pawła II, Wielkiego Polaka.

Dnia 27.04.2005 r., gdy Ojca Świętego nie ma już pośród nas, byliśmy świadkami „małego wydarzenia” o wielkim znaczeniu. Z inicjatywy dyr. Zespołu Szkół Piotra Kubieńca posadzony został przed budynkiem szkoły, obok obelisku, przy którym płoną ciągle znicze, dąb. Sadzonka dębu szypułkowego podarowana została szkole przez Nadleśnictwo Sucha Beskidzka. W

obecności zaproszonych na tę uroczystość gości: Sekretarza Urzędu Miasta pana Tadeusza Woźniaka, Kierownika Referatu Edukacji i Spraw Społecznych Urzędu Miasta pani Marii Mazur, Nadleśniczego Nadleśnictwa Sucha Beskidzka pana Tadeusza Kosmana, dyr. Szkoły Podstawowej nr 2 pani Teresy Kaliciak, red. Gazety Krakowskiej pani Elżbiety Machoczek-Musiał oraz delegacji młodzieży ze szkoły podstawowej; Sylwii Bogackiej, Żanety Dudek, Jakuba Bogdanika i gimnazjum; Beaty Pilszak i Marii Gonczarowej, dyrektor ZS Piotr Kubieniec dokonał ceremonii posadzenia drzewka. Każdy z uczestni-

ków wydarzenia dorzucił symboliczną grudkę ziemi. Dąb „Jan Paweł II” został posadzony!

Długowieczne drzewo, symbol siły i potęgi stanie się dla nas symbolem potęgi Osoby i mocy słów Jana Pawła II, który przez całe swoje życie i cierpienie ostatnich dni chciał pokazać światu, że jest Dobra Nowina. Na zakończenie tej uroczystej chwili dyrektor ZS Piotr Kubieniec skierował kilka słów do przedstawicieli samorządów uczniowskich obu szkół. Zwrócił uwagę na to, że byli świadkami wielkiego historycznego wydarzenia, jakim był pontyfikat Jana Pawła II, Papieża Polaka, Nauczyciela Miłości. Niech dąb, który został posadzony przypomina również o wielkiej katechezie życia i śmierci, jaką było umieranie Ojca Świętego, gdy gasł, odchodząc z tego świata do Domu Ojca.

Chcemy – powiedział dyrektor – by zasadzone dzisiaj przez nas drzewo trwało przez wiele pokoleń, jako symbol pamięci i hołdu złożonego naszemu Wielkiemu Rodakowi Karolowi Wojtyła. Nas nie będzie, a dąb będzie!

ALICJA STOPKA

I EDYCJA POWIATOWEGO KONKURSU RECYTATORSKIEGO POEZJI JANA PAWŁA II I PIOSENKI RELIGIJNEJ

**Jest poetą, więc wie, jak posłużyć się słowem.
Jest dramaturgiem – więc wie, jak go użyć.
Jest mędrcom – więc wie, jak zstąpić do głębi.
Ale przede wszystkim jest kapłanem.**

85. ROCZNICA urodzin Ojca Świętego Jana Pawła II to okazja do wielu wspomnień i refleksji nad Postacią Papieża, Jego życiem i Wielkim Pontyfikatem, którego współcześnie żyjące pokolenia były naocznymi świadkami.

Dnia 21 maja 2005 roku w murach największej szkoły powiatu suskiego

– Zespołu Szkół SP nr1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II w Suchej Besk. odbył się przegląd poetyckich ekspresji Karola Wojtyły, którego organizatorem była szkoła.

Konkurs zaszczytliwą obecnością: Burmistrz Miasta Sucha Beskidzka p. Stanisław Lichosyt, Proboszcz

Parafii Nawiedzenia Najświętszej Marii Panny ks. Stanisław Bogacz, Dyrektor ZS p. Piotr Kubieniec oraz nauczyciele – opiekunowie przybyłych na konkurs dzieci i młodzieży.

Młody Karol Wojtyła, uczeń wadowickiego gimnazjum odnajduje część swego powołania w twórczości poetyckiej, która stopniowo przybiera coraz większy zasięg wychodząc poza granice środowiska szkolnego a następnie seminaryjnego. Prasa katolicka publikuje poematy, wiersze i dramaty świadczące o niezwykłym talencie twórczym

„chłopca z Wadowic”. Pasja tworzenia towarzyszyła Karolowi Wojtyła przez kolejne lata Jego życia, była Mu wierna aż do ostatnich chwil. W swej twórczości wyrażał największe ludzkie uczucia, mówił o szczęściu i miłości, dotykał kwestii egzystencjalnych, uczył jak żyć i kochać. Mocno podkreślał znaczenie systemu wartości i norm moralnych, bez których świat nie mógłby funkcjonować i które człowiek winien traktować jako drogowskaz do szczęśliwego życia „po tamtej stronie”.

Myślą przewodnią konkursu były słowa Ojca Świętego, które znajdujemy w „Tryptyku Rzymskim”: „*Kimże On jest? Niewypowiedzialny. Samoistne Istnienie. Jedyny. Stwórca wszystkiego*”.

Do konkursu przystąpiły szkoły podstawowe i gimnazja ze Suchej oraz okolicznych miejscowości: Makowa Podh., Łętowni, Budzowa, Jachówki, Stryszawy, Bystrej Podh., Zembrzyc, Baczyna i Palczy. Na scenie prezentowali się soliści, mniejsze i większe zespoły dzieci i młodzieży oraz 50-cio osobowy chór.

Trudna, nie dopuszczająca do głosu emocji poezja Karola Wojtyły, w której nakładają się na siebie motywy i w której cisza, blask, pustynia, droga, drzewa, światło i noc są wyrazicielami ludzkich doświadczeń przedstawiona została w formie recytacji i śpiewu. Poetyckie prezentacje utworów Karola Wojtyły oceniała komisja konkursowa w składzie: przewodnicząca p. Anna Habowska, członkowie: p. Maria Mazur, p. Lucyna Malczyk, p. Agnieszka Hojda, p. Nikoła Kostow.

Zdaniem przewodniczącej Jury p. Anny Habowskiej uczestnicy konkursu zaprezentowali bardzo wysoki poziom i wielkie zaangażowanie zarówno w kategorii: recytacja poezji Jana Pawła II, jak w kategorii: piosenka religijna.

Wspaniałą ekspresją słowa zostały przybliżone przesłanie i rozważania filozoficzne Jana Pawła II. Komisja konkursowa miała bardzo trudne zadanie, gdyż poziom prezentacji był bardzo wyrównany. Zdobywczyni pierwszego miejsca: Magdalena Tyszewska z Gimnazjum w Makowie ujęła swoją niezwykłą interpretacją utworu: „Profile Cyrenejczyka”, trafiając wprost do serc wszystkich słuchających jej z zapartym tchem.

Wykonawcy piosenek religijnych zdołali wytworzyć niepowtarzalną atmosferę na sali.

„Ave Maryja” w wykonaniu laureatki: Natalii Listwan z Gimnazjum w Makowie wywarło na wszystkich ogromne

wrażenie. Wydawało się, że na scenie występuje nie uczennica, lecz gwiazda operowa. Chór „Septima” z Gimnazjum w Makowie zachwycił pięknym wykonaniem utworu: „Wspaniała Matka”. Nie można pominąć najmłodszych wyróżnionych uczestników konkursu: Oddziału Przedszkolnego z Zespołu Szkół w Suchej Beskidzkiej. Odważnie wykonali piosenkę: „Aniele Boży” w świetnej koordynacji ruchów ze śpiewem.

Oceniając recytację komisja brała pod uwagę dobór repertuaru, kulturę słowa mówionego, interpretację utworu oraz ogólny wyraz artystyczny.

Werdykt komisji konkursowej w kategorii: recytacja poezji, jawi się następująco:

I – Magdalena Tyszewska, Gimnazjum w Makowie Podh., op. Stanisław Zachura.

II – Karolina Polak, Gimnazjum w Suchej op. Lucyna Malczyk.

III – Anna Ciapała, Gimnazjum w Bystrej Podh., op. Urszula Stopiak.

Wyróżnienia otrzymali:

Małgorzata Sałapat, Gimnazjum w Budzowie, op. Beata Hulbój.

Regina Syc, Gimnazjum w Bystrej Podh., op. Urszula Stopiak.

Małgorzata Kapłan, Gimnazjum w Stryszawie, op. Grażyna Kępa.

W kategorii: piosenka religijna komisja brała pod uwagę zgodność treści utworu z wartościami chrześcijańskimi, dobór repertuaru, brzmienie i technikę wokalną oraz grę na instrumentach, jak również ogólne wrażenie artystyczne.

Jako soliści najlepszymi okazali się:

I – Natalia Listwan, Gimnazjum

w Makowie, op. Ewa Ruszkowicz.

II – Małgorzata Kołata, Szkoła Podstawowa w Zembrzycach, op. Aleksandra Kopacz.

III – Aleksandra Jurzak, Szkoła Podstawowa nr 2 w Suchej, op. Bernadeta Ryt, Małgorzata Świętek.

Wyróżnienie otrzymali:

Magdalena Gaura, Szkoła Podstawowa w Jachówce, op. Renata Jurek.

Wśród grup wokalnych zwycięzcami zostali:

I – Chór „Septima”, Gimnazjum w Makowie Podh., op. Ewa Ruszkowicz.

II – Zespół z Gimnazjum w Budzowie, op. Elżbieta Trzop.

III – Zespół ze Szkoły Podstawowej w Jachówce, op. Renata Jurek.

Wyróżnienia:

Zespół z Gimnazjum w Stryszawie, op. Agata Bura.

Zespół ze Szkoły Podstawowej w Palczy, op. Barbara Pieczara

Zespół „Przemienienie” ze Szkoły Podstawowej w Makowie Podh., op. Leonia Majchrzak.

Oddział Przedszkolny – Zespół Szkół w Suchej Beskidzkiej, op. Alicja Gałuszka.

Dyrektor Zespołu Szkół Piotr Kubieniec i komisja konkursowa gratulowali wszystkim uczestnikom wspaniałych prezentacji, wielkiego zaangażowania w konkursie i wytrwałości. Laureatom i wyróżnionym zostały wręczone nagrody książkowe i dyplomy.

Słowa uznania za trud włożony w tak piękne przygotowanie młodych artystów skierował dyr. Piotr Kubieniec

także pod adresem opiekunów, którzy przybyli ze swymi wychowankami. Dzięki nim mogliśmy słuhać i przeżywać poezję naszego Rodaka, poczuć na nowo klimat, jaki zawsze tworzył wokół siebie i odnajdywać w niej nowe przesłania.

Ostatnim punktem sobotniej imprezy było zasadzenie przed budynkiem szkoły „Wadowickiego Dębu Pamięci Ojca Świętego Jana Pawła II”, który przywieziony został dnia 18 maja

2005 z Wadowic.

Ceremonii tej dokonały następujące osoby: Burmistrz Miasta Sucha B. Stanisław Lichosyt, Proboszcz Parafii NNMP ks. Stanisław Bogacz, dyrektor ZS Piotr Kubieniec, przew. komisji p. Anna Habowska, opiekunka chóru „Septima” p. Ewa Ruszkowicz i zwyciężczyni w grupie solistów Natalia Listwan.

Kilkugodzinne prezentacje poetyckich ekspresji Karola Wojtyły

w hali sportowej Zespołu Szkół im. Jana Pawła II w Suchej B. były o tyle bardziej znaczące, gdyż przypadają na okres jubileuszu 600- lecia lokacji miasta. Połączenie tych dwóch ważnych dla nas uroczystości było okazją do szczególnego zaangażowania się w nie i głębokiego osobistego przeżywania.

Organizatorzy składają serdeczne podziękowania sponsorom: Burmistrzowi Miasta Sucha Beskidzka Stanisławowi Lichosytowi, Księdzu Proboszczowi Stanisławowi Bogaczowi, Panu Dyrektorowi Zespołu Szkół Piotrowi Kubieńcowi, Redakcji Gazety Krakowskiej, Pani Eleonorze Natanek-prezesowi Banku Spółdzielczego w Suchej Besk. Panu Sławomirowi Ściesze właścicielowi Hurtowni Spożywczej w Suchej Beskidzkiej, Pani Teresie Drożdż opiekunowi Spółdzielni Uczniowskiej „Kapserek” przy Zespole Szkół, Panu Wiktorowi Szklarczykowi właścicielowi Piekarni „Machaczka” w Suchej Besk., Panu Kierownikowi Domu Towarowego „Harnaś” w Suchej Besk. M. Pasierbkowi, Panu Bartłomiejowi Żaczkowi, właścicielowi księgarni „U Bartka”, Panu Wiesławowi Kwakowi Dyrektorowi Miejskiego Ośrodka Kultury za wypożyczenie sprzętu nagłaśniającego.

ALICJA STOPKA

UZUPEŁNIENIE DO ARTYKUŁU W INTENCJI OJCA ŚWIĘTEGO

Gdy światem wstrząsnęła wiadomość o śmierci ukochanego Papieża Jana Pawła II nasze miasto pogrążyło się w smutku i żałobie.

BURMISTRZ Miasta Stanisław Lichosyt w porozumieniu z dyrektorem Zespołu Szkół SP nr 1 i Gimnazjum im. Jana Pawła II Piotrem Kubieńcem oraz władzami kościelnymi zorganizował na dziedzińcu szkoły uroczystą Mszę Świętą, którą mieliśmy pożegnać naszego Rodaka.

We Mszy uczestniczyli przedstawiciele władz samorządowych na czele z Burmistrzem Miasta Stanisławem Lichosytem i Przewodniczącym Rady Miejskiej Bogusławem Cwiękałą, dyrekcja Zespołu Szkół, grono pedagogiczne, młodzież, suscy strażacy ze sztandarami oraz mieszkańcy miasta i okolicznych

miejsowości. W uroczystej mszy żałobnej udział wzięło ok. 4 tysięcy wiernych.

Ołtarz, przy którym odprawiona została msza święta, powstał dzięki zaangażowaniu nauczycieli Zespołu Szkół: mgr Marka Kaliciaka, mgr Tomasa Kuliga, mgr Bożeny Leśniakiewicz, mgr Haliny Krzyśków, mgr Jolanty Kołodziejczyk, mgr Anny Kubasiak i mgr Jerzego Henryka Harasimczyka.

Pieśni kościelne rozbrzmiewały przy udziale Miejskiej Orkiestry Dętej pod kierownictwem p. Krzysztofa Kaczmarka. Wraz z orkiestrą grał zespół uczniów z Centrum Muzycznego „Akord” w Suchej Besk., którym kiero-

wał nauczyciel mgr Mikołaj Kostow.

Nad liturgiczną częścią uroczystości czuwały katechetki mgr Alicja Gołuszka i mgr Agnieszka Hojda oraz księża Rafał Kluska, Mieczysław Sitko oraz Aleksander Kasprzyk.

Młodzież zrzeszona w grupie apostoelskiej śpiewała wraz z zespołem „Dzień Dobry” z Bielska Białej. Po zakończeniu mszy świętej zgromadzeni wierni wyruszyli w Białym Marszu przy blasku setek płonących świec do Kościoła Parafialnego Pod Wezwaniem NNMP.

Koronka do Bożego Miłosierdzia, a następnie Apel Jasnogórski były ostatnim punktem wspólnej modlitwy. Na pożegnanie wierni zaśpiewali „Barwę”, ulubioną pieśń Ojca Świętego.

ALICJA STOPKA

III POWIATOWY KONKURS RECYTATORSKI „W CIENIU JODEŁ I ŚWIERKÓW”

W dniu 12 maja 2005 odbyła się trzecia edycja Powiatowego Konkursu Recytatorskiego *W cieniu jodeł i świerków*. Celem konkursu jest kształcenie estetyczne młodzieży w duchu umiłowania i szacunku do ziemi rodzinnej poprzez odkrywanie piękna poezji i prozy autorów regionu podbabiogórskiego. W tegorocznej edycji udział wzięło łącznie jedenastu uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych powiatu suskiego.

RECYTACJE oceniali Jury w składzie: p. Małgorzata Kurek – Kierownik Biblioteki Pedagogicznej, p. Maria Lenart – Dyrektor Powiatowej i Miejskiej Biblioteki, p. Marcin Leśniakiewicz – Inspektor Wydziału Kultury Starostwa Powiatowego, p. Katarzyna Łasak – Instruktor Powiatowej i Miejskiej Biblioteki.

Kierując się następującymi kryteriami: nawiązanie do regionu, dobór repertuaru do warunków głosowych, dykcja, intonacja, kultura słowa, ogólny wyraz artystyczny, Jury przyznało:

W kategorii szkół gimnazjalnych:

I miejsce – Joannie Starzak z Gimnazjum w Bystrej II miejsce – Rafałowi Salawie z Gimnazjum w Jordanowie,

III miejsce – Annie Pitule z Gimna-

zjum w Stryszawie,

oraz jedno wyróżnienie dla Emilii Wagi z Gimnazjum w Osielcu.

W kategorii szkół ponadgimnazjalnych:

I miejsce – Jakubowi Stanowskiemu z ZS im W. Goetla w Suchej Beskidzkiej, II miejsce – Grzegorzowi Kozinie z ZS im W. Goetla w Suchej Beskidzkiej oraz dwa wyróżnienia dla:

Iwony Kuś z LO w Suchej Beskidzkiej, Damiana Polaka z ZS im. Św. J. Kantego w Makowie Podhalańskim.

Zwycięscy oraz wszyscy uczestnicy konkursu otrzymali nagrody książkowe ufundowane przez Urząd Miejski w Suchej Beskidzkiej, Starostwo suskie

oraz Powiatową i Miejską Bibliotekę Publiczną.

W Konkursie recytatorskim „W cieniu jodeł i świerków”, uczniowie recytowali utwory następujących autorów:

Heleny Bobińskiej, Wandy Czubernatowej, Stanisława Franczaka, Katarzyny Gawronowej, Józefa Grzybka, Jana Jasiury, Stefanii Kapłanowej, Aleksandra Krzeszowiaka Urszuli Janickiej – Krzywdy, Jalu Kurka, Stefanii Małysy, Józefa Raka, Stanisława Pajaka, Stanisława Palecznego i Antoniny Zachary – Wnękowej

PiMBP

PRACOWNIKU, ZNAJ SWOJE PRAWA!

Przed nami wakacje. Wielu z nas będzie chciało w tym okresie skorzystać z urlopu wypoczynkowego. Dlatego w tym numerze piszemy o tym, co każdy z nas powinien wiedzieć na temat zasad jego udzielania.

ILE DNI WOLNYCH?

Każdemu pracownikowi przysługuje prawo do corocznego, nieprzerwanego, płatnego urlopu wypoczynkowego. Tego prawa nie wolno się pracownikowi zrzec. Pracownik podejmujący pracę po raz pierwszy, w roku kalendarzowym, w którym podjął pracę, uzyskuje prawo do urlopu z upływem każdego miesiąca pracy, w wymiarze 1/12 wymiaru urlopu przysługującego mu po przepracowaniu roku. Prawo do kolejnych urlopów pracownik nabywa w każdym następnym roku kalendarzowym.

Pracownikowi zatrudnionemu krócej niż 10 lat przysługuje 20 dni urlopu, a zatrudnionemu co najmniej 10 lat – 26 dni. Warto pamiętać, że wymiar urlopu dla pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy ustala się proporcjonalnie do wymiaru czasu pracy tego pracownika, biorąc za podstawę wymiar urlopu podanego powyżej, a niepełny dzień urlopu zaokrągla się w górę do pełnego dnia. Od 1 maja 2004 r., urlop rozliczany jest w godzinach, a nie w dniach. Jeden dzień urlopu odpowiada 8 godzinom pracy. Jeżeli rozkład czasu pracy przewiduje dla pracownika w danym dniu 8 godzin pracy i jeżeli w tym dniu pracownik korzysta z urlopu, to wykorzysta jeden dzień urlopu. Jeżeli jednak urlop udzielony jest na dzień, w którym pracownik pracowałby 12 godzin, urlop wykorzystany w takim dniu to 1,5 dnia. Jeśli urlop wypadnie na dzień, w którym wymiar czasu pracy pracownika wynosi 4 godziny, to w tym dniu pracownik wykorzysta pół dnia urlopu. Mimo rozliczania urlopu w godzinach nadal będzie obowiązywać zasada udzielania urlopu na całe dni. Udzielenie urlopu na część dnia, będzie dopuszczalne tylko wtedy, gdy pracownikowi zostanie „resztką” urlopu, niewystarczająca na pokrycie pełnodniowego wymiaru czasu pracy. Wszystkim pracownikom urlop udzielany będzie tylko w dni pracy. Ma to szczególne znaczenie dla pracowników niepełnoetatowych. Przed 1 maja 2004 r. pracownikowi takiemu, w którego harmonogramie czasu pracy były dni wolne od pracy, urlopu udzielało się proporcjonalnie w części dni zarówno będące dniem pracy jak i dniami wolnymi od pracy.

Do okresu zatrudnienia, od którego zależy prawo do urlopu i wymiar urlopu, wlicza się okresy poprzedniego zatrudnienia, bez względu na przerwy w zatrudnieniu oraz sposób ustania stosunku pracy. W przypadku jednoczesnego pozostawania w dwóch lub więcej stosunkach pracy wliczeniu podlega także okres poprzedniego niezakończzonego zatrudnienia w części przypadającej przed nawiązaniem drugiego lub kolejnego stosunku pracy.

Do okresu pracy, od którego zależy wymiar urlopu, wlicza się z tytułu ukończenia: zasadniczej lub innej równorzędnej szkoły zawodowej – przewidziany programem nauczania czas trwania nauki, nie więcej jednak niż 3 lata; średniej szkoły zawodowej – przewidziany programem nauczania czas trwania nauki, nie więcej jednak niż – 5 lat; średniej szkoły zawodowej dla absolwentów zasadniczych (równorzędnych) szkół zawodowych – 5 lat; średniej szkoły ogólnokształcącej – 4 lata; szkoły policealnej – 6 lat, a szkoły wyższej – 8 lat.

Okresy nauki nie podlegają sumowaniu. Jeżeli pracownik pobierał naukę w czasie zatrudnienia, do okresu pracy, od któ-

rego zależy wymiar urlopu, wlicza się bądź okres zatrudnienia, w którym była pobierana nauka, bądź okres nauki, zależnie od tego, co jest korzystniejsze dla pracownika.

KIEDY URLOP?

Urlopu udziela się w dni, które są dla pracownika dniami pracy, zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy, w wymiarze godzinowym, odpowiadającym dobowemu wymiarowi czasu pracy pracownika w danym dniu. Udzielenie pracownikowi urlopu w dniu pracy w wymiarze godzinowym odpowiadającym części dobowego wymiaru czasu pracy jest dopuszczalne jedynie w przypadku, gdy część urlopu pozostała do wykorzystania jest niższa niż pełny dobowy wymiar czasu pracy pracownika w dniu, na który ma być udzielony Pracodawca jest obowiązany udzielić pracownikowi urlopu w tym roku kalendarzowym, w którym pracownik uzyskał do niego prawo. Na wniosek pracownika urlop może być podzielony na części. W takim jednak przypadku co najmniej jedna część wypoczynku powinna trwać nie mniej niż 14 kolejnych dni kalendarzowych.

Urlopy powinny być udzielane zgodnie z planem urlopów. Plan urlopów ustala pracodawca, biorąc pod uwagę wnioski pracowników i konieczność zapewnienia normalnego toku pracy. Planem urlopów nie obejmuje się części urlopu udzielanego pracownikowi „na żądanie” (4 dni). Przesunięcie terminu urlopu może nastąpić na wniosek pracownika umotywowany ważnymi przyczynami oraz z powodu szczególnych potrzeb pracodawcy, jeżeli nieobecność pracownika spowodowałaby poważne zakłócenia toku pracy. Jeżeli pracownik nie może rozpocząć urlopu w ustalonym terminie lub wykorzystać części urlopu z przyczyn usprawiedliwiających nieobecność w pracy, pracodawca jest obowiązany przesunąć urlop na termin późniejszy.

Pracodawca jest obowiązany udzielić na żądanie pracownika i w terminie przez niego wskazanym nie więcej niż 4 dni urlopu w każdym roku kalendarzowym. Pracownik zgłasza żądanie udzielenia urlopu najpóźniej w dniu rozpoczęcia urlopu.

JEŚLI NASTĄPI ZMIANA PRACODAWCY

W roku kalendarzowym, w którym ustaje stosunek pracy z pracownikiem uprawnionym do kolejnego urlopu, pracownikowi przysługuje urlop: u dotychczasowego pracodawcy – w wymiarze proporcjonalnym do okresu przepracowanego u tego pracodawcy w roku ustania stosunku pracy, chyba że przed ustaniem tego stosunku pracownik wykorzystał urlop w przysługującym mu lub w wyższym wymiarze. U kolejnego pracodawcy – urlop przysługuje w wymiarze: proporcjonalnym do okresu pozostałego do końca danego roku kalendarzowego – w razie zatrudnienia na czas nie krótszy niż do końca danego roku kalendarzowego oraz proporcjonalnym do okresu zatrudnienia w danym roku kalendarzowym – w razie zatrudnienia na czas krótszy niż do końca danego roku kalendarzowego (chyba, że pracownikowi, który przed ustaniem stosunku pracy w ciągu roku kalendarzowego wykorzystał urlop w wymiarze wyższym niż urlop mu przysługuje. Wtedy przysługuje u kolejnego pracodawcy urlop w odpowiednio niższym wymiarze; łączny wymiar urlopu w roku kalendarzowym nie może być jednak niższy niż wynikający z okresu przepracowanego w tym roku u wszystkich pracodawców.

ODWOŁANIE Z URLOPU

Pracodawca może odwołać pracownika z urlopu tylko wówczas, gdy jego obecności w zakładzie wymagają okoliczności nieprzewidziane w chwili rozpoczynania urlopu.

W takiej sytuacji pracodawca jest obowiązany pokryć koszty poniesione przez pracownika w bezpośrednim związku z odwołaniem go z urlopu.

CO JESZCZE WARTO WIEDZIEĆ?

Za czas urlopu pracownikowi przysługuje wynagrodzenie, jakie by otrzymał, gdyby w tym czasie pracował. Zmienne składniki wynagrodzenia mogą być obliczane na podstawie przeciętnego wynagrodzenia z okresu 3 miesięcy poprzedzających miesiąc rozpoczęcia urlopu; w przypadkach znacznego wahania wysokości wynagrodzenia okres ten może być przedłużony do 12 miesięcy. W okresie wypowiedzenia umowy o pracę pracownik jest obowiązany wykorzystać przysługujący mu urlop, jeżeli w tym okresie pracodawca udzieli mu urlopu. W przypadku niewykorzystania przysługującego urlopu w całości lub w części pracownikowi przysługuje ekwiwalent pieniężny.

Warto wiedzieć, że pracownikowi, który wykorzystał urlop za dany rok kalendarzowy, a następnie uzyskał w ciągu tego

roku prawo do urlopu w wyższym wymiarze, przysługuje urlop uzupełniający.

Jeżeli pracownik nie wykorzysta przysługującego mu w danym roku urlopu wypoczynkowego, ponieważ z różnych przyczyn nie miał takiej możliwości, musi to zrobić do końca marca następnego roku kalendarzowego. Pracownik, który nie wykorzystał urlopu do końca I kwartału, tj. do dnia 31 marca roku następującego po roku, w którym nabył prawo do urlopu – nie traci prawa do urlopu. Urlop ten powinien być udzielony w późniejszym terminie, aż do przedawnienia roszczenia o urlop. Jeżeli pracownik nie wykorzystał urlopu wypoczynkowego, roszczenie o urlop przedawnia się z upływem 3 lat od dnia, w którym roszczenie to stało się wymagalne.

KIEDY JESZCZE WOLNE?

Każdy pracownik ma prawo do pełnopłatnego urlopu okolicznościowego. Dwa wolne dni przysługują z okazji ślubu, narodzin dziecka, pogrzebu małżonka, rodziców, ojczyma lub macochy i dziecka, a jeden dzień w razie ślubu dziecka oraz pogrzebu rodzeństwa, dziadków i teściów, a także osoby pozostającej na utrzymaniu pracownika lub pod jego bezpośrednią opieką. Osoba wychowująca dziecko w wieku do 14 lat ma prawo do dwóch wolnych dni w roku kalendarzowego. Z uprawnień tych korzystać mogą pracujący rodzice lub opiekunowie dziecka – jednak nie oboje, tylko jedno z nich. Niewykorzystane dni na opiekę nad dzieckiem nie przechodzą na następny rok.

Osoby, które otrzymały wypowiedzenie mają prawo do wolnych dni na poszukiwanie nowej pracy: dwa dni, gdy okres wypowiedzenia nie przekracza jednego miesiąca i 3 dni, gdy okres ten wynosi trzy miesiące.

A czy należy się dzień wolny wtedy, gdy święto przypada w niedzielę?

Gdy w firmie jest dopuszczalna praca w niedzielę i są pracownicy, którzy w tym dniu będą wykonywać pracę, to tym pracownikom należy udzielić dnia wolnego. Natomiast tym pracownikom, którzy mają niedziele wolne, nie daje się żadnego innego dnia wolnego, jeżeli w niedzielę przypada święto. Dnia wolnego za święto udziela się tylko wtedy, kiedy święto przypada w sobotę, która u pracodawcy jest wyznaczona jako dzień wolny z tytułu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy.

URLOPY BEZPŁATNE

Na pisemny wniosek pracownika pracodawca może (ale nie musi) udzielić mu urlopu bezpłatnego.

Okresu tego urlopu nie wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Przy udzielaniu urlopu bezpłatnego, dłuższego niż 3 miesiące, strony mogą przewidzieć dopuszczalność odwołania pracownika z urlopu z ważnych przyczyn.

Za zgodą pracownika, wyrażoną na piśmie, pracodawca może udzielić pracownikowi urlopu bezpłatnego w celu wykonywania pracy u innego pracodawcy przez okres ustalony w zawartym w tej sprawie porozumieniu między pracodawcami. Okres tego urlopu bezpłatnego wlicza się do okresu pracy, od którego zależą uprawnienia pracownicze u dotychczasowego pracodawcy.

Na podstawie Kodeksu Pracy
oraz Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej
w sprawie usprawiedliwiania nieobecności w pracy
oraz udzielania pracownikom zwolnień od pracy

OPRAC. EWA POCHOPIEŃ- SARNA

TRZEŹWY NASTOLATEK

Na terenie naszego miasta realizowana jest kampania skierowana do sprzedawców napojów alkoholowych. W projekcie biorą aktywny udział wychowankowie Miejskiej Świetlicy Profilaktycznej, uczniowie gimnazjum oraz wszystkich szkół podstawowych i średnich, którzy pod okiem pedagogów przypominają sprzedawcom, iż sprzedaż alkoholu nieletnim jest przestępstwem.

NA REALIZOWANY projekt składają się dwie ogólnopolskie kampanie profilaktyczne, których celem jest m.in.: zmniejszenie zjawiska sprzedaży alkoholu nieletnim.

Pierwsza z nich, została przygotowana przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych pod patronatem MENiS. i jest realizowana pod hasłem „Zachowaj trzeźwy umysł”. W ramach tej inicjatywy zarówno dzieci jak i młodzież, wręcza własnoręcznie podpisane listy skierowane do sprzedawców alkoholu. Głównym jednak celem tej kampanii jest zaproponowanie młodzieży uprawianie sportu zamiast przyjmowania używek. Pod hasłem „Zachowaj trzeźwy umysł” zostały zorganizowane m.in. zawody biegowe na stadionie MKKS „Babia Góra”.

Druga kampania jest bezpośrednio związana z emitowanym w telewizji spotem reklamowym, ukazującym młodego chłopaka, który prosi o piwo, sprzedawcę bezmyślnie akceptującego zakup i klienta, który pyta o wiek. Efektem sklepowego zdarzenia jest wypadek i śmierć odurzonego chłopca. Zapewne większość z nas dobrze kojarzy ten krótki film reklamowy.

W przypadku tej kampanii wiodące hasło brzmi „Twój sprzeciw ma znaczenie”.

Gmina Sucha Beskidzka po raz kolejny przyłączyła się do tej akcji z nadzieją, iż dzięki zaangażowaniu pedagogów, ich podopiecznych i rzetelnych sprzedawców, telewizyjna tragedia pozostanie dla mieszkańców Suchoj Beskidzkiej wyłącznie spotową fikcją.

Mając jednak na uwadze ogólnopolskie badania, z których wynika, że 77 proc. sprzedawców alkoholu, sprzedaje go osobom niepełnoletnim, dzieci dostarczały do punktów sprzedaży pakiet naklejek i ulotek uwrażliwiających na ten problem.

Ważne jest, że w akcji udział bierze zarówno pełnoletnia młodzież jak i dzieci, które swym uczestnictwem w prowadzonych działaniach demonstrują swój sprzeciw odnośnie spożywania alkoholu zarówno przez nieletnich jak i osoby dorosłe.

Alarmujące statystyki:

- 71 proc. polskiej młodzieży w wieku 11-15 lat próbowało napojów alkoholowych (w tym 20 proc. 11-latków): od połowy lat osiemdziesiątych w grupie 15-latków odnotowano prawie trzykrotny spadek liczby abstynentów (obecnie 10 proc.)

- Do picia wina przyznaje się 44 proc. 15-letnich chłopców i 42 proc. 15-letnich dziewcząt. Do picia wódki przyznaje się 53 proc. 15-letnich chłopców i 39 proc. 15-letnich dziewcząt;
- Ok. 60 proc. 15-letnich chłopców i 44 proc. 15-letnich dziewcząt przyznaje się do stanu upojenia alkoholowego, przynajmniej raz w ciągu życia, w wieku 13 lat odpowiednio jest to 30 proc. chłopców i 20 proc. dziewcząt.
- Do upicia się w czasie ostatniego roku przyznało się niemal 60 proc. piętnastolatków i 75 proc. siedemnastolatków.

Z przedstawionych powyżej statystyk wieje grozą. Z bliższej analizy danych wynika, iż nie ma już istotnych różnic pomiędzy spożyciem alkoholu w grupie dziewcząt i chłopców.

Obserwowana unifikacja stylu życia młodych pokoleń, doprowadziła do wzrostu negatywnych zachowań wśród nastoletnich dziewcząt.

Porównując aktualne wyniki badań ankietowych z wynikami z lat dziewięćdziesiątych, odnotowujemy prawie 30 proc. wzrost odsetka upijających się 15 i 17-letnich dziewcząt.

Spóżywanie alkoholu przez osoby niepełnoletnie niesie za sobą szereg negatywnych konsekwencji. Oprócz degradacji zdrowia, u nastolatków sięgających po alkohol obserwujemy takie zachowania jak:

- częste uczestnictwo w kłótni lub sprzeczce (12 proc. 15-latków)
- udział w bójkach (12 proc. 15-latków, 20 proc. 17-latków)
- problemy z rodzicami (13 proc. 15-latków)

Długo można przytaczać liczby ukazujące skalę opisywanego zjawiska, jednak kluczową kwestią jest zmiana istniejącego stanu rzeczy. Skoro 90 proc. ankietowanych nastolatków ocenia dostępność alkoholu jako łatwą, to od razu nasuwa się skuteczny mechanizm umożliwiający zmianę obecnej sytuacji. Każdy mieszkaniec naszego miasta może włączyć się do realizowanego pro-

jektu, reagując, gdy w jego obecności sprzedaje się alkohol osobie niepełnoletniej. O społecznym obowiązku ciążyącym na wszystkich dorosłych mieszkańcach przypominają żółte plakaty z hasłem „Twój sprzeciw ma znaczenie”, umieszczone w różnych częściach miasta.

MARCIN STEC

PIT-Y JUŻ ZŁOŻONE

W dniu 2 maja 2005 r., upłynął termin składania zeznań podatkowych za 2004 r. Tydzień później w Urzędzie Skarbowym w Suchoj Beskidzkiej liczba złożonych podań wyniosła 23 600.

ROK wcześniej do suskiej skarbowki trafiło 22.930 zeznań. Tradycyjnie najczęściej złożonych formularzy, bo 20.116 to PIT-y 37 (od osób nie prowadzących działalności gospodarczej). Formularz PIT 36 i 36L (od osób prowadzących działalność gospodarczą)

złożyło 3.265 podmiotów, a PIT 38 (uwzględniające dochody ze sprzedaży akcji) – 219 osób.

Spodziewamy się jeszcze ok. 400 formularzy, które nadejdą pocztą – mówi Naczelnik Urzędu Jacek Seremak. W dniu 2 maja 2005 r. pracow-

nicy suskiego Urzędu zarejestrowali w systemie komputerowym 11.515 PIT-ów 37 i 995 PIT-ów 36.

Do 3 czerwca powinny zostać wprowadzone wszystkie formularze. Od 19 marca do 2 maja skarbowka wypłaciła 6.417 nadpłaconych podatków o łącznej wartości 4.509.000 zł. Największy zwrot wyniósł ok. 70 tys. zł. Podatnicy korzystali najczęściej z ulgi uczniowskiej, remontowej i rehabilitacyjnej.

E.P.-S.

PUCHAR DLA SKARBÓWKI

W dniach 5-7 maja 2005 r. w Porębie Wielkiej odbył się turniej piłki nożnej o puchar Naczelnika Urzędu Skarbowego Kraków – Prądnik.

WZIĘŁO w nim udział 12 drużyn złożonych z pracowników urzędów z całej Małopolski, w tym także pracow-

nicy suskiej placówki. Rozgrywki były niezwykle zacięte. Drużyna z Suchoj nie dała żadnych szans rywalom i w pięć-

nym stylu wygrała turniej, zdobywając puchar. W skład zwycięskiej drużyny weszli: Jacek Seremak, Krzysztof Tar-siński, Paweł Michałek, Jerzy Czarny, Kazimierz Biela, Janusz Fidelus, Tomasz Jabłoński i Adam Mikołajczyk.

E.P.-S.

PIŁKA RĘCZNA TO MOJA PASJA

Pan Marek Kaliciak, nauczyciel wychowania fizycznego w Zespole Szkół – Szkoła Podstawowa Nr 1 i Gimnazjum już od 25 lat jest trenerem piłki ręcznej.

Już od czasów szkoły podstawowej interesuję się tą dyscypliną sportu, bawię się nią. Obecnie, razem z p. Stanisławem Majorkiem, jestem trenerem Kadry Małopolskiego Związku Piłki Ręcznej Młodzików – mówi o swojej pasji p. Marek.

DLATEGO nie wahał się długo, gdy reprezentacja weteranów Małopolski, zaproponowała mu grę w swojej drużynie.

W 2002 r. Harcerski Klub Sportowy organizował mecz reprezentacji Małopolski i Śląska. Drużyna z Krakowa potrzebowała bramkarza, więc kiedy zapytano mnie, czy zagram w reprezentacji, zgodziłem się. Spodobało mi się i postanowiłem zostać w drużynie – tak o początkach swojej gry w reprezentacji Małopolski

opowiada Marek Kaliciak

Małopolska drużyna piłkarzy ręcznych bierze udział w turniejach towarzyskich i rozgrywkach w kraju i zagranicą. Ostatnim, najważniejszym sprawdzianem umiejętności piłkarzy były Mistrzostwa Europy Weteranów w piłce ręcznej w Barcelonie. Startowało w nich łącznie 27 zespołów kobiet i mężczyzn w kategoriach wiekowych + 35 i + 45 lat. Drużyna p. Marka Kaliciaka grała w kategorii mężczyzn + 45. Na dziewięć drużyn w tej kate-

gorii, zespół z Małopolski pod firmą „Reprezentacja Polski” zdobył piąte miejsce.

Chociaż cieszyliśmy się z tego miejsca, mieliśmy pewien niedosyt – mówi p. M. Kaliciak. – Pechowe było dla nas losowanie, ze względu na to, że w naszej grupie było pięć zespołów. W grupie przegraliśmy z Austrią i Węgrami, które okazały się najlepsze w turnieju. Z tego powodu nie mogliśmy zająć wyższego, niż piąte miejsce.

Drużyna z Małopolski, była najstarsza na Mistrzostwach. Średnia wieku w niej to 54 lata. Należą do niej byli zawodnicy krakowskich klubów (AZS-AWF, Wawelu, Cracovii, Hutnika), a wśród nich jest najlepszy zawodnik Polski lat 70-tych w piłce ręcznej Wojciech Gmyrek.

E.P.S.

Andrzej Janiczak

SKLEP OGRODNICZY

Sucha Beskidzka

ul. Mickiewicza (Stadion Sportowy)

Tel. 874 36 11, 601 215 755

**KWIATY, KRZEWY, ZIEMIA, KORA, NAWOZY, ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN,
DONICE CERAMICZNE I PLASTIKOWE, NARZĘDZIA.**

DUŻY WYBÓR! PRZYSTĘPNE CENY!

OCZKA WODNE, ROŚLINY, RYBY, AKCESORIA

ZAPRASZAMY!

GODZINY OTWARCIA

Poniedziałek	8 ³⁰ – 17 ³⁰
Wtorek	8 ⁰⁰ – 17 ⁰⁰
Środa	8 ³⁰ – 17 ³⁰
Czwartek	8 ³⁰ – 17 ³⁰
Piątek	8 ³⁰ – 17 ³⁰
Sobota	8 ³⁰ – 14 ³⁰

AGD-RTV
SUCHA BESKIDZKA
UL. MICKIEWICZA 151
Tel/Fax: (033) 874-58-90

**Gwarancja
najniższej
ceny
!**

Aparat cyfrowy 299 zł.

ALBO ZWROT KASY !!!

TYLKO W AVANS ŚRODKI CZYSTOŚCI HG

ODTWARZACZ DVD MAGNAVOX by PHILIPS - 219 zł

← PROMOCJA KOSIAREK !

**KOSIARKI JUŻ OD 315 zł.
DO KAŻDEJ KOSIARKI SPALINOWEJ – OLEJ GRATIS !!!**

PUNKTY SPRZEDAŻY

JORDANÓW
Ul. Gen. Maczka 11
Tel/Fax: (018) 267-47-77

MAKÓW PODHALAŃSKI
Ul. 3-go Maja 44
Tel/Fax: (033) 874-17-08

**drukarnia
wydawnictwo**

34-100 Wadowice

Jaroszowice 324

tel. (033) 873 46 20

fax (033) 873 46 22

e-mail: biuro@grafikon.com.pl

Grafikon

HANDEL - USŁUGI - BUDOWNICTWO

Grupa

"Polak"

Salon Łazienek

ul. Mickiewicza 143
Sucha Beskidzka
(w Pasażu Handlowym)

Od 1982r.

**Centrum Wyposażenia
Wnętrz**

ul. Piłsudskiego 23
Sucha Beskidzka
(plac byłego LOK-u)

Płytki ceramiczne.....

.....Do kuchni.....

.....Na taras.....

PŁYTKI - PANELE - PARKIETY - WANNY - KABINY - CERAMIKA - GRZEJNIKI - INSTALACJE
ARMATURA - MEBLE ŁAZIENKOWE - CHEMIA - AKCESORIA - NARZĘDZIA - STOLARKA

USŁUGI OGÓLNOBUDOWLANE - KOMPUTEROWE PROJEKTOWANIE ŁAZIENEK